ION OCHINCIUC

SPADA DE TOLEDO

ION OCHINCIUC

SPADA DE TOLEDO

Versiune electronică realizată
după volumul apărut la
EDITURA MILITARĂ, 1976

Coperta: V. BĂRBULESCU

CAPITOLUL 1
ASCUŢITA SABIE A BĂNUIELII

Mergeam pe drumul Târgovişte, îndemnându-mi calul din obişnuinţă. În urmă, credincios ca o umbră, se ţinea Stângaciu. Slujitorul meu nu mă văzuse niciodată atât de mohorât, cu toate că, în cei aproape doi ani de când trăia în preajma mea, trecuserăm amândoi prin grele încercări. Se mai apropia el uneori de mine dornic să schimbe o vorbă, dar privirea cu care-i răspundeam îl amuţea. Stângaciu se mulţumea atunci să fluiere a pagubă şi să-şi îndemne pintenogul la drum, nedumerit de ceea ce se petrecea în sufletul meu. Mă văzuse despărţindu-mă de Iro în bună pace. Grecoaica ne urmărise multă vreme cu privirea, fluturând o basma albă. Însă, după ce am trecut de cotul şleaului cu stejari înalţi şi groşi zâmbetul mi-a pierit de pe faţă, iar între sprâncene mi-a apărut o dungă adâncă. Stângaciu îşi dădea seama că eram tare necăjit, dar pricina suferinţei mele n-o bănuia. Sau cel puţin aşa îmi închipuiam.

Pornind de la Bărbăteşti către cetatea de scaun, mă abătusem şi pe la Malul cu Flori. Nu mai trecusem de vreo lună pe la Radu Stan şi Iro, iar ceea ce auzisem despre traiul acestor doi tineri nu mă bucurase câtuşi de puţin. „Ce-o fi cu ei? mă întrebasem. Doar acu’ un an, când i-am găsit în peştera aceea, din Bulgaria, îşi arătau unul altuia atâta iubire, încât numai moartea i-ar fi putut despărţi!” Iro mă întâmpinase în pragul casei, cu faţa luminată de-o bucurie pe care nu şi-o

ascundea. Ochii îi scânteiau ca niciodată, iar glasul parcă-i tremura uşor. Cu toate că deprinsese bine graiul românesc, mă poftise înăuntru în greceşte. Înainte însă de a păşi pragul o întrebasem:

— Radu Stan e plecat?

— Doar ştii bine că nu mai dă pe acasă, îmi răspunsese ea cu o privire dojenitoare.

— Ce face băieţelul? schimbasem îndată vorba.

— A împlinit chiar azi un an şi două luni… Slujitorii casei nu ştiau ce să mai facă pentru a mă simţi bine. Cunoşteau cu toţii că mă bucuram în ochii stăpânului lor de toată cinstirea şi de toate drepturile unui părinte. Şi aşa eram în fapt. Pentru că Dionisie Orbul, fostul meu tovarăş de arme, îmi lăsase cu limbă de moarte grija singurului său fecior, Radu Stan. Însă Iro nu îngăduise nici unuia dintre slujitori să se apropie de mine. Ea îmi turnase apa cu care-mi spălasem faţa de colbul adunat pe drum, din mâinile ei primisem cana cu vin şi tot Iro îmi rânduise bucatele pe masă. Şi în vremea aceasta gura nu-i stătuse nicio clipă. Înveselit de sporovăială ei, nu mă putusem abţine să-i zic la un moment dat:

— Tare mai erai dornică să schimbi o vorbă cu cineva!

— Nu-ţi dai seama că trăiesc aici singură cuc? îmi răspunsese repede şi glasul îi tremurase mai mult ca în clipa revederii.

Încă nu vroiam să deschid vorba despre traiul ei din Malul cu Flori şi îndrugam la rându-mi vrute şi nevrute. Dar mă înşelam singur. Pentru că Iro nu făcuse altceva decât să pregătească momentul prielnic.

— Ghiceşte-mi! îmi ceruse aproape poruncitor.

Mare plăcere îmi făcea să-i ţin mâna subţire, cu degete lungi, firave.

— Ce vrei să ştii? mă prefăceam a-i cerceta palma.

— Cum sunt, se alintă ea.

— Nu te cunoşti?

Iro ridicase spre mine ochii mari, măsurându-mă cu stăruinţă.

— Domnia ta te cunoşti?

— Poate mai puţin ca oricine, rostisem cu glasul scăzut.

— Hai, ghiceşte-mi! se arăta din ce în ce mai nerăbdătoare grecoaica.

Nu încetasem a-i mângâia mâna cu palma mea mare, aspră, de oştean, şi a-i iscodi chipul neliniştit.

— Ce te necăjeşte?

— Totul!

— Aici, mă prefăcusem iarăşi a-i citi în palmă, zice că eşti o fiinţă veşnic nemulţumită de soartă.

— Şi n-am dreptate? Sunt ca un copac dezrădăcinat, se plânse Iro mai departe.

— Nu-i vina lui Radu Stan, îi amintisem. Băiatul nu ţi-a vrut decât binele.

— Ştiu… Dar eu ce vină am? Hai! Spune mai departe, mă îndemnase ea cu un zâmbet care-mi dezvăluia cu câtă uşurinţă putea trece această femeie de la o stare sufletească la alta.

Şi-n timp ce-i mângâiam în neştire mâna catifelată mă străduiam să-i desluşesc tâlcul liniilor subţiri din podul palmei.

— Mai zice aici că-ţi plac podoabele.

— Cui nu-i plac?! îmi întoarse Iro vorba.

— Eşti născută cu un har: cel al zugrăvirii chipurilor pe pânză. Păcat că nu-l foloseşti. Ţi-ai ocupa vremea

plăcut şi folositor, stăruisem eu.

— Altceva!

— Nestatornicia firii cu care eşti înzestrată poate scoate din răbdări şi pe cel mai potolit om.

Iro îşi trăsese mâna cu furie.

— De aceea îşi face Radu Stan de cap?!

Ce puteam să-i mai spun? Că erau amândoi cumva prea tineri? Radu Stan abia împlinise douăzeci şi unu de ani, iar Iro avea cam tot atât.

— Dumitale, mă trezisem rostind aproape fără voie, ţi-ar fi trebuit un bărbat mai copt.

Vorbele-mi fuseseră, firește, necugetate. Dar asta n-o împiedicase pe Iro să ofteze cu neprefăcută părere de rău.

— Păcat că nu eşti mai tânăr!

— La ce ţi-ar fi folosit?

— Presupun că ne-am fi înţeles bine, îmi răspunse ea, prinzându-mi mâna butucănoasă între degetele ei albe, cu vinişoare subţiri. Acum am să-ţi ghicesc eu!… Eşti un bărbat mândru.

— Sunt ori mă „ţin” mândru?

— Şi una şi alta, îmi zâmbise ea cu ghiduşie. Şi adăugase: Eşti tare priceput!

— Hei, drăguţă! oftasem împăcat cu mine însumi. „Dacă tânărul ar şti şi dacă bătrânul ar putea…”

— Dar nu eşti bătrân, încercase Iro să mă convingă.

— Eşti o diavoliţă! îmi scăpase fără voie.

— Măcar de-aş fi! rostise ea cu părere de rău.

— Mai vezi ceva în palmă? o îmboldisem cucerit de acest joc copilăresc.

Ghicitoarea mea îşi ţuguiase atunci buzele roşii, cărnoase, vrând a-mi arăta cât de mare-i era strădania de a desluşi înţelesuri numai de ea ştiute.

— Ştii să păstrezi o taină, rostise Iro după clipe de lungă tăcere.

— Asta aşa e!

— Şi să fii credincios.

— Nu-i o virtute chiar atât de mare!

Simţisem apoi o tremurare a mâinii în care grecoaica îmi ţinea palma grea. Voia poate să-mi zică ceva care nu-mi prea plăcea. Cu vârful unghiei de la degetul arătător Iro mă înţepase în mijlocul palmei, zicându-mi:

— Eşti viclean!... Zău!... Se vede aici!

— Degeaba! Nu te pricepi! mă hotărâsem să sfârşesc jocul.

— Nu-ţi convine ce-ţi spun, mă învinuise ea vădit nemulţumită.

Dar eu îmi trăsesem de-acum mâna şi mă ridicasem de la masă, începând a umbla de colo-colo prin odaia largă. Grecoaica reuşise a-mi răscoli sufletul.

— Unde-i Radu Stan? o întrebasem mai mult ca să rostesc ceva.

— La curtea domnească, unde ai vrea să fie?! îmi răspunsese Iro, mirată de întrebarea mea.

— Şi ce face acolo?

— El ştie... El şi coconul... Se ţin numai de vânători, de petreceri şi de... femei...

Se ridicase şi ea din jilţ pentru a-mi împiedica plimbarea, care o scotea din fire. Şi abia atunci îi zărisem lacrimile din ochi. Iro nu mai era în stare să se stăpânească.

— Nu mai pot! izbucnise ea deodată în hohote de plâns. Nu mai pot! Fă ceva!

Cum puteam s-o ajut? De un an de zile trăia în casa lui Radu Stan, departe de locurile în care crescuse,

printre oameni de alt neam şi de altă limbă. Singura ei mângâiere era băieţelul, care începuse a sta copăcel. „Tare-ţi mai seamănă!” îi ziceam mereu. „Nu ştiu cum aş trăi fără el”, îmi răspundea Iro de fiecare dată, cu chipul luminat de bucurie. Dar copilul nu putea umple decât o parte din singurătatea care o înconjura… în vreme ce cugetam la aceste lucruri Iro mă apucă de mâini, cerându-mi hotărât:

— Du-mă în Grecia… Iar, dacă nu se poate, la Constantinopol.

În loc de răspuns o priveam năuc.

— Dar e cu neputinţă… Drumurile până acolo sunt împânzite de turci, atât pe apă, cât şi pe uscat… Aminteşte-ţi că abia am izbutit să te scăpăm din robia subaşei de la Târnovo şi să te trecem Dunărea.

— Mai bine rămâneam în peştera aceea din Bulgaria, rostise Iro cu năduf.

Izbucnirea ei mă durea. Dar nu-i făceam nicio vină. Prea era îndurerată!

— Vorbeai de vremea când te aflai în peşteră, socotisem totuşi de cuviinţă să-i amintesc. Pe atunci Radu Stan ţinea la dumneata mai abitir ca la ochii din cap. De ce n-a rămas la fel?

— E un mofturos!

— Oare numai el sau şi altcineva?

Răsucind pe deget un ciucure de la şalul cu care îşi acoperea umerii, Iro începuse a plânge din nou.

— De la început n-ai avut încredere în mine!

— N-am crezut destul în iubirea pe care i-o arătai lui Radu Stan, mă grăbisem să-i răspund. Şi de fiecare dată văd că nu m-am înşelat. Dar mai rău decât toate e faptul că şi el şi-a dat seama de acest lucru… De aceea îşi caută alinare în vânătorile şi petrecerile

coconului.

— M-aş fi mirat să nu-i ţii parte!

Îi zâmbisem totuşi cu înţelegere şi îi spusesem cu blândeţe:

— E adevărat că Radu Stan e copilul meu de suflet, dar nici dumneata nu-mi eşti mai puţin dragă.

Grecoaica mă măsurase însă cu o privire în care nu-şi ascundea deloc neîncrederea.

— Şi cât de dragă-ţi sunt? mă întrebase ea. Fără a-mi pierde cumpătul îi răspunsesem:

— Într-atât, fata mea, încât să înţeleg de ce-a trebuit să-i dovedeşti recunoştinţă celui care te-a scăpat din robie, te-a adus în casa lui şi te-a pus în toate drepturile unei soţii… Dar dumneata nu cunoşteai un lucru: recunoştinţa nu poate ţine locul iubirii!

— Cât mi-a stat în putinţă l-am primit lângă mine, l-am mângâiat, se dezvinovăţise Iro.

Nu pusesem nicio clipă la îndoială buna ei credinţă. Era dealtfel atât de tânără… Şi-apoi nu era vina ei că, în locul unui bărbat încercat de viaţă, cu o fire hotărâtă, care s-o poată stăpâni, soarta îi hărăzise drept soţ un tânăr la fel de necopt la minte ca şi ea. Pentru că le lipseau amândurora răbdarea, îngăduinţa, înţelepciunea. Aveau în schimb firi iuţi, aprige, nestăpânite. Traiul lor împreună nu se mai întemeia nici pe dragoste, nici pe prietenie, nici măcar pe respectul cuvenit, oricărui alt om. Mă întrebam dacă nu începuseră chiar să se urască.

— Trebuie să fac cumva, îmi rostisem gândul cu glas tare, încât să vă scap pe amândoi din această încurcătură. Doar ai simţit fără îndoială şi dumneata că Radu Stan e tare nefericit!… Nu-i uşor lucru să descoperi că femeia pe care o iubeşti te primeşte

lângă ea din milă şi recunoştinţă.

— M-am străduit să-l îndrăgesc, îmi mărturisise Iro cu vădită părere de rău. Şi era îndreptăţit să-l iubesc! Are un suflet ales. Nu ştiu care altul şi-ar fi pus viaţa în joc pentru o femeie care nu-i dăruise nici măcar prima ei iubire, purtând în schimb la sân fructul dragostei cu un alt bărbat!

— Dacă l-ai fi iubit, Radu Stan ţi-ar fi iertat şi una şi alta.

— Ar fi iertat. Însă n-ar fi uitat, oftă ea cu durere.

— Acum ce-i de făcut?

— Nu-i decât o singură scăpare, rostise Iro cu îndrăzneală. Să mă iei la dumneata!

Rămăsesem mut de uimire. În lunga mea viaţă de oştean nu o dată mă pomenisem cu nevasta ori ibovnica vreunui prieten încercând să mă prindă în mreje. De fiecare dată, însă, mă prefăceam a nu pricepe. Nu le îndepărtam făţiş pentru a nu-mi face din ele aprige duşmance şi nici nu le pâram soţilor ori ibovnicilor. Ştiam că asemenea porniri erau trecătoare şi că în urma lor nu rămânea decât părerea de rău a neîmplinirii.

— Nu mai sta în cumpănă fiindcă tot ai să mă iei, auzisem din nou glasul hotărât al lui Iro. Şi diavoliţa de grecoaică îmi râdea în nas cu neruşinare.

Drumul pe care ne îndreptam spre Târgovişte nu era dintre cele mai bătătorite. Încât, la un moment dat, calul mi s-a împiedicat de o rădăcină ascunsă în colb şi s-a poticnit. Cum aveam mintea plecată aiurea n-a lipsit mult să cad din şa ca un nătâng. Cu o smucitură de frâu, Stângaciu şi-a strunit pintenogul.

— Ce ai, stăpâne? m-a cercetat el fără a se mai sinchisi de căutătura rea a ochilor mei.

— Pe dracu’! i-am răspuns oţărât.

— Jupâniţa Iro ar face bine să-şi vadă de copil şi de bărbatul ei, a rostit Stângaciu cu năduf.

Mi-am oprit calul, uimit de îndrăzneala slujitorului meu.

— Ce tot vorbeşti acolo?

— Domnia ta mă crezi prost, dar nu sunt, mi-a răspuns Stângaciu dojenitor. „Coasta de drac” din care-i făcută femeia a dus la pierzanie bărbaţi dintre cei mai vrednici!

— Îmi vezi tu capul sucit de-o muieruşcă? Fie ea chiar o diavoliţa tânără şi frumoasă?

— N-am ce să mai văd! a oftat el iarăşi cu năduf. Sare oricui în ochi… Slujitorii şi roabele de la conac îşi dădeau coate şi se hlizeau în urma domniei tale.

— V-aţi prostit cu toţii! am izbucnit supărat, dând pinteni calului.

Era întâia oară când slujitorul meu îşi îngăduia să-mi vorbească astfel. Şi, dacă nu m-aş fi simţit cu musca pe căciulă, i-aş fi măsurat spinarea cu o jordie, apoi l-aş fi trimis la ocina părintească pentru a mai învăţa acolo cum trebuie să se poarte cu un stăpân pe care domnul Ţării Româneşti îl ridicase la rangul de boier.

Îşi dădea şi Stângaciu seama c-a întrecut măsura. De aceea s-a apropiat spăşit, de mine, rostind cu glasul uşor tremurat:

— Cu închinăciune şi durere în inimă te-oi ruga, jupâne… iertare!… M-a luat gura pe dinainte… Dar ai încredinţarea mea că nu-i om pe lumea asta care să ţină mai mult la domnia ta. Şi nu pentru vreun folos anume… O bucată de pâine găsesc oriunde…

— Bine, să sfârşim! am rostit a împăcare.

În zare începeau să se desluşească zidurile cetăţii Târgovişte. După socotinţa mea mai aveam vreo cinci leghe de străbătut şi soarele se îndrepta grabnic spre asfinţit… „Ar trebui să iuţim pasul, îmi ziceam. Dacă ajungem la poarta cetăţii după apusul soarelui nu mai apucăm să pătrundem înăuntru”. Dar n-avea rost să scot sufletul din cai. Mersul în trap mărunt le era mai prielnic. „Şi-apoi, nu-i nicio grabă, mi-am mai spus. Pe Radu Stan pot să-l caut şi mâine, la Curte, iar noaptea o voi petrece foarte bine la hanul vechiului meu prieten, Dănişor”.

Odată hotărât asupra acestui lucru, m-am întors la chinuitoarele mele gânduri.

„Deci nu numai Stângaciu a văzut cum îmi aţine calea grecoaica. Şi slujitorii de la curtea lui Radu Stan îşi dădeau coate… Rea treabă!… Foarte rea! Asta înseamnă că va afla şi stăpânul lor, dacă nu cumva vestea i-a şi ajuns la urechi. Dar nu! Nu şi-a găsit Iro omul! Voi înăbuşi în faşă întreaga poveste”… Era gândul care m-a îndemnat să dau pinteni roibului.

Aşezat la răscruce de drumuri mari, hanul lui Dănişor Lungu avea multă căutare. Hangiul ridicase un rând nou de grajduri, iar cele două ogrăzi forfoteau de care şi călăreţi care intrau ori ieşeau aproape fără zăbavă. De fiecare dată mă opream şi mă minunam de acest furnicar. Se întâlneau aici neguţători din cele patru zări, care grăiau mai toate limbile auzite de mine; purtau veşminte de catifea roşie, albastră, neagră, de mătase albă, galbenă sau verde. Îmbrăcămintea mea din piele de cerb părea aici săracă şi nelalocul ei.

— De ce nu te îmbraci şi tu mai de doamne-ajută? mă dojenea, de obicei, Dănişor.

— Nici cu tine nu mi-i ruşine, îi răspundeam, măsurându-i burdihanul ascuns sub şorţul din piele de viţel, prins de gât şi încins la mijloc.

Poarta înaltă, din trunchiuri de fag necojite, era păzită de un slujitor înarmat până-n dinţi. Acesta mi-a făcut loc să trec, ridicându-şi căciula. Am auzit apoi şi glasul lui Dănişor, răguşit de poruncile date fără încetare. M-am oprit în mijlocul ogrăzii, aşteptând să descalece mai întâi Stângaciu, ca să-mi ţină scara. Însă Dănişor s-a dovedit mai iute decât slujitorul meu.

— Ei, Doamne! m-a întâmpinat el. Pe cine mi-i dat să văd? Chiar azi m-am gândit la tine, sporovăia hangiul, ţinându-mi scara.

Am coborât din şa mai domol ca de obicei. Mă simţeam obosit din cale afară, cu toate că nu străbătusem cine ştie ce cale în ziua aceea. Lui Dănişor nu i-a scăpat încetineala mea.

— Ehei, oştene! E vremea să ne cuminţim şi să ne aşezăm la casa noastră, alături de o nevastă tânără, care să ne toarne un cârd de plozi.

L-am fulgerat cu o privire nu tocmai prietenoasă.

— Despre ce „nevastă tânără” boscorodeşti acolo?

— Doamne, supărăcios te-ai mai făcut! a căutat el îndată să mă împace. Ţi-am adus şi eu o urare.

— Tu, hoţule, nu dai nimic pe degeaba… Nici măcar urări!

Dănişor m-a apucat prieteneşte pe după umeri şi m-a poftit spre încăperile locuite de familia sa. Ori de câte ori îi păşeam pragul, vechiul meu prieten mă primea în casa cea mare ca pe un oaspete de seamă. Se înserase de-a binelea şi gazda a trebuit să aprindă lumânările din sfeşnice. Pe masa mare, grea, de stejar, se aflau rânduite coşuri cu mere, pere, nuci şi

gutui. Mirosul răspândit de poame era îmbătător.

— Aduc îndată ceva de-ale gurii şi-o oală cu tulburel, m-a îmbiat hangiul cu faţa lui latră, lucitoare, toată numai zâmbet.

— N-ai face rău, am primit bucuros. Ştii doar că la mâncare şi la băutură nu dau înapoi.

Dănişor s-a întors curând. Şi-n timp ce ne ospătam pe îndelete am început să tăifăsuim. Eu nu mai ieşisem cam de multişor din bârlogul de la Bărbăteşti, încât nu prea ştiam cum mai stăteau treburile pe la domnie.

— Să ni-l ţină Dumnezeu sănătos pe vodă, a ridicat Dănişor cana cu tulburel. De câţiva ani nu ne-au călcat ţara nici turcii, nici alte lifte.

— Se cunoaşte!

— Îmi merge bine, mi-a adeverit Dănişor. Dacă-i linişte în ţară, vin neguţători de pretutindeni: din Braşov, din Moldova, iar de când s-a împăcat vodă cu turcii sosesc şi din Jos.

— Împăcarea asta din urmă a fost plătită cam scump, i-am amintit.

— Măcar din Jos să avem pace… că din Sus… mi-a şoptit Dănişor.

— Iar nu se astâmpără neamul Dăneştilor? l-am privit îngrijorat.

— Stau la pândă şi aşteaptă clipa prielnică, mi-a răspuns el.

Dănişor se număra printre oamenii care ştiau multe. Şi nu era de mirare, de vreme ce pe la hanul lui treceau solii ştiute ori venite în mare taină. Hangiul avea poate cel mai ascuţit auz din câte mi-a fost dat să întâlnesc şi cunoştea, ca şi mine, mai multe graiuri (doar ne petrecusem anii tinereţii ca lefegii în felurite

oştiri străine), încât minţii sale treze şi isteţe nu-i scăpa nimic. Am început să-l iscodesc din nou.

— Lui Vodă i-e teamă să nu fie lovit dinspre munţi?

— Altminteri de ce-ar fi pus să se tocmească tabăra?

— Unde-şi adună oamenii?

— Se zice că mai jos, la Bălteni.

Aveam o neagră presimţire „Când se va sfârşi oare lupta asta între fraţi?” mă întrebam. Am sorbit din cană o înghiţitură din tulburelul care începea să înţepe la limbă. Gura mi s-a umplut de mireasma tămâioasei.

— Bun lucru!

— Va fi un vin pe cinste, m-a încredinţat Dănişor. A fost o toamnă lungă, plină de soare.

Am spart şi-o nucă. Dar nu începusem a ronţăi miezul uscat, când am auzit pe cerdacul lung al casei nişte paşi grei, ostăşeşti, care se îndreptau grăbiţi spre uşa încăperii noastre. M-am uitat nedumerit la Dănişor. Şi el era uimit.

— Cine-o fi? l-am întrebat mai mult din privire.

— Nu ştiu, a rostit hangiul, ridicându-se îngrijorat. Mi-am căutat prevăzător garda spadei şi mi-am rotit ochii în jur.

După bunul meu obicei mă aşezasem cu faţa la uşă. În dreapta se afla intrarea în cealaltă încăpere a locuinţei lui Dănişor. Uşa de la cerdac a fost izbită în aceeaşi clipă în lături. În prag, un pâlc de oşteni ai domniei. Mă ţinteau cu priviri duşmănoase. Spada mi-a fulgerat din teacă.

— Dă-te prins! mi-a poruncit căpetenia pâlcului.

— De ce? s-a aşezat Dănişor în calea acestuia.

— Nu te băga, hangiule! l-a împins căpetenia în lături. E un hiclean.

N-am mai aşteptat alte desluşiri. Cu o lovitură de spadă am retezat lumânările din cele două sfeşnice, am prăvălit apoi masa spre cei ce voiau să mă prindă şi dintr-o săritură am ajuns lângă uşa din dreapta, strecurându-mă în cealaltă încăpere. Dar, în timp ce înţepeneam uşa, îi auzeam pe oştenii de dincolo îmbrâncindu-se unul pe altul, cu sudălmi furioase, prin întuneric.

Copiii lui Dănişor, în număr de cinci, adunaţi în jurul unei mese scunde, se aflau tocmai la cină. Intrarea mea, atât de neaşteptată şi de neobişnuită pentru ei, i-a speriat.

— Trebuie să mă ascund undeva, le-am spus.

— Şi tata? au întrebat ei îngrijoraţi, auzind loviturile oştenilor în uşă.

— N-a păţit nimic. Numai pe mine mă vor.

— De ce?

— Nu ştiu… O să aflu mai târziu. Dar acum trebuie să mă ascund iute.

— Urcă în pod! mi-a arătat băiatul cel mare scara rezemată de perete.

Eram gata să-i urmez sfatul, dar m-am răzgândit.

— Nu-i bine, i-am zis. Acolo au să mă găsească.

— Atunci bagă-te sub masă! i-a trecut prin minte. Mi-a venit să zâmbesc. Sub măsuţa lor scundă, rotundă, abia încăpea un copil, darmite o namilă de om ca mine. Şi-apoi…

— Nu râde, nene! m-a dojenit băiatul. Podeaua de sub masă se desface, iar dedesubt este o ascunzătoare foarte bună… Dăm rogojina la o parte şi-o punem după aceea la loc.

— Sunteţi nişte copii minunaţi! am rostit bucuros. Oştenilor să le spuneţi că m-am suit în pod!

Fericiţi că aveau prilejul să facă o ispravă, copiii s-au apucat îndată de treabă. Cât ai bate din palme m-am şi ghemuit în ascunzătoare. Odraslele lui Dănişor au pus rogojina la loc şi s-au aşezat iarăşi la cină.

La uşă, ca şi la ferestrele oblonite pe dinăuntru, se auzeau strigătele şi bufniturile mânioase ale oştenilor.

— Cine mai este înăuntru? s-a răstit capul pâlcului.

— Numai copiii mei, i-a răspuns Dănişor. Dar nu-i speriaţi! Sunt mici şi neputincioşi.

— Să spună unde s-a ascuns vicleanu i-a cerut căpetenia.

— Băieţi! a strigat Dănişor copiilor. Unde s-a dus nenea Drăguşin?

— În pod! a răspuns băiatul cel mare.

— Luaţi seama la acoperiş! le-a poruncit atunci oştenilor săi căpetenia. Iar tu, i-a cerut hangiului, spune-le copiilor să deschidă uşa!

— Băieţi! i-a îndemnat iarăşi Dănişor. Daţi-ne drumul!

— Numaidecât! a sărit băiatul cel mare de la masă. Îl auzeam tropăind către uşă, apoi căznindu-se să desfacă bârna proptită bine de mine.

— Nu pot, tată! s-a plâns băiatul. E înţepenită tare de tot.

— Să-i ajute şi ceilalţi! a răcnit căpetenia.

— Veniţi cu toţii la uşă! şi-a strigat Dănişor din nou copiii.

Drăcuşorii lui însă mai mult se jucau decât ajutau. Cu chiu, cu vai, după o vreme s-au hotărât să desfacă bârna. Capul pâlcului, însoţit de alţi oşteni, a dat năvală înăuntru. A înconjurat iute cu privirea încăperea apoi a poruncit însoţitorilor săi:

— Repede! în pod!

Hangiul, ghicind după purtarea copiilor unde eram ascuns, a prins a se linişti.

Şi, când la gura podului apăru cineva, îşi înmuie pe neaşteptate glasul.

— Aşa, copilaşi! Nu vă temeţi! Nenea nu vă face nimic! L-a trimis tata cu treabă în pod.

— Ce tot boscorodeşti acolo? s-a răstit capul pâlcului în timp ce cobora scara.

— Mi-aţi speriat copiii, i-a răspuns hangiul îngrijorat. Pe trepte mai cobora un oştean. L-am auzit slobozind un oftat.

— Ne-a scăpat!

— Dacă s-a urcat pe acoperiş nu mai puneţi mâna pe el, i-a prevenit hangiul. Sare de pe o clădire pe alta până la grajdul din fund… Păziţi mai degrabă să nu ajungă în miriştea de mei… De acolo n-are decât o fugă bună până în câmp… Iar pe întunericul ăsta, nici Maica Precista nu-l mai dibuieşte printre tufe şi copaci.

— Mai opreşte-ţi meliţa! s-a răstit capul pâlcului la hangiu, iscodind mereu ungherele încăperii. Niculae! şi-a chemat apoi însoţitorul. Rămâi de pază aici. Dacă se iveşte cumva hicleanul ne strigi. Şi înainte de-a păşi spre ieşire i-a spus hangiului: Cu dumneata mă socotesc altă dată.

Cum se îndepărtă căpetenia Dănişor a început să dovedească iarăşi râvnă mare în îngrijirea copiilor:

— Ce să vă mai dea tata? Nuci? Mere? Must?

— Must! au strigat copiii într-un glas..

— Vă aduce tata îndată… Şi mata, oşteanule, nu pofteşti nimic? Ţi-o fi ajuns cât ai alergat astăzi.

— S-o ia dracul de slujbă! a răbufnit oşteanul. De la amiază tot într-o goană o ţinem.

— Dar ce s-a întâmplat?

— Spătarul Neagoe a fugit cu vistieria ţării.

— Doamne apără şi păzeşte! şi-a plesnit Dănişor palmele de uimire. Da' cum se poate una ca asta? Şi când s-a făptuit asemenea poznă?

— Az' noapte se crede. Dar vistiernicul a descoperit furtul abia pe la amiază.

— Ia pofteşte, rogu-te! Pofteşte alături, ca să-ţi răcoreşti gâtlejul cu o cană de vin nou. Am o tămâioasă grozavă... N-ai băut de mult aşa ceva... Poate niciodată... E vin făcut de mine... Pofteşte!

Oşteanul mai stătea încă în cumpănă.

— Zici că vicleanul nu mai e pe aici?

— Pun gâtul! l-a încredinţat Dănişor. Ăsta-i vulpoi bătrân... Când simte primejdia fuge de mănâncă pământul.

Oşteanul l-a urmat pe Dănişor în casa cea mare, iar copiii au rămas pe loc, neştiind ce să facă. Prin uşa deschisă l-am auzit însă pe Dănişor poruncindu-le:

— Să nu vă mişcaţi de acolo că vă mănâncă gaia! V-ajunge cât v-aţi zbenguit toată ziua.

Copiii au înţeles şi nu s-au clintit de la masă. Abia după vreo jumătate de ceas hangiul s-a înapoiat în încăpere. A dat măsuţa şi rogojina la o parte, ajutându-mă să ies din ascunzătoarea în care stătusem ghemuit ca într-o raclă.

— Au plecat? m-am grăbit să-l întreb.

— Te caută prin jurul hanului, m-a înştiinţat el.

— Şi oşteanul rămas de pază?

— E alături.

M-am uitat nedumerit spre cealaltă odaie.

— L-ai „cumpărat"?

— Într-un fel, mi-a zâmbit Dănişor cu subînţeles.

Nu prea ghiceam tâlcul vorbelor lui, dar m-am încumetat să păşesc dincolo. Oşteanul dormea adânc, cu capul pe masă.

— Era însetat, nu glumă, i-am spus zâmbind lui Dănişor.

— Hai, nu mai sta la taclale, m-a zorit el. Şterge-o repede până nu se întorc ceilalţi.

— Unde? l-am întrebat descumpănit.

A ridicat şi Dănişor din umeri. Dar când a văzut cu câtă jinduire cercetam îmbrăcămintea oşteanului a şi făcut semn spre patul înalt, cu zestrea clădită până aproape de tavan.

— Să-l dezbrăcăm repede şi să-l culcăm aici.

În timp ce îmbrăcam noile straie l-am întrebat pe hangiu:

— Înainte de a-i da „leacul somnului” nu l-ai tras de limbă? De ce sunt căutat cu atâta osârdie?

— Toţi prietenii spătarului Neagoe sunt închişi în beciurile domneşti, m-a lămurit el. Lui vodă îi e teamă de o răzmeriţă.

— L-au prins oare şi pe Radu Stan?

— Chiar în iatacul jupâniţei Neacşa !

— Nefericitul! am oftat din adâncul inimii, în vreme ce-mi trăgeam cizmele oşteanului. Şi doar i-am pus în vedere că femeia asta are să-l ducă la pierzanie… Spătarul a lăsat-o de rea, iar el a luat-o de bună. M-am uitat apoi la oşteanul care dormea între perne, fericit ca un mire: Cu ăsta ce faci când se trezeşte?

— Până mâine la amiază nu mai deschide ochii, m-a încredinţat Dănişor. Iar când s-o trezi am să-l despăgubesc pentru tot ce-a pierdut, dăruindu-i şi ceva pe deasupra.

— Eşti băiat deştept, l-am lăudat.

Am dat să scot punga cu galbeni, însă Dănişor m-a oprit:

— Păstrează-ţi gologanii… Au să-ţi trebuiască… Ne socotim altă dată… Dar nu mai sta în lumină… Parcă vine cineva…

Se auzeau, într-adevăr, nişte paşi grei pe cerdac. Am strâns mâna lui Dănişor şi-am ieşit în întuneric.

— Hei! Neculai! l-am auzit strigând pe capul pâlcului.

— Poruncă! m-am prefăcut răguşit ca să nu fiu recunoscut.

— L-ai zărit cumva?

— Nici pomeneală.

— La cai! a glăsuit acesta cu necaz. Am pornit după el, tropăind de-a lungul cerdacului.

Ceilalţi oşteni aşteptau o nouă poruncă. Căpetenia a încălecat. Am sărit şi eu pe bidiviul lui Neculai. Calul îşi muşca nărăvaş zăbala.

— Înapoi, în cetate! a strigat căpetenia.

CAPITOLUL 2
UN LAŢ PENTRU MARELE VORNIC

La ieşirea din ograda largă a hanului am rămas încremenit. Statura pazniculuí, în măsura în care o puteai desluşi pe întuneric, semăna cu a slujitorului meu.

„Dacă-i el cu adevărat, mi-am zis, apoi Stângaciu a făcut o treabă bună. Înseamnă că a pus caii la adăpost şi-a aflat totodată de pacostea căzută pe capul meu… Are el Dănişor grijă cum să-l îndrume mâine dimineaţă ca să-mi vină în ajutor”.

Bucuros că slujitorul meu se găsea în afara primejdiei am pornit în galop pe drumul Târgovişteí, hotărât să pătrund chiar în noaptea aceea în cetate. Îmi era teamă de viaţa lui Radu Stan. Prins în iatacul jupâniţei Neacşa, soarta lui atârna de un fir de păr.

„Cu orice chip trebuie să ajung la Vlad Dracul, îmi spuneam, strângând frâul cu îndârjire. Voi pune capul chezăşie că niciunul dintre noi doi n-avem vreun amestec în furtul vistieriei făptuit de spătarul Neagoe”. Şi apoi nici nu mă aflasem în vremea asta la Târgovişte. Şi de aveam vreo vină mai trăgeam fără grijă, în văzul tuturor, la hanul lui Dănişor? Iar în privinţa lui Radu Stan? „Aici e aici!” mă gândeam cu un început de teamă. Ce ştiam eu despre isprăvile din ultima vreme ale „copilului meu de suflet”? Că trăia cu fosta ibovnică a lui Neagoe era lucru cunoscut de

toată lumea. Dar de la asta şi până la alte fapte… „Cu neputinţă! mă îndârjeam împotriva unui asemenea gând. Radu Stan nu-i decât victima acestor nefericite împrejurări”.

La poarta cetăţii străjile au lăsat ceata noastră să treacă fără nicio oprelişte, iar acolo ne-am îndreptat spre vornicie.

„Trebuie să mă răzleţesc cât mai repede”, îmi spuneam.

Şi fără a mai sta pe gânduri am trecut frâul peste capul calului, m-am lungit apoi pe gâtul acestuia, şi-am tras de dârlog. Prins de-un picior în laţ, animalul s-a poticnit. M-am lăsat atunci cu toată greutatea în faţă. Bietul cal a îngenuncheat, azvârlindu-mă, şi pe mine la pământ.

— Ce faci, neghiobule? mi-a strigat careva.

Dar m-au lăsat în urmă grăbiţi să ajungă la vornicie. Asta şi doream. Calul s-a ridicat, tremurând din tot corpul. Se speriase rău. L-am luat de dârlogi şi-am cotit pe-o uliţă dosnică. Sărmanul animal şchiopăta.

În cetate mişunau peste tot oşteni înarmaţi până-n dinţi. Vodă rânduise o pază straşnică. Toţi locuitorii, chiar şi marii dregători, se zăvorâseră în încăperile lor. Porunca era limpede. Nimeni, în afară de oamenii vorniciei, nu avea voie să umble pe uliţi. Şi când se încrucişau oştenii îşi cereau vorba de trecere. Noroc că o auzisem rostită cu glas tare de capul pâlcului la intrarea în cetate. O foloseam ori de câte ori eram oprit. Iar calul meu beteag, purtat de dârlogi, mă ajuta să nu dau de bănuit.

În dreptul odăilor jupâniţei Neacşa am încetinit paşii. Fosta locuinţă a lui Bordea era păzită cu străşnicie.

„Trebuie să pătrund neapărat la jupâniţă”, îmi spuneam.

Ca să îndrept privirile străjilor în altă parte, am slobozit calul de frâu şi l-am îndemnat să meargă singur prin faţa odăilor. Bietul animal m-a ascultat şi-a pornit şchiopătând. Prima strajă s-a minunat cu glas tare de asemenea arătare ivită în puterea nopţii.

— Ce-i, bre? a întrebat altă strajă.

— Un cal slobod, înşeuat, care vine încoace şchiopătând.

— Lasă-l în plata cerului!

— O fi având şi el un stăpân! a stăruit primul oştean.

— Să fie sănătos, a grăit al doilea străjer cu nepăsare. Şi-n timp ce paznicii se ciorovăiau în jurul calului fără stăpân, m-am strecurat printr-o intrare tainică, de care aflasem în urmă cu aproape doi ani. Neacşa mă ajutase atunci să ajung pe această cale în încăperea bărbatului ei, Bordea, nepotul vornicului Manea. Uşa s-a lăsat lesne răsucită, semn că Neacşa o folosea mereu. Când m-a zărit prin crăpătura mare făcută în perete, stăpâna casei a amuţit de spaimă. A dat apoi să ţipe. Dar n-a mai apucat. I-am astupat gura şi-am rugat-o din tot sufletul să stea cuminte, că nu aveam de gând să-i pricinuiesc niciun rău. Ea m-a cunoscut şi mi-a dat să înţeleg că va fi supusă. Am lăsat-o slobodă şi mi-am scos coiful, ca să-mi vadă mai bine chipul. Neacşa a început să-şi revină din spaimă şi să răsufle în voie.

— Ce cauţi aici? m-a certat jupâniţa, repezindu-se în acelaşi timp la uşa care dădea în cealaltă încăpere, pentru a se încredinţa că nu eram auziţi. Nu eşti în toate minţile, a reînceput ea dojana. Fugi cât poţi de repede din cetate. Eşti urmărit! Dacă te prind oamenii

domniei, ajungi pe mâna gâdelui ori te spintecă vodă cu mâna lui.

— Pentru ce? mi-am arătat nedumerirea.

— Spătarul Neagoe ne-a adus pe toţi la pierzanie, a început jupâniţa să se văicărească.

Era deci adevărat. Neagoe golise vistieria şi fugise cu averea domnească din cetate.

— De ce? am întrebat. De ce-a făptuit asemenea nemernicie?

— L-au momit Dăneştii… Aşa se crede… Numai la ei, la Braşov, a putut să fugă.

— Era supărat pe domn?

— În ultima vreme spătarul cârtea mereu împotriva înţelegerii la care ajunsese vodă cu turcii… Era cu osebire necăjit pentru faptul că domnul a înapoiat turcilor pe sărmanii aceia de bulgari scăpaţi anul trecut din robie.

Am luat apărarea lui Vlad Dracul.

— Dacă nu-i înapoia pe bulgari, turcii veneau cu război peste ţară… Iar norodu-i sătul până peste cap de urgie.

Nu mă dumiream însă ce căuta Neagoe la Dăneşti. Din câte ştiam spătarul nu-i avusese niciodată la inimă.

— În treaba asta e amestecat altcineva mai mare şi mai puternic, mi-am mărturisit îndoiala.

— Mi-i teamă că zilele lui Vlad Dracul sunt numărate, şi-a dezvăluit Neacşa teama. Ce ne facem? îmi căuta ea mereu privirea. Pe mine ar putea să mă surghiunească la vreo mănăstire, însă voi…

— Trebuie să ajungem neapărat în faţa domnului, i-am zis. Numai aşa avem scăpare.

— Şi ce să-i spunem?

— Că n-am ştiut nimic din tot ce-a pus spătarul la cale.

— N-are să creadă… E turbat de furie.

— Îi făgăduiesc să pornesc cu Radu Stan după spătar! strigam bătând înciudat cu pumnul peste genunchi.

Neacşa mă privea cu milă.

— Vodă are să-ţi râdă în nas, m-a potolit ea. Nu mai are încredere în nimeni… Şi-apoi făgăduiala dumitale e copilărească. Ştii bine că n-ai s-o poţi îndeplini!

Era atâta adevăr în spusele acestei femei, încât mi-am aplecat grumazul ca un animal dus la tăiere. Dar nu înţelegeam să mă las înfrânt fără luptă.

— Am să-i spun lui vodă că întotdeauna mi-am ţinut făgăduielile… Şi mai ales atunci când i l-am adus legat fedeleş pe hicleanul de Bordea.

— În alte împrejurări l-ai prins pe răposatul meu bărbat, mi-a amintit Neacşa, şi alta era puterea de atunci a vornicului.

Jupâniţa avea deplină dreptate. Manea căpătase la Curte o putere mai mare ca niciodată. Ajungea să rostească un nume şi cel care-l purta se şi pomenea înhăţat de oamenii vorniciei.

M-am uitat totuşi posac la Neacşa.

— Mare păcat ţi-ai făcut, jupâniţă!

— Ce vrei să zici? m-a privit ea mirată.

— Dacă nu-l ţineai pe Radu Stan în preajma domniei-tale, acum nu zăcea în beciurile domneşti.

— Mai întâi nu l-am chemat eu, ci a venit nepoftit, mi-a răspuns Neacşa jignită. Apoi n-a fost niciodată singur la mine, ci împreună cu coconul şi cu alţi tineri de seama lor.

— Unde se află acum coconul?

— Vodă l-a trimis în mare grabă la Bălteni, în tabără.

Pe cocon trebuia deci să-l scot din socotelile mele, iar calea spre Vlad Dracul îmi era închisă de Manea. Încât singurul de care mă mai puteam folosi era chiar dumnealui, marele vornic. Dar cum se putea pune mâna pe el? Cine era oare în stare să-l aducă într-un loc ferit ca să stau cu el de vorbă, nestingherit de nimeni?

— La ce te gândeşti? m-a iscodit atunci Neacşa.

— Ai putea ajunge la vornic? am întrebat-o fără ocol.

— Pentru ce?

— Ca să-i făgăduieşti un lucru pentru care ar făptui orice.

— Anume?

— Să intre în stăpânirea vistieriei domneşti luată de spătarul Neagoe.

Neacşa a izbucnit în râs.

— Îl crezi chiar atât de prost?

— Vorbesc cu temei, jupâniţă, am stăruit cu glasul apăsat. Spătarul n-a dus averea asta peste munţi.

— Şi ce l-a putut împiedica s-o facă? m-a privit ea neîncrezătoare.

— Banii ar fi încăput în mâinile pârgarilor de la Bran ori ale judelui Braşovului.

Neacşa mi-a ghicit iute gândul.

— Vrei să mă duc la vornic şi să-i spun că ştii unde se află vistieria furată?

— Întocmai, jupâniţă!

— Si dacă înghite momeala?

— Pofteşte-l aici, în încăperea unde l-am scărmănat altădată şi pe Bordea.

— Treci dincolo ca să mă îmbrac, mi-a cerut jupâniţa

fără a mai pierde vremea.

Abia atunci am văzut că se afla într-o cămaşă subţire, de mătase, peste care azvârlise în grabă un şal.

Aşteptam în fosta odaie de lucru a lui Bordea sosirea lui Manea, încredinţat că Neacşa se va da peste cap pentru a-l ademeni pe marele vornic. Mă pitisem într-o adâncitură a zidului, ascunsă de un dulap care se răsucea pe o inimă de fier. După socoteala mea se scursese cam un ceas şi jumătate de la plecarea jupâniţei când am auzit scârţâind uşa de la intrare, apoi nişte paşi uşori, de femeie, urmaţi de un mers greu, ostăşesc.

— Te înştiinţez, nepoată, glăsuia vornicul pătrunzând înăuntru, să nu încerci a mă atrage în vreo capcană, pentru că n-ai să izbuteşti. Am pus să fie păzite cu străşnicie toate ieşirile… Nicio muscă nu scapă din casa asta fără porunca mea.

— Am văzut, a râs Neacşa şăgalnic.

— Omul tău e aici? s-a arătat vornicul zorit. Nu-l văd… E la tine în iatac?

— Nu! Dar nu te osteni să-l cauţi, că tot nu-l găseşti!

— Copilă! a înştiinţat-o iarăşi dregătorul. Să nu-ţi pui boii în jug cu mine.. Sunt om bătrân şi nu prea ştiu de şagă… Dacă încerci să-ţi baţi joc de părul meu cărunt, te bag între zidurile mănăstirii pentru toată viaţa… Cine-i omul acesta?

Neacşa s-a sprijinit cu un şold de masa de lucru a fostului ei bărbat şi a apucat pana de scris, pe care i-a arătat-o dregătorului.

— Vreau să am mai întâi o chezăşie.

— Ce fel? a măsurat-o acesta cu priviri bănuitoare.

— Să ştie şi el că va pleca slobod din cetate.

— E urmărit de oamenii mei?

— Pas cu pas.

— Nu-i cumva chiar spătarul?

— Nu! a izbucnit Neacşa în râsul ei uşor gâlgâit. Neagoe o fi petrecând la vremea asta cu prietenii săi din Braşov.

— Atunci cine e?

— Întâi chezăşia!

— Făgăduiesc, s-a învoit vornicul.

— Făgăduială scrisă, a stăruit jupâniţa.

— Am zis! s-a burzuluit dregătorul.

— Acum! i-a arătat jupâniţa pana şi hârtia de scris de pe masă.

— Dar nu-i drept, s-a împotrivit vornicul. Dacă îţi dau înscrisul şi aflu apoi că m-ai minţit?

— Mă închizi la mănăstire pe toată viaţa… Parcă aşa ne-am înţeles…

Vornicul a icnit de ciudă, dar s-a aşezat la masă.

— Scrie aşa, i-a cerut Neacşa, împingându-i hârtia în faţă. „Din porunca şi voinţa Domnului, purtătorul acestui pitac are îngăduinţa să plece din cetate slobod, nevătămat de nimeni şi la orice ceas al zilei sau al nopţii”.

Auzeam scârţâitul penei pe hârtie. Şi-n sinea mea îmi ziceam că Radu Stan nu făcuse o alegere prea rea pripă-şindu-se în iatacul acestei femei isteţe.

— Gata! a rostit dregătorul.

— Şi pecetea! i-a amintit Neacşa.

Vornicul a luat bucata de ceară din mâna jupâniţei, a încălzit-o la lumânare şi a îndesat-o pe hârtie.

— Nu pecetea din deget, ci aia domnească, de la brâu, i-a cerut din nou Neacşa.

— Amarnică nepoată mi-a dat Dumnezeu! a oftat

dregătorul, supunându-se. Dar să ştii că pitacul îl ţin la mine până ce mă-nţeleg cu voi.

— De bună seamă, a primit Neacşa.

— Hai, cheamă-ţi îndată omul!... N-am vreme de pierdut!

Neacşa s-a dus mai întâi la cele două uşi, pe care le-a zăvorât bine în timp ce Manea căuta nedumerit cu privirea în jur.

— Zici că se află aici?

— Eu nu mă joc cu vorbele.

— Spune-i să iasă odată!

— Iată-mă, mărite vornice! am răsărit pe neaşteptate în spatele dregătorului.

Manea s-a răsucit ca o sfârleză.

— Dumneata? a izbutit în cele din urmă să bolborosească.

— Ştiu că nu astfel voiai să mă întâlneşti, ci între zidurile beciurilor domneşti, l-am înfruntat.

— Nu-i vremea trecută nici acum, m-a înştiinţat dregătorul, recăpătându-şi graiul.

Dacă voiam să câştig trebuia să nu-i dezvălui niciun pic de slăbiciune. De aceea am şi scurtat vorba.

— Ţi-a spus jupâniţa cum stă treaba?

— Mi-o fi zis, dar mare lucru n-am priceput.

— În scurt, ce poftiţi de la mine?

— Să-l slobozeşti pe Radu Stan din beciurile domneşti, i-am cerut fără ocol.

Dregătorul s-a uitat pieziş la nepoată-sa.

— Acestei jupâniţe îi cam sfârâie călcâiele după el!

— Oameni suntem, am încercat o împăcare. Trebuie s-o înţelegi şi pe ea... N-are bărbat.

— A avut! mi-a amintit Manea.

— Bărbatul luat cu cununie nu-i totdeauna şi cel de

inimă, am adăugat.

— Dacă le-am avea toate numai după pofta inimii! a glăsuit dregătorul mai mult pentru sine. Mai trăieşti şi cum se cere, nu numai cum doreşti… Parcă eu n-aş vrea, de pildă, să fiu domn în ţara asta?!

I-am aruncat îndată laţul.

— Şi de ce n-ai fi?

— Vorbeşti în dodii! s-a ferit însă vornicul.

— Cu averea pe care o ai, am stăruit, şi cu ce-o mai da Domnul…

— Care Domn? mi-a râs Manea în nas. Vlad Dracul?

— De ce n-ar fi Domnul ceresc?

Trezit ca dintr-o dulce visare, vornicul s-a răstit la mine:

— Mă mai porţi mult cu vorba ?

Era momentul să-i întind ademenitoarea nadă.

— Ştiu unde a ascuns spătarul Neagoe vistieria furată.

— Nu-l mai numi spătar, mi-a cerut Manea cu asprime. Nu s-a dovedit vrednic de asemenea cinste.

— Iertare!

— Aşa! s-a arătat apoi mulţumit de răspunsul meu. Şi ce ziceai de Neagoe?

— Cunosc locul unde a ascuns vistieria furată. Vornicul a pufnit în râs.

— Şi eu îl cunosc.

I-am zâmbit cu îngăduinţă.

— Te înşeli, boierule… N-a luat-o cu el la Braşov… A lăsat-o în ţară.

Fire nestăpânită, Manea a sărit ca ars.

— Ascultă, Drăguşin sin Ursu!… Pe care dintre noi îl socoteşti prost? Pe mine, pe Neagoe ori pe amândoi deopotrivă?

— Dacă te credeam prost, – iartă vorba, dar domnia ta ai folosit-o – nu te chemam la ceasul acesta de noapte şi-n această casă, pentru a ajunge la învoială, i-am grăit senin.

Ne priveam unul pe altul pe sub sprâncene. Cu urechile ascuţite, ochii mici, piezişi, veşnic căutători, faţa mică, îngustă, uscată, cu o gură tăiată până aproape de urechi, cu nişte dinţi lungi, îngălbeniţi, tociţi de trecerea anilor, vornicul avea ceva de sălbăticiune şireată. Nu era deloc trupeş. Însă se arăta vânjos şi osos. Îl bănuiam iute în bătălie şi îndemânatic în mânuirea armelor. Pe scurt, nu era bine să ţi-l faci duşman. Dar n-aveam încotro. Pentru că el a trimis oameni la han ca să mă prindă şi tot el purta sâmbetele lui Radu Stan.

— De ce ţi-aş da totuşi crezare? a rupt Manea tăcerea.

— Pentru că m-am lăsat de bună voie în mâinile domniei tale, i-am zis. Ajunge să faci o singură strigare, pentru ca întreaga ceată de oşteni să năvălească asupra mea.

Vornicul mă privea socotindu-se pe deplin stăpân.

— Spuneai deci că Neagoe a ascuns galbenii undeva pe aici, prin cetate?

— Păcatele mele! am sărit eu. N-am pomenit niciodată despre aşa ceva. Dimpotrivă! Hicleanul a plecat cu ei din cetate.

— Şi-ncotro s-a îndreptat?

Era întrebarea de care atârna libertatea mea şi mai ales a lui Radu Stan. Vornicul aflase fără îndoială pe ce cale apucase spătarul. Şi, dacă nu ghiceam, eram pierdut. Am izbucnit mai întâi în râs.

— Mă pui la încercare, boierule… Ştii bine că s-a

îndreptat spre Vama Dâmboviţei, ca să ajungă mai repede la prietenii săi de la Bran.

Manea s-a foit nemulţumit în jilţ. „Am scăpat”! mi-am zis bucuros. Puteam să mă uit în ochii lui cu aceeaşi semeţie cu care mă privea şi el.

— Ai cunoştinţă dacă Neagoe a ajuns ori nu peste munţi? a stăruit dregătorul mereu la pândă.

— Asta n-am avut cum să aflu, dar din câte îl cunosc aş pune mâna în foc că la acest ceas se află la adăpostul unor ziduri groase şi ridică o cupă de vin în cinstea izbânzii sale. M-am grăbit apoi să adaug: Uită însă că izbânda sa nu-i deplină…

Îndoiala mai dădea încă târcoale dregătorului.

— Şi de ce n-ar fi luat vistieria cu el peste hotar?

— Banu-i ochiul dracului, boierule, i-am amintit. Cu o pungă-două mai pleci la drum. Dar nu cu o asemenea avere. Aşa ceva ademeneşte şi un sfânt!

— Te ţii tare, i-a scăpat lui Manea fără să vrea. Dar e în zadar. Pentru că tot nu ştii unde a dosit Neagoe vistieria.

— Nu înţeleg de ce-ai mai venit aici? m-am prefăcut supărat.

— Ca să văd până unde o duce mintea pe jupâniţa asta, a arătat Manea spre nepoată-sa, iar acum şi pe domnia ta.

— Altceva?

Vornicul juca între degete pana cu care scrisese mai înainte pitacul de liberă trecere pentru mine.

— Mai am o întrebare, m-a cercetat din nou bănuitor. De ce nu te-ai dus la vodă să-i spui ce ştii de vistieria furată?

— Întâi de toate n-aş fi putut ajunge la el, i-am răspuns fără să mă tulbur.

— Cine te-ar fi împiedicat?

— Domnia ta.

— Şi dacă te-aş fi lăsat?

— Vodă tot nu m-ar fi ascultat… E mai iute la mânie şi mai puţin înţelept decât domnia ta… M-ar fi băgat şi pe mine la beci alături de Radu Stan.

— Am să mă duc atunci să-i spun eu, s-a prefăcut dregătorul a se ridica.

— Ai făptui o mare greşeală, l-am oprit.

— De ce?

— Zilele lui vodă sunt oricum numărate. Iar domniei tale nu i-ar prii deloc un om de-al Dăneştilor în scaunul de la Târgovişte.

Ştia şi el acest lucru. Un alt domn nu i-ar fi iertat vornicului nici legăturile avute cu turcii, nici faptul că fusese mare dregător sub Vlad Dracul.

— Altă cale nu-i, am stăruit pe lângă Manea. Mergem şi luăm galbenii din ascunzătoare, iar după aceea fugim peste Dunăre.

Dregătorul s-a arătat surprins.

— Să înţeleg că m-ai urma în pribegie?

— Nici eu n-am de ales, am mărturisit fără ocol.

— Dar peste Dunăre ai duşmani aprigi şi puternici, mi-a amintit vornicul.

— Câtă vreme voi sta sub aripa domniei tale n-are de ce să-mi fie teamă, l-am privit cu încredere.

Spusele mele erau atât de ademenitoare, încât marele dregător îşi netezea barba de plăcere. „Ajută-l, Doamne, mă rugam în gând, să nu iasă din ameţeala care l-a cuprins”. Neacşa ridica de bună seamă şi ea rugi către cer, pentru că tare-i mai sclipeau ochii mari şi negri.

— Când gândeşti să pornim? a întrebat vornicul pe

neaşteptate.

— Până în ziuă ar fi potrivit să ieşim din cetate, l-am sfătuit.

Manea s-a ridicat mai hotărât ca oricând din jilţ. „E al nostru!” îmi ziceam bucuros. Dar mă înşelam. Şiretul boier s-a uitat crunt la mine.

— Mai vreau o dovadă!

— Porunceşte! l-am îndemnat fără teamă.

— Să-mi înfăţişezi omul care a văzut unde a ascuns Neagoe vistieria.

Mă aşteptam demult să-mi pună această întrebare. De aceea am răspuns liniştit:

— Nu se află aici, dar ai să-l cunoşti la vremea cuvenită. E dealtfel singurul om în viaţă care a văzut tainiţa lui Neagoe. Pentru că slujitorilor care l-au ajutat să ducă burdufurile cu galbeni spătarul le-a închis gura pe veci.

— Bine le mai ticluieşti! mă iscodea vornicul fără încetare.

— N-ai ce pierde, boierule, i-am alungat din nou bănuielile. Ai să faci cel mult un drum până acolo. Şi de nu s-o adeveri ce ţi-am spus mă las tăiat fără să crâcnesc chiar de mâna domniei tale.

Manea s-a răsucit atunci către Neacşa.

— Da’ cu jupâniţa asta ce facem?

— O luăm cu noi. Ştie prea multe ca s-o lăsăm aici, în preajma lui vodă.

Neacşa m-a fulgerat cu o privire scurtă, mirată, dar nu s-a împotrivit. Avea încredere în tot ce gândeam şi săvârşeam.

— Rămâneti aici! s-a hotărât Manea în cele din urmă. Mă duc să rânduiesc totul. Când sfârşesc vin să vă iau.

— Nu uita învoiala! i-am ţinut calea.

— Am să-l aduc pe Radu Stan, ştiu, mi-a răspuns el zorit.

— Numai cu el alături pornesc la drum, i-am amintit. Manea a trecut pragul clătinând din cap.

Cum am rămas singuri, Neacşa m-a prins de mâini, bucuroasă ca un copil.

— Te pomeneşti că izbutim?!

— Nădăjduiesc!... Dar vorbeşte în şoaptă!

— Cum facem?

— În mâinile domniei tale e scăparea sau pierzania noastră, jupâniţă, i-am grăit. De aceea rogu-te să nu te zgârceşti la nimic!

— Adică?!

— Să iei cu domnia ta inele, cercei şi alte podoabe scumpe împreună cu toţi galbenii pe care-i ai în casă.

— Pentru ce?

— Pe drum va trebui să cumperi oamenii puşi de vornic să te păzească.

— Nu m-au făcut pe mine nişte podoabe, s-a arătat jupâniţa dornică să dăruiască totul pentru izbânda noastră.

CAPITOLUL 3
CALEA CEA MAI SCURTĂ NU-I CEA MAI BUNĂ

Manea l-a adus pe Radu Stan pe la întâiul cântat al cocoşilor. La intrare se afla un rădvan în care urmau să călătorească jupâniţa Neacşa, ibovnicul ei scos proaspăt din beciul domnesc şi vornicul. Iar eu, pentru că tot eram îmbrăcat şi înarmat ca un oştean de pază, am fost rânduit să stau lângă surugiu.

— Haideţi! s-a arătat dregătorul zorit.

Surugiul a îndemnat caii la drum. Roţile mari ale răd-vanului au început să uruie pe uliţele pietruite ale

cetăţii, în faţa rădvanului mergea un pâlc de călăreţi, iar în urmă altul. Eram bine păziţi.

La poarta cetăţii se ştia de trecerea noastră încât n-am întâmpinat nicio oprelişte, iar după ce-am ieşit în şleau, am pornit în goana cailor spre hanul lui Dănişor Lungul. Înainte de plecare mă înţelesesem cu Manea să trecem pe acolo ca să-mi iau slujitorul.

Se crăpa de ziuă. Câmpul, învăluit într-o ceaţă de toamnă, nu prea deasă, dar pătrunzătoare, era neprimitor. Am ajuns curând în crângul care îmbrăca malurile Ialomiţei şi am trecut apa prin vad. Surugiul îşi îndemna mereu caii să urce spre han. Mă întrebam dacă-l voi găsi pe Stângaciu treaz ori cufundat în adâncul lui somn. Nădăjduiam că slujitorul meu mă aştepta acolo.

O mogâldeaţă îndesată, care călărea în faţa mea, îmi atrăgea luarea-aminte. Se ţinea pe cal atât de neîndemânatic, încât mă temeam să nu se prăvălească dintr-o clipă într-alta. Dar, ca prin minune, călăreţul rămânea în şa. „Numai Bursuc e în stare de asemenea minunăţie”, îmi ziceam.

Călăreţul a rămas de pâlc şi când rădvanul l-a ajuns din urmă l-am recunoscut, într-adevăr, pe slujitorul lui Radu Stan. „Va să zică şi el e cu noi”, mi-am zis bucuros. Am luat biciul din mâna surugiului şi-am şfichiuit calul lui Bursuc. Animalul s-a smucit într-o parte.

— Ce faci, bă? mi-a strigat slujitorul lui Radu Stan, apucându-se speriat de coama calului. Ce naiba te-a apucat?

— Mână, că te loveşte roata rădvanului, i-am spus vesel.

Bursuc a mai întors o dată privirea spre mine. I se păruse un glas cunoscut şi se întreba al cui putea fi. Dar n-a aşteptat să-l mai ajung din urmă. Dădea pinteni calului cu multă râvnă.

În vârful dealului mi-am întors capul, din obişnuinţă, spre cetate. Vălătuci de ceaţă se încolăceau şi se desfăceau, lăsând câte un ochi mai limpede. Deodată am zărit nişte oşteni ieşind în goana cailor din cetate. „Vin după noi, mi-am zis. O fi aflat vodă ceva?" M-am prins îndată de acoperişul rădvanului şi m-am lăsat înăuntru.

— Ce e? m-a întrebat Manea nemulţumit de ivirea mea.

— Suntem urmăriţi! am rostit cu sufletul la gură.

— De cine?

— Oşteni domneşti… Au pornit după noi… I-am zărit chiar când ieşeau pe poarta cetăţii.

— Şi de ce-ar veni neapărat după noi? m-a privit dregătorul cu îndoială.

— De florile mărului nu mână vodă oştenii în zorii zilei, am rostit, uitându-mă îngrijorat înapoi.

Manea s-a întunecat la chip.

— O fi aflat ceva?

— M-o fi văzut vreo iscoadă ieşind din încăperile jupâniţei, am zis.

— N-avea cum să te recunoască pe întuneric!

— Poate o fi numărat cineva câţi au intrat şi câţi au ieşit de acolo, am stăruit.

În ochii lui Manea s-a ivit o sclipire de mânie.

— Ce facem? m-a întrebat el.

— Mă răzleţesc până sosesc oamenii domniei, apoi vă ajung din urmă!

Vornicului nu i-a plăcut propunerea mea şi de aceea

a cerut tuturor să se oprească pentru a se putea încredinţa singur că eram cu adevărat urmăriţi.

Tropotul călăreţilor domneşti se desluşea însă tot mai bine.

— Vin cu adevărat, a rostit dregătorul, măsurându-mă cu o privire posomorâtă.

— Nu-ţi fie teamă, l-am liniştit. Ţi-l las pe Radu Stan chezăşie. Trec doar pe la han ca să-mi iau slujitorul şi vin într-un suflet după domnia ta.

— Du-te! a încuviinţat Manea în silă, poruncind totodată unui oştean să-mi ia locul lângă surugiu.

Hanul începea să dea semne de trezire. Încă de departe se auzea glasul lui Dănişor, care-şi scula slujitorii din somnul greu al zorilor.

— Oh, bată-te să te bată norocul! a izbucnit hangiul vesel când m-a văzut. Eşti teafăr?

— Unde-i Stângaciu? m-am arătat zorit nevoie mare.

— O fi dormind în vreo iesle… Te-a aşteptat toată noaptea cu caii pregătiţi.

— Şi oşteanul de aseară? am arătat spre încăperile din fundul ogrăzii.

— Sforăie de se cutremură pământul… Ţi-am spus doar că până azi la amiază nu deschide ochii. Dar mai eşti urmărit?

— Deocamdată am scăpat.

— Hai în casă!

— N-am vreme, i-am răspuns. Pune un slujitor să-l caute pe Stângaciu… Până-mi schimb îmbrăcămintea şi armele să fie afară cu caii înşeuaţi.

— Bine că s-a sfârşit aşa! a grăit Dănişor mulţumit.

Rădvanul a fost ajuns între timp de oamenii domniei, care, după ce au cercetat chipurile tuturor celor opriţi în drum, s-au reîntors în cetate.

Când m-a văzut ieşindu-i înainte însoţit de Stângaciu, vornicul a ridicat sprâncenele a mirare.

— Asta-i slujitorul de care vorbeai?!

— Altul nici n-am, i-am răspuns.

— Pocit mai e, a râs Manea, cercetându-l pe Stângaciu cu luare-aminte.

— Ţi-aş dori să ai parte numai de asemenea slujitori! E mut ca un peşte, credincios ca un câine, voinic ca un bivol şi cutezător ca un vultur.

Manea şi-a proptit din nou ochii vicleni pe faţa lungă, a lui Stângaciu. La rându-i, slujitorul meu îl înfruntă fără sfială.

— Pare într-adevăr om de nădejde, a rostit Manea mulţumit de cercetarea făcută. Să treacă în faţă şi să ne călăuzească.

Un semn din parte-mi şi Stângaciu a dat pinteni bidiviului său. Poftit de vornic în rădvan, m-am aşezat înaintea jupâniţei Neacşa. Din pricina hurducăturilor, aceasta era albă la faţă şi gemea încet, cu capul sprijinit de umărul lui Radu Stan, care nu ştia ce să mai facă pentru a-i alina suferinţa.

— Rău ne-am pricopsit cu ea, mi s-a plâns Manea.

— E drumul tare păcătos, am luat apărarea tinerei femei. Iar până în seară tot aşa o ţinem, am adăugat privind cu îngrijorare la suferindă.

— Îmi dau duhul! s-a văietat atunci jupâniţa, ducându-şi basmaua la gură.

— Dar ce ai, fată? a întrebat Manea cu asprime. La plecare erai sănătoasă.

— Mor! a ţipat Neacşa pe neaşteptate. Opriţi că nu mai pot!

— Ţi-i greaţă? s-a răstit vornicul la ea.

— Opriţi! a cerut jupâniţa din nou. Nu mai pot! Mor!

— N-o fi având copil? i-am şoptit lui Manea.

— De la muierile astea te poţi aştepta la orice! mi-a răspuns el înciudat.

— Fiţi oameni, ne-a rugat atunci Radu Stan, şi opriţi rădvanul până-şi mai revine.

Vornicul şi-a călcat pe inimă, cerând surugiului să tragă într-un loc mai ferit. Şi-n timp ce Radu Stan îngrijea de suferindă, culcând-o cu grijă pe un cojoc aşternut peste iarba deasă, uscată, de toamnă, eu îmi arătam nemulţumirea faţă de Manea.

— Dacă jupâniţa ne ţine tot drumul cu asemenea isprăvi, nu facem azi nici jumătate din cale!

— Dumneata ai fost de părere s-o luăm cu noi, mi-a amintit dregătorul.

— De unde să ştiu ce pocinog ne pregăteşte?

— Mai bine o trimiteam de la început la mănăstire.

— Nu-i târziu nici acum, m-am grăbit să-l sfătuiesc.

— Chiar aşa am să fac, a hotărât vornicul pe loc. Grigore! şi-a strigat slujitorul, pe care-l vedeam mai mereu în preajma sa.

— Poruncă, boierule, s-a apropiat acesta supus.

— Iei încă trei oameni şi-o duci pe jupâniţa cu rădvanul la maica stareţă Parascovia… Rămâneţi cu dânsa acolo până vin eu s-o iau… Dar s-o păziţi bine. Nu-i îngăduiţi să vorbească decât cu maica stareţă… Să nu iasă din mănăstire cu niciun chip… Nu lăsaţi pe nimeni nici măcar s-o vadă. S-a înţeles?

— Nu se va apropia nici musca de jupâniţă, l-a încredinţat slujitorul.

Manea nu era împăcat deloc cu această întorsătură a lucrurilor, dar n-avea de ales. Neacşa era totuşi din neamul lui. Şi, oricât de câinos ar fi fost la inimă, nu

putea rămâne nepăsător la zvârcolirile de moarte ale nepoatei sale.

Străbăteam un codru nesfârşit de fagi când Radu Stan şi-a alăturat calul de al meu, întrebându-mă:

— Oare jupâniţa are cu adevărat copil?

— Asta te munceşte acum? am izbucnit fără voia mea în râs.

Tânărul şi-a plecat ochii ruşinat, rostind mai mult în şoaptă:

— Ştiu că mă socoteşti uşuratic!

— Şi nu eşti? l-am cercetat cu coada ochiului. Cu un an în urmă îţi sfârâiau călcâile după alta.

—Nu-i vina mea că n-am stare lângă Iro, s-a apărat Radu Stan.

— Dar a cui?

— A dracului! a izbucnit nestăpânit.

— Ce tot sporovăiţi acolo? ne-a întrerupt Manea vorba.

— Încerc să oblojesc rănile din sufletul acestui tânăr, i-am răspuns liniştit.

— Daţi pinteni cailor! ne-a zorit vornicul. Nu-i vreme pentru căinări! De unde ziceai că eşti? s-a întors apoi către Stângaciu, alături de care mergea mereu.

Zgârcit la vorbă, Stângaciu îi numi aşezarea de sub munte aflată între apele Dâmboviţei şi ale Argeşului. Vornicul ştia că Neagoe se trăgea tot de prin părţile acelea, încât dădea crezare spuselor slujitorului meu. I se părea chiar firesc ca spătarul să fi ascuns vistieria furată în locurile sale de baştină.

— Cu ce treabă te aflai pe munte? nu-l slăbea Manea pe Stângaciu.

— Urmăream un căprior pe care voiam să-l aduc la

ospăţul de nuntă al fratelui meu cel mic.

— Şi cum de nu te-a zărit Neagoe pe acolo?

— Doar nu mergi după vânat chiuind, îi zâmbea Stângaciu senin. Umbli încet, ascuns pe după tufari.

— Dar tu cum l-ai descoperit?

Stângaciu şi-a ridicat atunci ochii spre cer, răspunzând cu un oftat prelung:

— Uf, una e să te afli sus, pe coamă, boierule, şi alta-i să mergi pe vale… Cel de jos e auzit şi văzut ca în palmă.

Dar Manea nu se lăsa.

— Câţi erau?

— Trei.

— Dar ce te-a făcut să laşi vânatul şi să-i pândeşti?

— Domnia ta, dacă te-ai afla în pustietatea muntelui, nu te-ai feri de oricine?

— Şi ce-ai văzut? stăruia vornicul, punând la grea încercare răbdarea slujitorului meu.

— Un bărbat în haine scumpe, boiereşti, însoţit de doi slujitori, îi răspunse Stângaciu, numărând pe degete.

— Nu te-ai gândit că puteau fi şi ei plecaţi la vânătoare?

— Când un boier merge la vânătoare însoţit de doi slujitori nu-şi duce singur desaga!

— Şi cel în straie boiereşti ducea o desagă? s-a mirat vornicul.

— Grea, a adăugat Stângaciu apăsat.

— Cum ţi-ai dat seama?

— Păşea anevoie, încovoiat.

Degeaba se străduia Manea, că nu izbutea să-l încurce pe Stângaciu. Iar răspunsurile sigure şi isteţe

ale slujitorului meu îi întăreau vornicului părerea că făcuse bine însoţindu-se cu mine la acest drum.

— Ai bănuit ce căutau? a reluat totuşi Manea şirul întrebărilor.

— Era la mintea oricui, i-a răspuns Stângaciu fără şovăire. O ascunzătoare potrivită.

— Cunoşteai peştera dinainte?

— De unde s-o cunosc?! s-a mirat slujitorul meu. Am spus doar că erau nişte locuri neumblate!

— De unde ştia atunci boierul de peşteră?

— O fi descoperit-o cândva, urmărind vreo sălbăticiune… Aşa cum făceam şi eu atunci…

— Pe boier l-ai recunoscut numaidecât?

— Mai târziu… Abia după ce-a ieşit din peşteră fără slujitori şi tarhat, cu sabia plină de sânge.

— Ia stai niţel, a ridicat atunci Manea un colţ de mustaţă. Ai spus că avea sabia plină de sânge?

Stângaciu a tăcut. Pentru o clipă mi-a fost teamă că vornicul îl va prinde cu minciuna. Dar slujitorul meu a rostit cu aceeaşi statornică netulburare:

— Ce-i drept, n-am văzut dacă era sau nu sânge, dar m-am întrebat de ce-a şters boierul tăişul săbiei cu o frunză mare de brusture?

— Deci în clipa aceea l-ai cunoscut pe Neagoe?

— Nu… Ceva mai târziu, după ce m-am dat mai la vale ca să-l pot vedea cât de cât la faţă. Iar când mi-am dat seama cine era, am încremenit de spaimă… Nu m-am clintit din loc preţ de jumătate de ceas.

Manea m-a fulgerat cu o privire aprigă.

— Prea se potrivesc toate.

— E dreptul domniei tale să fii bănuitor! i-am răspuns senin.

Dar încercarea cea grea avea când întreaga ceată s-a oprit la marginea unei prăpăstii peste care nu se putea trece nici măcar cu caii de dârlogi. Turbând de furie, Manea s-a repezit cu sabia scoasă la Stângaciu.

— Te spintec, netrebnicule!

— Iertare, boierule! i-a căzut acesta la picioare. Am rătăcit drumul… Nu mi-am dat seama că suntem călări… Cu piciorul vezi bine că putem trece.

— Şi ce facem cu caii? a răcnit vornicul la el. Îi luăm în spinare?

Stângaciu s-a făcut mic de tot, plecându-şi fruntea până la pământ.

— Dacă-l omori, am sărit în apărarea slujitorului meu, n-ai făcut nicio ispravă, boierule… E singurul om care ne poate duce la ascunzătoare.

— L-ai pus la cale să ne rătăcească? m-a învinuit Manea.

— Greşeşti, mărite vornice! i-am răspuns netulburat. De când am pornit la drum, numai domnia ta l-ai îndrumat pe slujitorul meu… Nu mi-ai îngăduit nici măcar să mă apropii de el.

Simţeam însă că nu-mi da niciun pic de crezare. Dealtfel a şi mârâit printre dinţi:

— Eu atât vă spun! Nu mă purtaţi la dracu-n praznic! A răcnit apoi de s-a cutremurat pădurea: Să nu vă bateţi joc de mine, că vă fac bucăţi! Atât pe voi – şi-a îndreptat el vârful săbiei spre mine şi Radu Stan – cât şi pe slujitorii voştri! Pune-i omului tău în vedere să ne ducă pe drumul cel mai scurt, mi-a cerut vornicul mai domolit apoi.

— După cum ai văzut, am arătat spre prăpastie, calea cea mai scurtă nu-i totdeauna si cea mai bună.

CAPITOLUL 4
„DUHUL MUNTELUI” SE ARATĂ LA FAŢĂ

Strădaniile lui Stângaciu de a ne scoate din hăţişul potecilor de munte înainte de apusul soarelui s-au dovedit zadarnice. Negru de mânie vornicul s-a repezit iarăşi cu sabia la el.

— Ţi-am zis să nu te joci cu mine, netrebnicule!

— Nu m-am jucat, mărite boier, se ruga Stângaciu

de iertare. Cheamă la domnia ta pe oricare om din aceste locuri şi întreabă-l dacă nu te-am purtat pe cea mai bună cale… Un ceas de lumină ne mai trebuia să ajungem.

— Unde? îl întrebă Manea neîncrezător.

— În valea care duce la peşteră.

— Aprindem făclii şi mergem mai departe, a hotărât atunci vornicul.

— Am rătăcit drumul ziua-n amiaza mare, darmite pe întuneric. Cu muntele nu-i de şagă, m-am vârât şi eu în vorbă.

Manea m-a fulgerat cu o privire aprigă.

— Şi ce vrei să facem?

— Înţelept ar fi să coborâm la casele din vale şi să rămânem acolo peste noapte, am stăruit.

— E cel mai înţelept sfat pe care l-am auzit… Ca să afle sătenii încotro ne îndreptăm? a pufnit el în batjocură.

Un slujitor mai apropiat s-a încumetat totuşi a-i aminti dregătorului:

— Suntem doborâţi de foame şi de oboseală, boierule! De cai nu mai vorbesc. Să le dăm câte un braţ de fân şi să căutăm un izvor la care să-i adăpăm.

Învins, Manea a slobozit o sudalmă dintre cele mai necuviincioase, după care a dat poruncă de oprire. Era şi el istovit de noaptea nedormită, urmată de ziua de drum aproape fără popas.

Coliba ridicată în mare grabă nu era totuşi un adăpost prea rău. Culcuşul de cetină şi muşchi pe care m-am lungit mi se părea mai moale şi mai primitor ca un pat. Şi nu m-aş mai fi ridicat nici mort dacă foamea nu m-ar fi mânat să împart cu Radu Stan şi cu cei doi slujitori ai noştri bucatele puse de Dănişor în coburi la

plecarea de la han: slănină, brânză, ceapă şi azimă. Un oştean a dat să aprindă nişte vreascuri pentru a-şi dezmorţi mădularele, dar vornicul a strigat mânios:

— Nu face nimeni foc! Iar înainte de a porni spre coliba sa dregătorul a venit la noi şi ne-a poruncit: Daţi armele!

Am sărit ca ars.

— Nu astfel ne-a fost înţelegerea, boierule!

Dar slujitorii acestuia ne şi înconjuraseră din toate părţile.

— N-am încredere în voi nici cât negru sub unghie, a grăit Manea posac. Cine ştie ce blăstămăţie vă mai trece prin minte la noapte.

A rânduit apoi oamenii de veghe şi a dat porunci straşnice pentru paza noastră.

Culcat spate-n spate cu Radu Stan, încercam să mă încălzesc ca să pot aţipi. El însă nu prea avea somn.

— Ce faci? mi-a şoptit.

— Nu vezi? Zac aici!

Radu Stan a ridicat glasul de parcă voia să-mi ceară socoteală:

— Poţi să-mi spui şi mie rostul acestei călătorii? Îmi venea să fluier a pagubă.

— Mai întâi vorbeşte în şoaptă, i-am zis arţăgos. Vornicul are şapte rânduri de urechi.

— Pot să şi tac! s-a bosumflat Radu Stan de-a binelea.

— N-ai de ce să faci pe mâniosul pentru că din pricina isprăvilor tale mă aflu aici.

— Nu te-a poftit nimeni să vii după mine în cetate şi nici să te bagi în povestea asta!

Firesc era să mă înfurie obrăznicia şi nerecunoştinţa lui şi să-i răspund cu o obişnuită sudalmă. Dar nu

câştigam nimic. Dimpotrivă. Îl înrăiam şi mai tare.

— Uite ce-i, băiete, i-am grăit potolit. Vreau să ştii că veneam fără nicio grijă spre cetate când m-am pomenit cu oamenii vorniciei tăbărând asupra mea la hanul lui Dănişor Lungul. Şi-abia atunci am aflat că ai fost prins în iatacul jupâniţei Neacşa, pentru a fi dus la beciul domnesc.

— Dar suntem amândoi nevinovaţi! a ridicat tânărul glasul.

— Ştiu, băiete, am oftat cu părere de rău. Dar ce să facem dacă Vlad Dracul e de altă părere?... Cu toate că şi feciorului său i s-ar putea aduce aceeaşi învinuire ca şi ţie... Doar şi coconul a fost prieten cu Neagoe... Acum, nu ne rămâne altceva de făcut decât să-i dovedim lui Vodă nevinovăţia noastră... Şi treaba e cu atât mai grea cu cât sfetnicul său de taină a ajuns iarăşi Manea... Care n-a uitat şi nici n-a iertat necazurile pe care i le-am pricinuit anul trecut...

— Acum nu-mi mai pasă de nimeni şi de nimic, a izbucnit Radu Stan. Întâmplă-se orice!

Era glasul deznădejdei, pe care trebuia să-l iau neapărat în seamă.

— Ce te doare, băiete? am încercat să-l aţâţ din nou la vorbă.

— Nu mă mai doare nimic, a mărturisit Radu Stan cu o nepăsare care mă îngrijora.

— Încerci s-o uiţi pe Iro şi nu poţi. Nu-i aşa?

Nu mi-a răspuns. Nici măcar n-a oftat. Îl simţeam îndârjit.

— Să ştii însă că nici ea n-a vrut să-ţi pricinuiască atâta suferinţă!

— Totdeauna i-ai ţinut parte, mi-a grăit el răstit.

— Cineva trebuie s-o apere... Nu te gândeşti că-i

singură, cu un copil mic într-o ţară străină? Ea nu are pe nimeni aici… Nici cui se jelui, nici cui cere ajutor!

— Am dorit din toată inima să fie fericită lângă mine, a
mărturisit Radu Stan cu un geamăt scurt.

— Cred!… Dar n-ai avut răbdare.

— Cât? s-a răsucit el spre mine. Cât trebuia să rabd?

— Încă un an… Poate chiar doi.

Radu Stan s-a întors din nou cu spatele la mine.

— Iro nu m-a iubit şi nici n-o să mă iubească vreodată.

— Firea femeilor e atât de sucită, băiete, încât nici ele nu şi-o cunosc.

— Sunt şi femei care ştiu ce vor, s-a hotărât în sfârşit Radu Stan să dea glas gândului ce voia să-l împărtăşească neapărat cuiva.

Am izbucnit într-un râs nestăpânit. După care i-am spus părinteşte:

— Nu-i nevoie să mă încredinţezi că te simţi bine cu ea şi că-i femeia care te înţelege ca nimeni alta… Aşa-s toate la început, băiete… Şi-apoi jupâniţa asta e mare hoţoaică… Noroc însă că acum ni-i de folos…

— Oare cum s-o fi simţind?

— Nicio grijă! O diavoliţa ca ea are zece vieţi.

— Ar trebui s-o scoatem de la mănăstire, a stăruit Radu Stan.

— Scapă ea şi singură, l-am încredinţat. Nu de jupâniţă mi-i grijă acum, ci de noi… N-ar fi vremea să aţipim un pic? Vornicul ne scoală mâine cu noaptea-n cap.

M-am trezit cu spatele îngheţat. Grijuliu, l-am căutat pe Radu Stan. Dar culcuşul lui era gol. M-am strecurat repede afară din colibă. Era încă în puterea nopţii şi

oşteanul pus de vornic să ne păzească dormea chircit, rezemat de un copac. Spre mirarea mea însă nu mai avea nici sabie, nici jungher. Mi-a trecut prin minte că fusese dezarmat de Radu Stan. Undeva, în stânga poienii, auzeam sforăiturile unui cal. „Într-acolo a apucat-o, blestematul!” mi-am zis. Ca să nu trezesc vreun slujitor de-al vornicului am pornit-o tiptil prin pădure. După vreo treizeci de paşi l-am zărit pitit după un copac gros. Radu Stan pândea pe cineva. O rază de lună cădea chiar pe luciul săbiei sale. Aştepta, fără îndoială, clipa prielnică pentru a ataca. Şi, cum n-avea ochi şi urechi decât pentru potrivnicul său, m-am apropiat pe nesimţite de el, înşfăcându-l zdravăn de ceafă. A înlemnit de spaimă. A încercat apoi să se răsucească pentru a mă lovi. Dar l-am izbit cu capul de trunchiul copacului. Cu un geamăt scurt, s-a lăsat într-un genunchi. L-am dezarmat lesne. Spre norocul nostru straja de la cai nu ne-a auzit.

— Mai bine să mori de mâna mea decât de sabia ori săgeata unui paznic de-al vornicului, i-am şuierat mânios la ureche.

N-a mai crâcnit. M-a urmat supus, cu paşi şovăielnici, până la colibă. Ne-am lungit iarăşi în culcuş, lipiţi spate-n spate. Îmi era milă de el.

— Te doare rău? l-am întrebat în şoaptă.

— Cred că mi-ai crăpat capul, s-a tânguit.

— Să-ţi fie învăţătură de minte!

— De ce nu m-ai lăsat? a scâncit Radu Stan cu necaz.

— Fiindcă n-ai minte nici cât o găină.

— Izbuteam să fug, a stăruit el.

— Şi unde voiai să te duci?

— La cocon, în tabără.

— Până ajungeai tu acolo vornicul făcea din noi, cei rămaşi, harcea-parcea!

Radu Stan a tăcut vinovat. Nu se gândise la urmarea fugii sale nesăbuite.

Am tăcut amândoi, încercând să aţipim din nou. Somnul însă ne pierise. Şi, cum stăteam aşa, am auzit la un moment dat pe cineva blestemând înăbuşit. Era oşteanul care adormise rezemat de copac. Îşi căuta armele azvârlite de mine la câţiva paşi de el.

Vornicul Manea a avut un somn cu vise urâte, pentru că a ieşit din colibă înainte de revărsatul zorilor, trezindu-şi slujitorii cu sudalme şi izbituri de picioare. Cu ochii cârpiţi de somn m-am târât şi eu afară din culcuş. Slujitorii alergau care încotro. Printre ei l-am zărit pe Stângaciu îndreptându-se spre caii priponiţi.

Dând cu ochii de mine, dregătorul a devenit ceva mai prietenos.

— Cum ai dormit?

— Ca la sânul mamei, m-am prefăcut voios.

— Putem porni fără grijă la drum, s-a uitat vornicul la cerul pe care luna mai strălucea încă trimiţând raze piezişe.

— Aşa gândesc şi eu, am încuviinţat.

În frunte, drept călăuză, Manea l-a rânduit din nou pe Stângaciu.

— Dacă ieri ţi-am iertat rătăcirile, l-a prevenit vornicul, azi să nu te aştepţi la milă din parte-mi.

— În două-trei ceasuri suntem acolo, l-a încredinţat slujitorul meu.

Manea a dat nerăbdător pinteni calului. Dar, pe măsură ce se scurgea vremea, se arăta mai tăcut şi mai gânditor. Faptul începea să mă îngrijoreze.

„Ticluieşte ceva”, îmi spuneam şi bănuiala mi-a crescut când l-am văzut chemându-şi pe rând câte un om cu care se sfătuia în taină. „Te pomeneşti că vrea să ne facă de petrecanie chiar înainte de a ajunge la peşteră”. Cu primul prilej i-am făcut semn lui Radu Stan

— Nu-mi place purtarea vornicului, i-am şoptit. Îl luăm între noi.

Radu Stan a înclinat uşor capul, iar peste câteva minute dregătorul s-a şi văzut prins între noi doi.

— Ce poftiţi? a întrebat acesta răstit.

— Nu-mi prieşte ce pui la cale, i-am grăit fără înconjur.

— Ce-ţi mai trece prin minte? s-a prefăcut vornicul mirat.

— Stângaciu mi-i mai credincios decât îţi închipui, i-am spus apăsat. Încât mută-ţi gândul că l-ai putea folosi numai pe el… Se va bate pentru mine până la ultima suflare.

Manea şi-a ridicat colţul mustăţii în batjocură.

— Vedeţi-vă de drum!

— Nu faci niciun pas mai departe dacă nu dovedeşti că ai gânduri curate!

— Ce fel de dovadă? a întrebat Manea nedumerit.

— Vei călări numai între noi, i-am poruncit. Iar, dacă oamenii domniei tale vor încerca să ne lovească, te vom tăia.

— Fie! s-a învoit el, nemulţumit.

— Dă poruncă slujitorilor să nu se apropie de noi mai mult de douăzeci de paşi, am adăugat.

— Ca să mă loviţi şi să fugiţi, blestemaţilor! s-a împotrivit de data asta vornicul.

— Dacă aveam astfel de gânduri nu te lăsam în viaţă

până acum, i-am răspuns.

Încredinţat că ne aflam aproape de mult râvnita ascunzătoare, Manea a binevoit să ne facă pe voie.

Stângaciu şi-a reluat locul de călăuză, vornicul a rămas între mine şi Radu Stan, iar lui Bursuc i-am poruncit să nu îngăduie nici unui om de-al dregătorului să se apropie mai mult decât se cuvenea.

Când soarele s-a ridicat cam de trei suliţe pe cer, slujitorul meu s-a oprit pe o coamă nu prea înaltă, de unde a strigat:

— Am ajuns!

Privind valea tăiată de-o apă repede, de munte, Manea s-a luminat la chip.

— Dar peştera? a întrebat vădit nerăbdător.

— Mai e niţel, a răspuns Stângaciu în silă.

Ne aştepta un coborâş afurisit. Cu caii de căpestre, ne strecuram pe cărări întortocheate, de-a curmezişul cărora întâlneam din loc în loc copaci doborâţi de furtuni. Până am ajuns la albia râului a mai trecut aproape un ceas. Dar când s-a văzut pe drum bătut de care, vornicul a răsuflat bucuros. Am încălecat şi-am pornit la trap. La scurtă vreme s-a ivit o vale îngustă, adâncă, spintecată de un pârâiaş repede.

— Aici trebuie să descălecăm din nou, a cerut Stângaciu.

— Cât mai e până la peşteră? s-a arătat Manea zorit.

— Păi să tot fie vreo mie de paşi, a socotit Stângaciu cu încetineala care-l scotea pe dregător din răbdări.

Necăjit şi de faptul că a trebuit să coboare iarăşi de pe cal, Manea cerceta încruntat împrejurimile, părând în acelaşi timp a sta în cumpănă.

— Ce nu-ţi convine? l-am iscodit.

— Ar trebui să las o jumătate din oameni aici.

— Nu faci rău, l-am susţinut.

Nu-l îndemnam întâmplător să ia cât mai puţini slujitori cu sine. „Dacă Neacşa n-a ajuns la vreme în tabără, la cocon, ne-am dus pe copcă”, îmi ziceam. Eram oricum hotărâţi să ne vindem pielea scump. „La nevoie – plănuisem încă de pe drum cu Radu Stan şi cei doi slujitori ai noştri – îl luăm pe vornic ostatic şi-l ţinem până la sosirea ajutorului aşteptat.”

Grăbit să ajungă cât mai repede la ademenitoarea ascunzătoare, Manea a apucat calul de dârlogi şi a pornit singur înainte. Nu-i trebuia nici călăuză, nici pe altcineva în faţă. Era atât de dornic să pună mâna pe vistieria domnească, încât mai că nu vedea pe unde călca. Nu aceeaşi grabă o arăta însă Stângaciu, care-şi îndrepta mereu spre mine privirile întrebătoare şi oarecum mustrătoare. I-am făcut semn să meargă fără grijă cu toate că şi pe mine mă înfiora pustietatea locului. Valea se îngusta tot mai mult, iar de la jumătatea ei nu se putea merge mai departe nici cu caii de căpăstru. Vornicul se uita încruntat la bolovanii mari de piatră care ne stăteau în cale.

— N-avem ce face, a oftat el cu părere de rău. Lăsăm caii aici!

Şi a trebuit să rânduiască doi oameni şi pentru paza acestora. „Cu atât mai bine”, mi-am zis bucuros. În afară de dregător ne mai urmau doar opt însoţitori. Am început să ne cocoţăm de pe un bolovan pe altul.

— Amarnic loc şi-a mai ales Neagoe! se căina dregătorul, frecându-şi genunchiul lovit de colţul ascuţit al pietrei de pe care alunecase.

Dar canonul lui avea să se sfârşească în curând, căci pe neaşteptate se iviră un perete înalt, de stâncă, şi intrarea în mult căutata peşteră.

— Asta e? l-a privit Manea cu ochi arzători pe Stângaciu.

— După cum vezi! i-a răspuns slujitorul meu cu glasul aproape stins.

— Şi de ce eşti atât de pierit? l-a cercetat vornicul bănuitor.

— Nu intru în peşteră nici mort, s-a tras Stângaciu înspăimântat înapoi.

— Ce-i cu omul ăsta? m-a întrebat mânios dregătorul.

— De când se ştie îi e teamă de locuri întunecoase, am găsit la repezeală o deslușire a temerii slujitorului meu. O fi tras vreo spaimă când era mic.

— Ei! Treci în faţă, netrebnicule! s-a burzuluit vornicul, îmbrâncindu-l pe Stângaciu.

Peştera înaltă, umedă, răcoroasă, ne înfiora pe toţi.

— De n-am da peste vreo dihanie de urs, mi-am împărtăşit la un moment dat teama.

Glasul meu a răsunat tare, pierzându-se apoi în adâncimi. În clipa următoare unul din purtătorii de facle care mergeau în faţa noastră a scos un răcnet de spaimă, zbughind-o spre ieşire.

— Ce dracu’ te-a apucat? a strigat Manea după el.

Dar slujitorul nu s-a mai înapoiat. Vornicul a poruncit atunci altui oştean să cerceteze locul. Tremurând, cu lumina într-o mână şi sabia în cealaltă, acesta s-a îndreptat spre ungherul cu pricina şi a rămas acolo încremenit.

— E… e… un oştean! a bâiguit el într-un târziu revenindu-şi din spaimă.

— Mort?

— Aşa… cred… Stă însă rezemat de perete.

— Lasă-l naibii şi mergi mai departe, i-a poruncit

dregătorul.

Mai uimiţi decât toţi eram eu, Radu Stan şi cei doi slujitori ai noştri. Pentru că povestea pe care o scorniserăm pentru a-l păcăli pe vornic se petrecea aievea! Nu mai spun ce uluit am fost când l-am auzit pe Bursuc răcnind de spaima morţii.

— Ce-i cu tine? l-am prins de piept ca să-l liniştesc.

— Alt… Alt om ţeapăn, a izbutit el să bolborosească.

— E al doilea slujitor ucis de Neagoe, a rostit Manea liniştit.

Dregătorul era dealtfel singurul care nu-şi pierduse cumpătul. Şi pentru a da pildă tuturor de marea sa stapânire de sine, a apucat el însuşi o faclă, încumetându-se a păşi în frunte. Venindu-mi cât de cât în fire, l-am urmat, dar nu pricepeam nimic. Era ca un vis înfricoşător pe care-l trăiam cu mintea trează.

„De unde şi până unde oştenii ăştia ţepeni, proptiţi în lăncii şi sprijiniţi de pereţii peşterii? “ mă întrebam. Iar când l-am mai văzut şi pe Manea păşind spre alt cotlon al peşterii şi oprindu-se în faţa unor burdufuri pline, uluirea mea a ajuns la culme.

— Dumnezeule mare!… Sunt aici!… Am găsit! Am găsit! striga vornicul scos din minţi.

Cu mâinile tremurânde de bucurie, dregătorul desfăcea sub ochii mei gura primului burduf. În palmă îi străluceau florini mari de aur.

— Asta-i curată minune! am grăit tare ca să-mi revin în fire.

— E cu adevărat minune, a răsunat în aceeaşi clipă din fundul peşterii un glas ce părea de pe altă lume.

Spaima şi uimirea au pus stăpânire pe toţi. Doar vornicul a mai izbutit să întrebe după ce şi-a căpătat răsuflarea:

— Cine-i acolo?

— Duhul acestui munte! a răsunat iarăşi glasul de pe altă lume.

— Lasă şaga şi arată-te la faţă, i-a poruncit Manea, trăgându-şi spada.

— Să-mi lumineze cineva calea, i-a cerut atunci „Duhul Muntelui”.

Descumpănit şi cuprins de negre bănuieli, vornicul a întrebat cu inima îndoită:

— Eşti singur?

— În faţa cerului şi-a morţii suntem întotdeauna singuri, i s-a răspuns.

— Încetează joaca şi apropie-te! s-a răstit din nou Manea la cel din fundul peşterii.

— Sunt bătrân şi neputincios, s-a plâns „Duhul Muntelui”.

Să vină, rogu-te, cineva să mă sprijine şi să-mi lumineze calea.

Pe chipul vornicului a apărut o umbră de nădejde.

— Du-te tu! a poruncit el unui purtător de faclă. Oşteanul a ridicat spre dregător o privire rugătoare, dar acesta l-a îmbrâncit fără milă în faţă. Cu un mers împleticit, purtătorul de faclă a pornit în întâmpinarea „Duhului Muntelui”. În înfricoşătoarea peşteră nu se auzeau decât răsuflările noastre şi bocănitul rar al cizmelor oşteanului. Îi număram în gând fiecare pas. Iar, când l-a făcut pe al douăzeci şi şaptelea, purtătorul de faclă a încremenit o clipă locului, apoi s-a prăbuşit în genunchi, rostind cu glas rugător:

— Îndurare, măria ta!

Inima mi-a tresărit de bucurie. Nu putea fi decât coconul. Numai mintea lui zburdalnică putea ticlui asemenea întâlnire.

Cu puterea deznădejdii, Manea a răcnit slujitorilor săi:

— Înapoi! Am fost vânduţi!

— Târziu, boierule! l-am oprit cu sabia scoasă.

— Mori atunci, câine! s-a repezit vornicul la mine. Dar Radu Stan i-a şi sărit în cârcă, prinzându-i braţele.

Lui Manea nu-i mai rămăsese altceva de făcut decât să privească neputincios la slujitorii săi, dezarmaţi unul câte unul de către oştenii desprinşi de lângă pereţii întunecoşi.

— N-are rost să te împotriveşti, l-am sfătuit şi eu pe dregător, smulgându-i spada din mână.

— Ai să mi-o plăteşti! mi-a strecurat el printre dinţi.

— Doar pe cealaltă lume, i-am râs în nas.

Cu facla luată de la oşteanul îngenuncheat la picioarele sale, coconul şi-a făcut drum spre noi. Înalt, slab, cu privirea neiertătoare, se apropia încet, cu pas apăsat, de noi.

Orbit de lumină, înciudat pe sine, neputincios şi înfricoşat de moarte, Manea s-a tras înapoi. Dar feciorul lui Vlad Dracul nu contenea să-i lumineze chipul schimonosit.

— Ce-i, vornice? Nu te simţi bine? De bună seamă că nu-ţi priesc răceala şi umezeala peşterii!

— Măria ta! s-a aruncat atunci dregătorul la picioarele coconului. Pentru ce m-ai pus la această grea încercare? Cu ce ţi-am greşit?

— Domnia ta ar trebui să ne spui cu ce ţi-a greşit luminatul meu părinte? îl cercetă fără cruţare feciorul lui Vlad Dracul. Oare nu te-ai bucurat de multă şi mare cinstire la curtea domnului Ţării Româneşti?

— Îngăduie-mi, măria ta, să-ţi lămuresc totul între patru ochi, i-a cerut vornicul.

— Prea târziu, l-a oprit coconul, privindu-l cu scârbă. Ştiu prea bine ce cauţi în această peşteră întunecoasă. Şiret bătrân, Manea se pricepea să-şi vândă pielea.

— Un lucru nu cunoşti însă măria ta, grăia el târându-se pentru a cuprinde picioarele coconului. Cu îngăduinţa luminăţiei sale, părintele tău, am pornit încoace. Şi, văzând zâmbetul neîncrezător al coconului, a adăugat: îţi va adeveri chiar el.

— Domnul te-a trimis să-l prinzi pe viclean la hotarul Branului, nu să cotrobăieşti prin peşteri cu gânduri rele, după avuţii furate, l-a învinuit feciorul lui Vlad Dracul.

— E o minciună, măria ta! s-a apărat Manea cu îndârjire. Am venit aici să iau vistieria furată pentru a o duce înapoi la Târgovişte.

— Lasă-te păgubaş, boierule, l-am sfătuit. Vom merge cu toţii în faţa domnului şi ne vom lămuri.

Înfrânt, Manea şi-a îndreptat ochii spre burdufurile pline. Gândul că pierduse atâta avere îl făcea să tremure de ciudă.

— Nu te necăji de pomană! i-a zis coconul, ghicindu-i frământarea. N-ai pierdut nimic… Burdufurile sunt pline cu pietre.

— Şi vistieria? a gemut Manea.

— A luat-o Neagoe peste munţi!

Vornicul a ridicat atunci spre mine o privire încărcată de atâta ură şi umilinţă, încât m-am simţit înfiorat din creştet până-n tălpi.

— Pentru ce-ai făcut toate astea? m-a întrebat mai mult în şoaptă.

Într-un fel îmi era milă de el. În viaţa lui nu fusese atât de rău îngenuncheat. Dar trebuia să ispăşească şi

el o dată. I-am răspuns cu glas potolit:

— Când loveşti, boierule, aşteaptă-te să primeşti înapoi… Domnia ta ai căutat să ne bagi în fiare… pe mine şi pe Radu Stan… Ştiai doar că n-avem nicio vină… De ce l-ai învrăjbit pe vodă împotriva noastră?

— Ca să mai alunge doi oameni de încredere din preajma scaunului domnesc, a răspuns coconul, oftând cu năduf.

— Am greşit, măria ta! a căutat Manea să-i cuprindă iarăşi picioarele.

— N-am căderea să te iert. I-a răspuns coconul. Vei merge în faţa domnului şi vei cere îndurarea lui.

CAPITOLUL 5
STEAUA COCONULUI

Manea călărea între cocon şi mine pe drumul spre Târgovişte, nedumirindu-se cu niciun chip cum de se lăsase purtat o zi întreagă şi apoi încă aproape o jumătate de zi prin coclauri lungi, întortocheate, adesea neumblate, când se putea ajunge mult mai bine şi mai repede la presupusa ascunzătoare a spătarului Neagoe pe valea Dâmboviţei. Iar altă nedumerire a sa, poate şi mai mare, privea chipul în care aflase coconul despre ceea ce pusesem la cale în mare taină în odăile jupâniţei Neacşa.

— Pentru liniştirea sufletului meu, mărite cocon, a îndrăznit vornicul să-i grăiască feciorului lui Vlad Dracul, spune-mi cum ai făcut? Cine ţi-a îndrumat paşii atât de repede şi de bine spre păcătoasa asta de peşteră?

— Duhul Sfânt! i-a râs coconul în nas.

— Nu cumva are chip de femeie şi poartă numele nepoatei mele?

Sosise momentul să intru şi eu în joc.

— De la mine ţi se trage, boierule, am rostit fără a clipi. Coconul mi-a aruncat o privire nedumerită, dar nu s-a amestecat.

— Şi cum ai făcut? m-a iscodit Manea cu ochii săi mici, piezişi.

— Aveam la han un om al meu.

— Nu cred o iotă din tot ce-mi înşiri aici!

Vornicul s-a închis în sine. Cugeta probabil la „datoriile” pe care le avea de plătit. Iar cine trebuia să

se teamă cel mai mult de răzbunarea lui era Neacşa. Căci ea, nepoată-sa, fusese cea care-l împinsese la această faptă nesăbuită şi tot ea îl vânduse apoi. Dregătorul se mai gândea de bună seamă şi la „plata” cuvenită mie şi lui Radu Stan. Şi trebuia să ne fie teamă de răzbunarea acestui om!

„Deocamdată însă, m-am liniştit, nu mai are nici colţi, nici gheare. Şi câtă vreme rămâne Vlad Dracul în scaunul domnesc nu-i vor creşte la loc… Dar cât? Cât va mai dura această domnie?” mă întrebam cu întemeiată îngrijorare.

Aşteptam în cetate, în odaia lui Radu Stan, să fiu chemat la vodă. Nu-mi spusese nimeni că Vlad Dracul ar voi să mă vadă. Însă eram încredinţat că nu-l va răbda inima şi va dori să stea de vorbă cu mine. Pentru că ultima mea ispravă era o nouă dovadă a credinţei ce i-o purtam. Dar aşteptarea se prelungea şi începuse să-mi fie cam urât. Radu Stan se dusese să afle ce mai făcea jupâniţa Neacşa (care se înapoiase între timp în cetate), iar Stângaciu şi Bursuc îşi pierdeau vremea la un joc de noroc.

Pietrele din care erau alcătuiţi pereţii odăii – şi peste care-mi plimbam privirile fără rost – mi se păreau la fel de reci, de neprietenoase, ca şi privirile celor de la curtea lui Vlad Dracul. Pentru că felul în care dovedisem necredinţa vornicului faţă de vodă nu era privit de nimeni cu ochi buni. Îmi aminteam dealtfel că şi-n ziua în care Vlad Dracul mă ridicase la rangul de boier nu întâlnisem decât zâmbete reci. Nu mă socoteau de-al lor, după cum nici eu nu ţineam să mă număr printre ei. Eram mai bucuros să-mi trăiesc viaţa în locurile copilăriei, la Bărbăteşti, unde eram privit cu drag şi primit ca oaspete de seamă în orice

casă de sătean.

Dar soarta mea se dovedea altfel croită. Şi nu de mine, ci de alţii. Pentru că fără voia mea mă trezisem amestecat din nou în treburile curţii domneşti. Fuga spătarului Neagoe peste munţi, urmată de prinderea şi închiderea lui Radu Stan, ca şi dorinţa vornicului Manea de a mă pune şi pe mine în fiare mă îndârjiseră şi-mi deschiseseră pofta pentru vechea mea viaţă de oştean. „Dacă am intrat în horă, îmi ziceam, să joc până la capăt.” Şi nu voiam să mă prind în joc decât alături de Vlad Dracul. De ce? Nici eu nu ştiam prea bine.

Poate gândul de-a ajuta pe cel aflat mai la strâmtoare mă mâna către el. Şi avea acest urmaş al lui Mircea cel Bătrân mare nevoie de ajutor. Cred că niciodată în frământata sa viaţă Vlad Dracul nu se găsise în mai mare primejdie ca acum. Cu turcii ajunsese el la oarecare înţelegere, dar nu se putea bizui pe niciun fel de sprijin din partea lor pentru că numai cu un an în urmă le bătuse cetăţile de pe Dunăre. Iar dincolo, peste munţi, Dăneştii abia aşteptau să-l răpună. Încât singura lui scăpare era ţara. Dar aici începuse a nu mai fi stăpân. Boierii şi curtenii se gândeau înainte de orice cum să-şi păstreze capetele şi să-şi ferească averile după venirea noului domn.

Soarele nu ajunsese la amiază, când am auzit în sfârşit bătăi în uşă. Nădăjduiam să fie un trimis al lui vodă şi m-am grăbit să deschid. Dar în prag, ţinându-şi căciula în mâini, se afla un slujitor de-al lui Radu Stan.

— Plecăciune! şi-a coborât acesta fruntea spre pământ. M-a trimis jupâniţa Iro!

— Îmi pare rău, dar stăpânul tău nu-i aici.

— Nu pe el îl caut, a rostit omul vădit încurcat. Ci pe domnia ta, a adăugat cu glasul scăzut şi oarecum ruşinat.

Era cel mai nepotrivit moment pe care şi-l putea alege Iro.

— Să fie sănătoasă! am ridicat supărat din umeri. N-am acum vreme pentru ea… Trebuie să mă înfăţişez înaintea lui vodă.

— M-a rugat tare fierbinte, a stăruit slujitorul.

— Nu ştii ce vrea?

Omul căută în ochii mei fără sfială. Părea cinstit şi înţelegător, ca unul ce cunoscuse suferinţa omenească.

— N-ai mai venit s-o vezi! mi-a spus fără ocol.

— Şi de ce trebuia s-o văd? m-am răstit supărat la el.

— Domnia ta eşti singura ei nădejde şi scăpare.

— Ei, asta-i bună! m-am burzuluit. N-are omul ei?

— Nu mai are! Şi nici vreo rubedenie căreia să i se poată măcar jelui. E singură ca un pui de cuc în cuib străin.

— Cine a mai adus pe lume şi afurisitele astea de femei?! am izbucnit nestăpânit. Se agaţă de gâtul tău şi se ţin… se ţin… Şi ce-ai vrea să fac? m-am răstit iarăşi la el.

— S-o iei acasă la domnia ta.

— Râzi de mine? am izbucnit mânios.

— Nu râd deloc, s-a apărat slujitorul. Atât eu, cât şi nevastă-mea gândim că numai la domnia ta ar mai putea trăi.

Dovedea un suflet ales şi nu mă mira că Iro îşi făcuse din el un om devotat. I-am grăit mai cu blândeţe:

— Înţeleg foarte bine starea în care se află jupâniţa Iro... Dar cum s-o ajut? Dacă aş lua-o la mine – să zic – la Bărbăteşti, după cel mult un an ar apuca-o iarăşi neastâmpărul... I s-ar face dor de ţară, de neamuri, de locurile în care s-a născut...

— Dacă ai s-o iubeşti şi ai s-o ocroteşti, are să prindă drag de domnia ta şi are să uite de alte doruri.

— Ce tot boscorodeşti acolo? m-am aprins la faţă ca focul. S-o iau de nevastă?

— De bună seamă!

— Dar e prea tânără, omule, pentru mine!

— Câţi boieri, ba chiar şi oameni din popor, nu-şi iau neveste mai tinere, mi-a amintit trimisul lui Iro. Şi slavă domnului că se împacă bine... Eu n-am făcut la fel?

Nu-mi mai găseam locul prin încăpere. Umblam de colo-colo şi mă certam în sinea mea pentru slăbiciunea de care dădeam dovadă în faţa acestui om ale cărui îndemnuri nu mai conteneau. M-am oprit apoi din umblet şi i-am zâmbit prietenos.

— Dacă jupâniţa Iro te plătea anume nu vorbeai cu atâta foc pentru ea.

— Dealtfel, s-a înnegurat el la chip, tata avea o vorbă: „Nu da sfaturi celui care nu ţi le cere”...

Mi-a făcut în aceeaşi clipă o plecăciune şi-a plecat.

Mânios pe mine, pe Iro, pe Radu Stan, ca şi pe toţi ceilalţi care erau amestecaţi mai mult sau mai puţin în această încurcată poveste, mi-am zis mai îndârjit ca oricând: „Am să o iau pe afurisita asta şi-am s-o duc fără întârziere în ţara ei... Am să-i cer şi lui Radu Stan să vină cu noi... La urma urmei el ar trebui să se îngrijească de ea... Cum a ştiut să încurce lucrurile, tot aşa să le descurce.”

Mă învrăjbeam însă zadarnic. Pentru că nu era Radu Stan omul în stare să descurce nişte iţe atât de încâlcite şi nici nu vedeam cum l-aş fi putut smulge din braţele jupâniţei Neacşa pentru a-l hotărî să pornească într-o călătorie atât de lungă şi de primejdioasă.

M-am pomenit din nou cu slujitorul trimis de Iro.

— Ce răspuns îi duc jupâniţei? m-a trezit el din gânduri.

— Spune-i că îndată ce sfârşesc treburile aici trec pe la ea.

— Să ai parte de sănătate şi de fericire! mi-a urat omul înainte de a-şi pune căciula pe cap.

L-am urmărit până ce s-a pierdut în uliţele înguste ale cetăţii. Şi abia după aceea am început să simt adevărata apăsare a singurătăţii. Nu vedeam în jur decât pustiu… Un pustiu fără margini. „Ce-o mai fi cu mine?” mă întrebam.

Vlad Dracul m-a întâmpinat cu o privire mai blândă ca de obicei, cu toate că pe chipul uscat i se putea citi limpede oboseala nopţilor de nesomn şi în glas asprimea omului încercat de viaţă. Doar când atingea mânerul frumoasei sale spade căpăta parcă iarăşi viată. Era o armă scumpă, împodobită cu aur şi nestemate, făurită de iscusiţii meşteri din Toledo.

— Anevoie te laşi adus în faţa noastră, mi-a grăit vodă în loc de bun venit.

— Aşteptam să mă chemi mai devreme, i-am mărturisit fără sfială.

Vlad Dracul m-a cercetat pe sub sprâncenele-i groase, stufoase.

— De ce trebuia să te chem neapărat?

— Ca să mă certi pentru ultima ispravă, m-am

prefăcut smerit.

— Te simţi cumva vinovat?

— Eu n-am cu nimeni nimic, măria ta, m-am apărat. Dar când cineva ridică mâna asupră-mi fără ca eu să-i fi făcut vreun rău…

— Bine ai ticluit povestea asta cu vornicul Manea şi cu peştera, m-a întrerupt vodă nerăbdător. Dar ce-ai vrut să arăţi?

— Întocmai ce-ai aflat, măria ta!… Că şi acest dregător e viclean.

— Prin ce şi-a dovedit viclenia? s-a arătat Vlad Dracul neîncrezător. L-ai momit în locul acela, zicându-i că va găsi vistieria furată. Iar el, socotindu-te de bună credinţă, te-a urmat.

Nemaiştiind ce să cred, am amuţit… Oare asupra unor dovezi limpezi ca lumina zilei, cum erau cele aduse de mine, mai putea fi vreo îndoială? mă întrebam mâhnit. Nedumerit de tăcerea mea, vodă m-a îmboldit:

— De ce nu răspunzi?

— Nu mai am ce zice, măria ta!

— Adevărul! mi-a cerut Vlad Dracul.

— Păi… e unul singur… M-am înţeles cu vornicul Manea – de faţă cu nepoata acestuia – să punem mâna pe vistieria furată de spătarul Neagoe şi să fugim cu toţii din ţară… Peste Dunăre…

Vodă îmi cântărea fiecare vorbă.

— Zici că de faţă era şi jupâniţa Neacşa?

— Cheam-o şi-ţi va adeveri, am stăruit.

— Dar cine pune temei pe mărturia ibovnicei unui viclean? s-a burzuluit Vlad Dracul.

Am tăcut din nou, mâhnit până în adâncul inimii. Era limpede că Manea izbutise să-l înşele şi de

această dată.

— Nu ştiu pe cine să mai cred, l-am auzit totuşi pe Vlad Dracul mărturisind cu durere.

— Rău faci, măria-ta, am căutat atunci să-l îmbărbătez. Nu poţi trăi şi mai cu seamă nu poţi lupta singur… în cineva trebuie să pui temei.

— În cine? mi-a strigat el în faţă.

— În mine! i-am cerut cu glasul scăzut, aproape tremurat.

Pentru că nu am nici ce pierde, nici ce câştiga… Nu năzuiesc nici spre măriri, nici spre averi…

— Tare mi-i grijă de biata ţară!

— Câtă vreme eşti în picioare şi ai braţul puternic, n-ai de ce te teme, l-am îmbărbătat.

— Asta e, a oftat vodă întâia oară de când îl cunoşteam. Nu ştiu cât voi mai putea sta în picioare şi cât de tare îmi va fi braţul în clipa marii încercări. Spune-mi ce să fac?… De mine nu-mi mai pasă… Sunt os bătrân!… Dar aş vrea să rămână în viaţă măcar moştenitorul meu… Să ducă la bun sfârşit ce-am început… Dumnezeule mare!… Niciodată n-am fost atât de singur ca acum!

— Nu eşti singur, măria ta! stăruiam în dorinţa mea de a-i mai abate gândurile negre.

— Vorbe, omule! Vorbe! Boierii se feresc din cale-mi… Oştenii cer să-i plătesc… Şi Neagoe m-a lăsat sărac…

— Cere boierilor să desfacă băierile pungilor, l-am sfătuit. La fel negustorilor şi meşteşugarilor…

— Vorbe de clacă! a strigat aproape voievodul. Nu dă nimeni niciun ban pe un scaun domnesc care se clatină.

Orice nouă străduinţă din parte-mi ar fi fost

zadarnică. Vlad Dracul cunoştea poate mai bine ca oricine starea lucrurilor din ţară. Mi-am plecat capul înfrânt.

— Ar mai fi totuşi o scăpare, s-a luminat Vlad Dracul la chip.

— Care? am întrebat bucuros.

— Să-l aduci înapoi pe spătarul Neagoe!

Numai deznădejdea îl putea împinge să-mi dea o astfel de poruncă.

— Voi încerca, măria ta! am rostit supus.

Nu eram dorit la acea oră nici de Neacşa şi nici de Radu Stan, dar n-aveam ce face. Trebuia să le tulbur bucuria revederii. Slujitorul de la intrarea spre odăile jupâniţei a încercat să mă oprească, dar l-am împins în lături, hotărât să-mi croiesc drum chiar şi cu spada. Iar roaba smolită, grasă, buzată, văzându-mă în pragul uşii, şi-a plesnit palmele a spaimă şi uimire.

— Dumnezeule mare! De unde-ai apărut?

— Din visurile tale urâte, i-am zis. Du-te şi spune-i jupâniţei că trebuie să-i vorbesc neîntârziat!

— Nu se poate, s-a împotrivit buzata. Cu niciun chip!

— Pricep, m-am arătat înţelegător. Jupâniţa nu-i singură.

— Nu mi-i îngăduit să cunosc aşa ceva, m-a privit ea rugător.

— Ştiu că Radu Stan e la ea, i-am zis. Şi trebuie să-l văd… Vin cu poruncă domnească.

— Aşteaptă puţin, s-a învoit buzata. Şi nu te clinti din loc!

După câteva clipe, Neacşa, îmbrăcată în grabă, cu părul în neorânduială, aprinsă la faţă, mă întâmpina cu un zâmbet silit.

— Pentru ce atâta zor?

— Iartă-mă, dar trebuie să vorbesc neapărat cu Radu Stan.

Jupâniţa mă privea cu ochi mari, mai negri şi mai strălucitori ca oricând.

— Ar trebui să mă supăr, mi-a surâs ea dojenitor.

— Singură spuneai odată că dragostea nu-i un păcat de care să te fereşti ori să-l ascunzi, i-am amintit.

— Ei, da! mi-a surâs jupâniţa cu şiretenie. Însă iubirile tainice sunt mai dulci.

Ştiam că mă împungea, dar mă prefăceam a nu pricepe.

— Pot vorbi cu el? am arătat nerăbdător spre cealaltă încăpere.

— Vine îndată, m-a oprit Neacşa.

— Te-ai descurcat bine cu vornicul? am întrebat-o mai departe.

— Încă nu ştiu, a răspuns ea în silă. Până la urmă însă ies eu la mal!

Uşa de la cealaltă încăpere a scârţâit încet. Din prag îmi surâdea, pe sub mustăcioara subţire, Radu Stan. Era îmbrăcat cu dichis şi o curea lată, bătută în ţinte de argint, îi strângea mijlocul subţire.

„Chipeş mai e! “ îmi ziceam privindu-l cu drag.

— Mă urmăreşti ca o umbră, m-a întâmpinat el vesel.

— Sunt bucuros, fiule, că-ţi prieşte iatacul acestei jupâniţe, i-am grăit cu blândeţe şi înţelegere. Te văd şi eu în sfârşit cu chipul liniştit.

Jupâniţa l-a cuprins drăgăstoasă de mijloc, mărturisind fără jenă:

— Ne simţim foarte bine împreună.

— Mă bucură, am răspuns. Numai că soarta…

— Nu ţi-l mai dau! m-a oprit jupâniţa, presimţind vestea rea pe care i-o aduceam.

— Nu-i vorba de mine, am rostit cu părere de rău.

— Nu-l dau nimănui, a stăruit Neacşa.

— Domnia se află în clipe de mare cumpănă. M-am uitat drept în ochii lui Radu Stan.

— Nu mă priveşte! Vodă să se descurce şi singur. Radu Stan a făcut şi aşa prea mult pentru acest domn care n-a pregetat să-l bage la beci fără nicio judecată.

— Ştii bine că vornicul e cel care a uneltit împotriva noastră.

— Dacă te doare într-atât inima de Vlad Dracul, n-ai decât să te duci singur acolo unde te trimite, m-a fulgerat Neacşa cu o privire rea.

M-am uitat din nou în ochii lui Radu Stan.

— Tu n-ai nimic de zis?

— Am făgăduit să rămân lângă dânsa, a răspuns el şovăielnic.

— Şi un bărbat adevărat trebuie să-şi ţină făgăduiala făcută unei femei, a stăruit Neacşa. Mai ales când aceasta jertfeşte totul pentru el.

— Meritele domniei tale, jupâniţă, n-au fost deloc mici, am încercat s-o împac. Singur n-aş fi putut să-l scap pe Radu Stan!

— Şi atunci? a întrebat ea răstit.

— Eu nu cred că domnia ta ar putea iubi un bărbat care-şi nesocoteşte îndatoririle… Nu uita că Radu Stan s-a bucurat de prietenia şi dragostea coconului. Iar când acesta se află la ananghie trebuie să-i vină în ajutor.

— Despre ce-i vorba? am auzit în sfârşit de la copilul meu de suflet întrebarea pe care o aşteptam.

I-am zâmbit bucuros. Rămânea totuşi un bărbat.

— Te rog să mă urmezi până la vodă, i-am cerut. Ne aşteaptă.

Jupâniţa a izbucnit într-un plâns neputincios.

— Măcar să ştiu şi eu despre ce-i vorba! a scâncit ea.

— Dacă aş putea, ţi-aş spune, i-am grăit cu blândeţe. Dar sunt treburi care privesc scaunul domnesc.

Pe înserate m-am dus la Iro. Şi-a lăsat îndată cusătura cu care-şi omora vremea şi mi-a ieşit zâmbitoare în cale.

— Ai venit! m-a întâmpinat, prinzându-mi mâinile. Te aşteptam!

Am urmat-o cu inima încărcată de păreri de rău. Iro m-a aşezat la masa pregătită dinainte. Am zâmbit fără să vreau.

— N-ai avut nicio îndoială cu privire la sosirea mea?!

— Nădăjduiam să vii mai devreme, mi-a răspuns ea, umblând de colo-colo. S-a oprit apoi în faţa mea. Cerce-tându-mă îndelung. Eşti obosit şi flămând!

— Sunt! am recunoscut.

— Hai să te speli şi să ne aşezăm repede la masă, s-a arătat Iro nerăbdătoare.

Nu m-am clintit însă din loc. M-a privit cu un început de teamă.

— Vine şi Radu Stan?

I-am adeverit. Iro s-a îndoit ca o trestie în bătaia vântului.

— Credeam că n-o să-l mai văd, a oftat ea.

— E doar în trecere, am liniştit-o.

— Atunci e bine… Şi unde-i acum?

— Rânduieşte nişte treburi în sat.

— Ce fel? m-a cercetat ea bănuitoare.

— În noaptea asta pornim la drum lung.

— Şi pe mine cui mă laşi?

— Mă întorc, am încredinţat-o. În două-trei săptămâni…

— Nu ştiu dacă voi putea aştepta atâta, a grăit aproape şoptit. Şi dacă voi putea îndura şi aceste săptămâni!

— Trebuie! am rugat-o.

— De ce nu întârzii plecarea? s-a însufleţit deodată. Mai rămâi o săptămână!

— Nu mi-i îngăduit să întârzii niciun ceas, i-am răspuns cu părere de rău. E vorba de soarta ţării!

— Dar soarta mea? a întrebat Iro cu încordare. Nimănui nu-i pasă de ea?

— Ştii că mă gândesc la ea mai mult ca oricine, am rostit cu blândeţe.

— Văd! a răspuns, ţintuindu-mă locului cu o privire ca de foc. Dar nu-i nimic… îmi iau copilul şi mă duc unde-oi vedea cu ochii… S-o găsi vreun suflet milos care să-mi dea adăpost.

— Fii înţeleaptă cum ai fost şi până acum, am sfătuit-o părinteşte. În două-trei săptămâni mă înapoiez… E chiar atât de mult?

— Este, a mărturisit Iro, cu glasul înecat în lacrimi. Am răsuflat mai liniştit. Îndârjirea ei scădea. I-am apucat mâinile şi-am început să i le mângâi.

În ogradă s-au auzit curând tropote de cai. Iro s-a îndreptat grabnic spre fereastră.

— A sosit Radu Stan, m-a înştiinţat ea cu necaz.

— Singur?

— Mai e cu cineva,un tânăr însoţit de-o ceată de oşteni.

— E coconul! am rostit cam fără chef. Pregăteşte-te să-l primeşti.

Trei care mari, încărcate cu ceară, miere, vin, piei şi blănuri, sare, pucioasă şi grâu, aşteptau în sat pregătite pentru drum lung.

— Am pus din toate câte ceva, ca să putem găsi mai lesne cumpărători, îi împărtăşea Radu Stan feciorului de domn, în timp ce ne ospătam.

— Tare aş merge cu voi, a rostit coconul cu părere de rău.

A ridicat apoi cana cu vin în cinstea frumuseţii lui Iro, care, roşind, a mulţumit şi a cerut îndată iertare. Trebuia să plece pentru a-şi adormi pruncul. Coconul, stăruind cu privirile pe urmele ei, i-a strecurat lui Radu Stan:

— Nu ştiam că ai şi un copil!

— Nu-i al meu, şi-a lăsat acesta privirea posomorâtă în cana cu vin.

— Nu-i nimic! Ce creşte în grădina ta se cheamă că-i al tău!

— Nu-i ce socoţi măria ta, m-am amestecat în vorbă. Radu Stan şi-a făcut o pomană.

— Cine nu şi-ar face o astfel de „pomană” ? a râs coconul mai deşuchiat. Ei?! a căutat apoi să-l împace pe Radu Stan. Te-au supărat vorbele mele?

— Nu, măria ta, a răspuns Radu Stan, sorbind cu sete din cana cu vin.

— Oameni ne numim, am încercat să îmblânzesc vorba.

— Hai să ne împăcăm! a ridicat coconul iarăşi cana, ciocnind cu fiecare dintre noi şi bând cu poftă.

Curând mi-am făcut şi eu de lucru în celelalte încăperi, chipurile ca să mai cer nişte vin. Iro m-a auzit şi a ieşit să mă vadă.

— De ce l-aţi adus şi pe cocon? a grăit ea

nemulţumită.

— Ce ai cu el?

— Se uită cam lung după mine... Se cunoaşte că-i feciorul lui Vlad Dracul!

— Nu mai veni la masă, am sfătuit-o.

— Nu mai pot sta aici. N-ai văzut cum se poartă Radu Stan? Nici nu m-a băgat în seamă... A mormăit ceva în loc de „bună seara” şi atât... Mă duşmăneşte!

— Nu-i adevărat!

— Ba da! a stăruit ea. Şi nu vreau să mai dau ochii cu el. Plec la domnia-ta, la Bărbăteşti... Chiar mâine... Nu vreau să mai mănânc nicio firimitură din pâinea lui Radu Stan, a rostit Iro hotărâtă.

— Bine, m-am învoit. Am să mă sfătuiesc cu Radu Stan şi vom rândui lucrurile în aşa chip, încât să fii mulţumită.

M-am inapoiat la masă. Radu Stan mă cerceta cu priviri piezişe, iar coconul îmi arăta oala goală, în vreme ce se ridica de la masă.

— Ies puţin în ogradă, ne-a vestit el cu limba cam împleticită.

Nădăjduiam ca aerul rece al serii să-i mai limpezească mintea încinsă de vinul băut repede şi nu prea cu măsură. Foarte tânărul fecior al lui Vlad Dracul se dovedea lacom şi nestăpânit în tot ce făcea.

— Ce te nemulţumeşte? l-am întrebat pe Radu Stan cum am rămas singuri.

— Mă poate oare mulţumi ceva? a rostit el abătut.

— Nu cârti! l-am dojenit. Eşti tânăr. Voinic, frumos, cu stare bună, îndrăgit de femei şi preţuit de cocon. Ce-ţi mai lipseşte?

— Nu ştiu cum să-ţi spun. Dar nu mă trage deloc inima să te însoţesc în noaptea asta la drum. Mi-a

mărturisit.

— Te cred! E mai plăcut să lâncezeşti în patul jupâniţei Neacşa, alintat şi mângâiat, decât să mergi pe şleaul Braşovului.

— Ce-mi tot scoţi ochii mereu cu jupâniţa? N-am şi eu dreptul la o picătură de tihnă? s-a supărat Radu Stan.

— Ai, de bună seamă, am căutat să-l împac. Dar nu acum… Şi-apoi, adevărata pricină a amărăciunii tale nu-i asta!

— Dar care-i? mi-a surâs el cam în batjocură.

— Iro, am rostit fără să clipesc.

— Femeia asta nu mă mai priveşte, a ridicat Radu Stan glasul. Fă cu ea ce vrei!

— De ce tocmai eu? m-am arătat nedumerit.

— Fiindcă-ţi place, a rostit el cu glasul uşor tremurat. Am simţit asta din clipa în care ai văzut-o.

— E drept că niciun bărbat nu trece nepăsător pe lângă ea, am recunoscut. Dar de aici şi până la ce te gândeşti tu…

— Am ajuns un străin în casa mea, mi s-a plâns mai departe Radu Stan cu mânie.

— Te simţi străin în casa ta. Băiete, pentru că nu întâlneşti aici decât veşnicele învinuiri din privirile lui Iro… Dar înţelege că s-o fi săturat şi ea să trăiască într-un loc unde n-o mai doreşte nimeni.

— Vrea să plece? Ducă-se!

— Ştiu… Numai că Iro vrea să se înapoieze în ţara ei.

— N-are decât!

— Dar singură, cu un copil mic. Nu poate ajunge.

— Şi ce vrea? S-o duc eu? Nu mai sunt în stare de aşa ceva şi nici nu vreau!

— Am s-o duc atunci eu singur.

În loc de răspuns, Radu Stan s-a ridicat chiar în clipa aceea de la masă, îndemnându-mă:

— Hai să vedem ce isprăvi mai face coconul pe afară. Răcoarea nopţii de toamnă ne-a alungat repede atât oboseala, cât şi uşoara ameţeală de pe urma cănilor cu vin date peste cap. În ogradă domnea tihna ceasului dinaintea culcării. Slujitorii şi robii ţigani se trăseseră în odăile lor, iar din grajduri şi ocoale răzbătea câte o sforăitură de cal ori câte un icnet prelung de boulean. Doar oştenii coconului stăteau de veghe la poartă.

Culcat în fân în ograda din spate, coconul a chiuit vesel, când ne-a văzut, ca un copil, poftindu-ne să ne lungim alături, cu faţa la stele.

— Priviţi! ne îndemna feciorul de domn. Un cer curat ca acum rar întâlneşti… De când mă ştiu, mi-a plăcut să stau în fân. Să mă las învăluit de miresme şi să-mi fugăresc ochii printre stele. Oare ce-o fi dincolo de ele?

— Alte stele, m-am lăsat şi eu cuprins de încântarea acestor clipe.

— Iar mai încolo? a stăruit coconul.

— Cine ştie ce lumi or mai fi?! a rostit Radu Stan pe gânduri.

— Mă apucă ameţeala, dar tot mă uit, a adăugat coconul. Nu mă mai satur.

Urmărindu-i privirea pierdută pe bolta cerească, mă întrebam care din puzderia asta de stele era a lui? Ghicindu-mi parcă gândurile, coconul a ridicat mâna, arătând:

— Vedeţi? Aceea-i steaua mea… Mare şi strălucitoare.

Auzindu-l, mi-a venit fără voie în minte chipul uscat, muncit de temeri, al lui Vlad Dracul... Oare fiul va avea o soartă mai bună ca tatăl? mă întrebam. Dar nu ştiu de ce presimţeam că pe tânărul fecior de domn îl aşteptau încercări poate chiar mai grele.

CAPITOLUL 6
SĂTULUL NU CREDE FLĂMÂNDULUI

Era aproape miezul nopţii când ne-am despărţit de cocon. El o pornea în jos, pe valea apei, către tabăra de la Bălteni, iar noi spre munţi, pe aceeaşi vale a Dâmboviţei.

— Când vă înapoiaţi, să mă căutaţi, ne-a cerut feciorul de domn.

— Negreşit! i-am răspuns. Şi i-am urat: Rămâi cu

bine, măria ta!

L-am urmărit cu privirea până ce-a dispărut după un cot al drumului. Am dat apoi pinteni cailor, pentru a ajunge din urmă carele cu povară.

Dănişor Lungul stătea cocoţat pe capra carului din faţă, uitându-se mohorât la spinările late şi albe ale boilor, care păşeau molcom pe drumul larg, luminat de lună aproape ca ziua. În urma lui mai veneau două care, iar în faţă, pe de lături, ca şi în urmă de tot, călăreau slujitori bine înarmaţi.

Hangiul însă nu se arăta împăcat cu treaba pe care urma s-o înfăptuiască. La început, când îi cerusem să ne însoţească până la Braşov, nici nu voise să stea de vorbă… „Pe mine să mă lăsaţi cu nevoile şi necazurile mele… Am nevastă şi copii. Eu nu-s un vântură lume ca voi!” Dar când aflase că tot câştigul ce urma să-l scoatem din vânzarea mărfurilor luate din cămările domneşti va fi al lui, Dănişor căzuse pe gânduri, făcându-şi în minte felurite socoteli. Apoi se învoise. Acum îl vedeam iarăşi posomorât.

— Mare păcat ţi-ai făcut cu mine! mi-a spus el. În loc să dorm liniştit în patul meu, îndur hurducăturile afurisitului ăsta de drum.

— E drept, am zis. Dar cine se va întoarce de la Braşov cu lucruri de preţ? Nu câştigi tu spetindu-te la han un an de zile nici pe jumătate din cât ai să scoţi de la acest singur drum.

— Mai bine sărac şi teafăr decât bogat şi schilod, dacă nu chiar mort, a grăit el ca pentru sine.

— Pe vremuri nu-ţi cumpăneai atâta fiecare pas, i-am amintit. Erai iute şi la vorbă şi la faptă.

— Pe vremuri! a oftat Dănişor.

Privirea mi-a căzut în clipa aceea pe chipul

slujitorului care călărea de cealaltă parte a carului. Îmi părea cunoscut dar nu ştiam să-l fi ales între oamenii care să ne însoţească. Am intrat îndată la bănuieli şi-am dat pinteni calului ca să ajung în faţă, lângă Radu Stan.

— Ce e? m-a întrebat acesta, văzându-mi zorul.

— Vreau să număr dacă suntem toţi, am rostit tare ca să audă şi cel ce călărea în stânga lui Dănişor.

— Nu s-a rătăcit încă nimeni pe drum, m-a liniştit Radu Stan.

Socoteam în minte: „în faţă se află deci, în afară de Stângaciu şi Radu Stan, doi oameni de încredere de la curtea acestuia. Pe partea dreaptă, lângă care, merg doi slujitori de nădejde ai lui Dănişor. Pe cele trei capre, mânând boii, iarăşi oameni aleşi de Radu Stan. În urma carelor venea Bursuc (socotind locul mai ferit decât toate), împreună cu trei flăcăi voinici din satul meu. Dacă-l adăugam şi pe hangiu, trebuia să fim cincisprezece. De unde a apărut atunci al şaisprezecelea? mă întrebam nemulţumit. Dănişor n-ar fi luat pe cineva fără să-mi spună, iar de capul lui necunoscutul n-ar fi îndrăznit să se alăture convoiului nostru. Cine i-a îngăduit atunci? ”

— Lipseşte cineva? m-a întrebat Radu Stan.

— Dimpotrivă! Avem un om mai mult.

— Aaa! şi-a amintit abia atunci Radu Stan. Am uitat să-ţi spun că am luat şi un slujitor de-al jupâniţei Neacşa care are nevoie de ajutorul nostru. Cheamă-l la domnia-ta şi-o să-ţi desluşească totul, a mai adăugat el cu o nepăsare care mă scotea din sărite.

— Întâi vreau să-mi desluşeşti tu, am stăruit mânios.

— E o poveste întreagă, şi-a păstrat Radu Stan seninătatea. Zău, n-o mai ţin minte! întreabă-l pe el.

Nu ajungeam la nici un capăt cu acest tânăr ale cărui gânduri zburau în cu totul alte părţi.

— Un singur lucru vreau să-ţi cer, i-am spus înciudat.

— Ascult! a rostit Radu Stan visător.

— Cât va dura acest drum, atât la ducere, cât şi la înapoiere, să nu faci nimic înainte de a te sfătui cu mine.

— Nu-ti voi ieşi din cuvânt, mi-a făgăduit el bucuros. Iartă-mă! Am uitat să-ţi spun!

Ce puteam să mai fac? Trebuia să-l iert şi să aflu pe altă cale ce era cu acest slujitor trimis de jupâniţa Neacşa… „Deocamdată, mi-am zis, îl las în pace, găsesc eu un moment potrivit”

Ziua ne-a prins din urmă cam la două verste de vama Dâmboviţei. La plecare hotărâsem să nu mergem decât noaptea, pentru a atrage cât mai puţin luarea-aminte asupra convoiului nostru. Dealtfel şi pregătirile fuseseră făcute în mare taină. Mărfurile aduse din diferite locuri le încărcaseră oameni de încredere. Dănişor şi slujitorii săi veniseră la locul întâlnirii pe căi ferite, iar flăcăii din satul meu, trei fraţi de nădejde, nu ştiau încă ce treabă anume aveam cu ei şi încotro îi purtam. De aceea singurul om care mă îngrijora era slujitorul trimis de jupâniţa Neacşa. „Ce ştie el despre rostul drumului nostru la Braşov?” mă întrebam. L-am chemat pe Stângaciu.

— Îl cunoşti pe cel care a mers tot timpul lângă carul din faţă?

— De bună seamă, mi-a răspuns. Trebuie să-l ştii şi domnia ta… Era în slujbă la vornic.

— Asta e! mi-am dat cu palma peste frunte.

Abia atunci mi-am amintit că era omul rânduit de

Manea s-o ducă pe Neacşa la mănăstire şi cumpărat de aceasta cu bani şi podoabe.

— Chiar m-am mirat când l-am văzut mergând cu noi, a adăugat Stângaciu.

— Să nu-l scapi din ochi, i-am cerut.

Am aşteptat apoi carul în care se afla Dănişor Lungul.

— Ce facem? m-a întrebat hangiul. Trecem de vamă?

— Nu-i potrivit, i-am răspuns. Căutăm un loc bun de popas şi rămânem acolo până se înserează.

— Bine ar fi, a căscat Dănişor obosit. Sunt frânt şi boii abia mai trag.

— Te-ai dezobişnuit să mai faci drumuri lungi, i-am zâmbit înţelegător.

— Mai e şi vârsta, mi-a amintit el. Nu uita că am ajuns în pragul jumătăţii de veac. Pe când tu mai ai!

— Mă apropii şi eu cu paşi iuţi.

— Lasă, lasă! m-a privit el şăgalnic. La vârsta ta mai sari încă.. „Pe şapte iepe tot sirepe”… Dar ai grijă! Am izbucnit amândoi în râs.

Vitele slobozite din jug ori din chingile şeilor păşteau iarba rămasă încă verde pe plaiul de la poalele muntelui, în vreme ce oamenii, adunaţi în jurul focurilor, înghiţeau hulpavi din merinde. Un ulcior burduhănos, plin cu vin negru, umbla din mână în mână.

Am tras şi eu câteva înghiţituri zdravene, apoi am trecut ulciorul mai departe. Grigore, fostul slujitor al vornicului Manea, a dat să plece, dar l-am oprit.

— Aş avea o treabă cu tine.

— Voia domniei tale, s-a arătat el supus.

— Ştii unde mergem? l-am întrebat fără înconjur.

— Jupâniţa zicea că treceţi munţii, mi-a grăit senin.

— Cu ce treburi?

— Nu cunosc şi, drept să fiu, nici nu mă privesc treburile altora... îmi ajung necazurile mele. Jupâniţa m-a vârât într-o poveste din care nu pot scăpa decât cu fuga!

— Cine te urmăreşte?

— Vornicul Manea... Când s-a înapoiat de la drumul acela pe care l-aţi făcut împreună mi-a trimis vorbă la mănăstire, unde-o păzeam pe jupâniţa Neacşa, să vin la el. De frică, am fugit...

Până acum totul se potrivea cu ceea ce ştiam şi eu. Neacşa îl îndemnase într-adevăr pe Grigore să nu mai dea ochii cu stăpânul său. Cunoştea prea bine firea vornicului... „Ia punga asta cu galbeni, îl sfătuise jupâniţa pe Grigore. Şi stai ascuns până se va ivi prilejul să pleci din ţară. Altfel vornicul are să te caute şi-n gaură de şarpe”. Iar când a aflat de pregătirile noastre de plecare spre Braşov, Neacşa s-a gândit că era potrivit să scape de acest om care o stânjenea. Şi ni l-a trimis plocon.

— Când ţi-a spus de plecarea noastră? l-am mai întrebat pe Grigore.

— Ieri dimineaţă... M-a chemat jupâniţa în iatacul ei şi mi-a dat răvaşul către domniile voastre.

Seninătatea din ochii lui mă descumpănea. „E om cinstit ori viclean?” mă întrebam. Ghicindu-mi parcă gândurile, Grigore mi-a zâmbit cu îngăduinţă.

— Te cam fereşti de mine, căpitane!

— Dacă aveam vreo bănuială în privinţa ta, m-aş fi împotrivit să vii cu noi, am căutat să-l liniştesc.

— De ce mă iscodeşti atunci cu stăruinţă?

— Pentru că vreau să-ţi încredinţez o treabă grea.

— Şi de ce m-ai ales tocmai pe mine?

— Drept să-ţi spun, nu ştiu, i-am mărturisit. Mi-am amintit poate că vornicul se înconjoară numai de oameni vrednici şi isteţi.

— Asta cam aşa e, s-a arătat Grigore mândru de lauda primită. Numai că Manea nu ştie să-i preţuiască. Ce treabă te-ai gândit să-mi încredinţezi?

— Te-am văzut mergând aproape toată vremea lângă carul din faţă.

— Am făcut rău? m-a întrebat el nedumerit.

— Nu, dimpotrivă. E carul care trebuie păzit cel mai bine.

— N-am ştiut, s-a grăbit Grigore să-mi alunge bănuiala. Eram stingher şi m-am simţit mai la îndemână lângă negustorul acela burduhănos şi bun de gură.

— În car avem mărfurile cele mai scumpe şi pungile cu galbeni, i-am destăinuit.

Grigore m-a cercetat bănuitor.

— Şi de ce-mi spui mie toate astea?

— Trebuie apărate cu preţul vieţii, am adăugat.

— Ai mai multă încredere în mine decât în oamenii domniei tale? m-a întrebat el mirat.

— Jupâniţa Neacşa ne-a scris că pune mâna în foc pentru tine, i-am răspuns.

— E singura femeie pentru care mi-am pus viaţa în primejdie, a mărturisit el într-un târziu.

— Atunci ne-am înţeles? l-am întrebat, zâmbindu-i prieteneşte.

— Ochii şi carul din faţă, mi-a făgăduit el cu înfocare. M-am desprins mulţumit de lângă fostul slujitor al lui Manea. Socotindu-l îndrăgostit până peste urechi de Neacşa, îmi ziceam că nu trebuia să-mi fac cine ştie ce griji în privinţa lui.

Am rânduit oamenii de veghe şi m-am îndreptat spre culcuşul pregătit de Stângaciu. Cojocul miţos mirosea tare a oaie, dar am închis ochii destul de repede. Oboseala lungului drum de noapte îşi spunea cuvântul.

După cel mult trei ceasuri de somn m-am trezit însă zgâlţâit de slujitorul meu.

— Ce e?… Ce e? am sărit speriat.

— Trebuie să-ţi vorbesc, mi-a şoptit Stângaciu.

M-am frecat la ochi ca să mă mai dezmeticesc. Stângaciu mi-a cerut să rămân culcat pentru a nu da de bănuit.

— Grăieşte! i-am cerut în şoaptă.

— L-am urmărit pe Grigore… După ce a văzut toată lumea adormită s-a furişat în pădure. Străjile nu l-au descoperit… Păcătosul şi-a făcut culcuşul chiar la marginea poienii, lângă un tufiş… Iar înainte de a pleca în pădure a potrivit cojocul în aşa fel, încât să se creadă că doarme cineva acolo.

— S-a întors?

— Încă nu! M-am grăbit să ajung aici înaintea lui!

— S-a întâlnit cu cineva?

— Da… Nu părea să fie nici oştean domnesc, nici slujitor boieresc… Mai degrabă un om de rând bine înarmat.

— Şi unde s-au văzut?

— Cam la o jumătate de leghe mai la deal… N-aveau un loc anume de întâlnire, pentru că s-au căutat o bună bucată de vreme până a dat unul de altul.

Spusele lui Stângaciu m-au pus serios pe gânduri. I-am cerut să tacă şi să se culce liniştit. De acum încolo aveam eu grijă de „drăguţul cu ochi piezişi al jupâniţei

Neacşa”. M-am sucit în aşa fel, încât să pot veghea printre gene marginea poienii. Grigore n-a întârziat să se iveascâ. A căutat să nu-l zărească vreo strajă şi s-a strecurat sub cojoc. Mă întrebam ce urmărea acest om şi pentru cine lucra? Pe Neacşa am înlăturat-o din capul locului. N-avea de ce să ne urmărească şi să ne dorească răul, în ciuda împotrivirii ei faţă de plecarea lui Radu Stan. „Să se fi înţeles Grigore cu nişte tâlhari cunoscuţi de-ai lui ca să fim prădaţi pe drum?” mă gândeam. Lipsiţi de mărfuri, care şi vite, drumul nostru la Braşov n-ar mai fi avut niciun rost. De aceea trebuia să iau toate măsurile de apărare ca să nu se întâmple aşa ceva. Pe de altă parte, mă întrebam dacă nu era amestecat cumva şi Manea în povestea asta. În lăcomia sa, însoţită de dorul răzbunării, vornicul ar fi fost în stare să pună la cale orice nelegiuire. Ne aflam oricum nu departe de vama Dâmboviţei, păzită de oameni ai domniei, care ne-ar fi sărit în ajutor. „Ar putea să ne lovească mai curând la noapte, între Rucăr şi Bran”, socoteam în gând. Până atunci însă puteam sta liniştit. Sosise vremea schimbării străjilor. Pentru veghea a treia era rânduit şi Grigore. Acesta s-a prefăcut a se trezi nemulţumit din somn.

Se înserase de-a binelea când am fost opriţi la vama Dâmboviţei. Dănişor Lungul a coborât icnind de pe capră şi s-a înfăţişat înaintea vameşilor în chip de stăpân al întregului convoi.

— Mulţi oameni de pază ţi-ai mai luat, i-a zis capul vămii, cercetând înscrisurile.

— Vremile sunt tulburi, i-a răspuns hangiul, şi drumurile nesigure.

— Ai grijă de cai, l-a sfătuit vameşul. Au mare căutare. După ce-i fură, tâlharii îi duc peste munţi.

— Au golit ţara, nemernicii! s-a tânguit şi Dănişor.

— Fereşte-te cu osebire după ce treci de Rucăr, i-a mai zis vameşul. Până acolo nu vă pândeşte niciun necaz.

— Nu ne dai nişte oameni de însoţire? i-a cerut Dănişor.

— V-aş da cu dragă inimă, dar nici eu n-am de-ajuns, s-a dezvinovăţit vameşul. În timp ce se căznea să desluşească înscrisul domnesc primit din mâna lui Dănişor Lungul.

Erau înşirate acolo mărfurile aflate în cele trei care, numărul vitelor de povară, ca şi al cailor.

— Mai e nevoie să umblu prin care? l-a iscodit vameşul pe hangiu.

— N-am nimic în afară de ce mi-a poruncit vodă să duc la târg, i-a răspuns hangiul. Dealtfel mărfurile sunt domneşti.

— Bănuiesc, i-a zâmbit vameşul cu bunăvoinţă. Altminteri nu-ţi dădea asemenea carte. Şi-a adăugat: Scrie aici că te însoţesc unsprezece slujitori călări, iar eu am numărat doisprezece.

— Am mai luat unul pe drum, s-a grăbit Dănişor să răspundă.

— Care-i acela?

Hangiul l-a arătat pe Grigore. Vameşul a stăruit câteva clipe asupra chipului fostului slujitor al lui Manea, zicând:

— Parcă l-am mai văzut.

— S-ar putea, a glăsuit Dănişor. A slujit la vornicie.

Vameşul a clătinat neîncrezător din cap.

— Nu de acolo mi-l amintesc, ci din altă parte… Aş pune chiar rămăşag că l-am zărit alaltăieri prin târg, la Câmpulung, stând de vorbă cu unul Mihăilă, zis

Buză-Ruptă.

— Un tâlhar? s-a speriat Dănişor.

— Dintre cei mai mari, a rostit vameşul cu glasul scăzut.

Oricum, să vă păziţi. Să nu fi pus la cale vreo ticăloşie.

— Mulţumim! a grăit hangiul cu glasul pierdut.

— Pe deasupra, i-a zâmbit căpetenia cu părere de rău, trebuie să-mi plăteşti vamă atât pentru el, cât şi pentru calul său.

— O belea nu vine niciodată singură, a oftat Dănişor cu năduf, desfăcând baierile pungii. Cât trebuie să dau?

— Doi galbeni pentru cal şi alţi doi pentru călăreţ.

— Atât de mult? a oftat iarăşi hangiul.

— Nu mai plăteşti în schimb nimic la Rucăr, l-a mai îmbunat vameşul.

Hangiul mi-a făcut apoi semn să mă apropii de el.

— Nu-l cinstim pe vameş? Mi-a spus ceva care ni-i de mare folos, mi-a strecurat el prin colţul gurii.

— Am auzit, i-am răspuns, făcându-i semn să păstreze tăcere.

După ce a plătit, Dănişor s-a îndepărtat. Carele s-au urnit curând din loc, scârţâind pe drumul Rucărului. Credincios poruncii date, Grigore se ţinea tot pe lângă carul din faţă, fapt ce-l întărâtă şi mai rău pe hangiu. La rându-i Grigore a căzut pe gânduri. Ba, la un moment dat, s-a desprins de lângă car şi-a venit să-mi vorbească.

— Ce are negustorul cu mine?

— Şi-o fi amintit că i-ai rămas cândva dator, am încercat să scap cu o glumă.

— Unde şi când? a luat Grigore drept bune spusele mele.

— Du-te la locul tău, i-am cerut, şi prefă-te a nu-l lua în seamă. Iar la primul popas lămurim noi lucrurile.

Grigore nu prea era împăcat cu răspunsul meu, dar şi-a strunit calul şi-a aşteptat să-l ajungă din urmă carul pe care i-l dădusem în pază.

Până la Rucăr am mers încet, cu poticneli, din pricina întunericului. Văzându-ne sosind dinspre Dâmboviţa, paznicii vămii de aici s-au mulţumit doar să întrebe:

— Încotro?

— La Braşov, le-a răspuns Dănişor.

— Mergeţi sănătoşi, ne-au urat ei.

De acum încolo aveam de străbătut multe leghe cu ţinuturi pustii, de munte. O uşoară înfiorare ne-a străbătut pe toţi. „Ce ne aşteaptă oare mai departe? ” se întreba fiecare.

Ascunsă până atunci după nori, luna a început să se strecoare prin câte un ochi de cer curat, luminându-ne calea. Cei trei căruţaşi s-au urcat pe capre, îndemnând vitele de la jug să iuţească paşii. Dar culmile înalte, împădurite, care străjuiau cursul apei, se ridicau în calea noastră tot mai înspăimântătoare. „Până la vad, la vărsarea Dâmbovicioarei în matcă, nu va cuteza nimeni să ne oprească, îmi ziceam. Dar acolo mi-i teamă că va trebui să ne încercăm un pic ascuţişul săbiilor.” Presimţirea mea începea să fie adeverită şi de purtarea lui Grigore. Pe măsură ce coboram spre vad, îşi strunea calul mai cu neastâmpăr.

— Ce-i flăcăule?

— Nu-mi plac locurile astea, mi-a răspuns el. Mai bine poposeam la Rucăr şi porneam mâine dimineaţă.

Calul e din ce în ce mai sperios, mi-a grăit apoi cu prefăcută nevinovăţie. Parcă simte ceva… Poate vreo sălbăticiune.

— Să nu fie vreun lup cu două picioare, i-am strecurat prin colţul gurii.

— Iar mă bănuieşti? s-a arătat el jignit.

— Să nu faci vreun semn sau altă poznă că nu mai apuci să bei apă din fântânile Braşovului, l-am înştiinţat.

— Mai bine îmi luam lumea în cap decât să pornesc la drum cu domniile voastre, s-a tânguit Grigore. Rău a făcut jupâniţa Neacşa trimiţându-mă încoace.

— Şi eu zic la fel, i-am întors vorba.

— Dă-mi voie atunci să mă înapoiez, mi-a cerut.

— N-ai decât, l-am poftit.

Grigore şi-a strecurat privirile piezişe în urmă. Cei trei fraţi din Bărbăteşti îi aţineau drumul de întoarcere, în timp ce Radu Stan şi Stângaciu, care călăreau alături, împiedicau trecerea mai departe.

— Ce aveţi de gând cu mine? a scâncit Grigore, văzându-se prins ca într-o capcană.

— Înţelept ar fi să ne spui adevărul, l-am sfătuit.

— N-am nimic de ascuns, s-a apărat el.

— Cu cine te-ai întâlnit azi-noapte în pădure? Ai fost urmărit de slujitorul meu, l-am prevenit.

— Spune minciuni, a ridicat Grigore glasul.

— Vorbeşte încet!

— Pune-mă faţă-n faţă cu el, mi-a cerut Grigore.

— Dacă va trebui, am s-o fac şi pe asta, l-am încredinţat. Dar altceva voiam să te întreb: ce-ai căutat alaltăieri în târg la Câmpulung?

— Eu? a sărit Grigore ca ars.

— Te-a recunoscut vameşul de la Dâmboviţa.

— Asta le întrece pe toate, s-a căinat Grigore.

— Mi-a spus şi cu cine te-ai văzut acolo.

— Mare om mai sunt în ţara asta, a râs el în batjocură, dacă mă ştiu şi mă urmăresc oamenii domniei.

— Vameşul l-a zărit pe Mihăilă zis Buză-Ruptă şi de aceea a fost cu luare-aminte să vadă cu cine se însoţeşte tâlharul.

— Povestea asta cu Buză-Ruptă e o scorneală. Nu mă simt vinovat cu nimic, s-a apărat Grigore. Dar dacă vrei să te ajut în vreun fel spune-mi şi-o fac.

— Am să te poftesc ca, îndată ce ajungem în vad, să-l strigi pe tâlhar şi să-i spui că am aflat ce-aţi pus la cale… Sfătuieşte-l să nu cuteze a ne lovi, pentru că nu va izbuti.

— Eu pot să-l strig, dacă ţii neapărat, şi pe Isus Cristos, mi-a rânjit Grigore obraznic. Doar nu mă doare gura… Însă cine să-mi răspundă?

— Am să te poftesc totuşi să faci ce ţi-am cerut, am rostit hotărât.

Grigore a ridicat din umeri, a zâmbit în gol şi şi-a văzut de drum. Nu-mi plăcea însă tăcerea lui. Mă înfruntase cu prea multă semeţie, ceea ce însemna că era cât se poate de sigur pe el şi mai cu seamă pe tăria loviturii pregătite de Mihăilă Buză-Ruptă. La început m-am gândit să-i aştept pe tâlhari în vad, unde carele şi călăreţii se puteau mişca în voie. Dar când am ajuns în dreptul unui mal înalt, drept şi stâncos, aflat ca la trei sute de paşi depărtare de vad, am dat poruncă de oprire. Grigore mi-a aruncat o căutătură încărcată de ciudă, dar a stat cuminte. Radu Stan şi Stângaciu îi pândeau fiecare mişcare.

— De ce te-ai oprit? m-a întrebat Dănişor nedumerit.

— Poposim aici, am grăit morocănos.

— În mijlocul drumului?

— E locul cel mai ferit, am mormăit.

Am rânduit carele roată, făcând cu ele un zid de apărare.

— Eu tot nu pricep ce faci? a stăruit hangiul, umblând nemulţumit de colo-colo.

— Ai să afli curând, i-am aruncat din mers.

Ca să feresc de săgeţile tâlharilor vitele de povară, le-am cerut căruţaşilor să le ducă mai la deal. Caii i-am păstrat la îndemână, adăpostiţi după carele cu acoperişuri înalte. Un zăngănit scurt de săbii, urmat de un icnet greu, m-a făcut să tresar. Grigore încercase s-o ia la sănătoasa, dar Radu Stan şi Stângaciu l-au cuminţit. Când m-am apropiat, fostul slujitor al lui Manea zăcea la pământ, cu faţa în jos, dezarmat, ţintuit de genunchiul slujitorului meu, care-i lega mâinile.

— Ridică-l! i-am cerut lui Stângaciu.

Buimăcit de lovitura primită, Grigore tremura ca varga.

— Ţi-ai arătat până la urmă adevăratul chip! i-am zis.

— N-am avut niciun gând rău, s-a apărat el. Calul s-a speriat de ceva şi s-a smucit înainte.

— Dar sabia de la ce s-o fi speriat? a izbucnit mânios Radu Stan, căci şi ea a ieşit iute din teacă.

Grigore a smiorcăit. Din nas i se prelingea un firicel de sânge.

— Leagă-l cu o funie lungă, i-am poruncit lui Stângaciu.

Am rânduit apoi oamenii pentru apărare. Văzând pregătirile pe care le făceam, Dănişor a început să se

tânguiască:

— Vai de capul şi de zilele mele! În ce bucluc m-ai băgat, omule?

— Nu te mai boci ca o babă şi struneşte-ţi arcul, l-am sfătuit. Pe vremuri erai un ţintaş de mâna întâi.

— Pe vremuri! a oftat hangiul cu părere de rău. Am mai trecut o dată pe la fiecare om, aşezându-l la locul socotit de mine potrivit. Nu-mi ieşea însă la număr un luptător.

— Care naiba lipseşte? am răcnit supărat.

— Bursuc! mi-a răspuns careva. S-a dus cu boii.

— Dar cine i-a îngăduit? am izbucnit mânios.

— Spunea că trebuie să păzească cineva şi vitele, s-a auzit acelaşi glas.

— Ai un slujitor pe cinste! i-am strecurat lui Radu Stan printre dinţi.

— Cheamă-l înapoi, a glăsuit acesta supărat.

— Să rămână mai bine acolo, m-am lăsat păgubaş. Am cercetat încă o dată locul. De sus, de pe vârful stâncii, nu ne putea pândi nicio primejdie. Peretele era aplecat spre apă, alcătuind o streaşină care ne ocrotea de minune. Numai între roata formată din care şi marginea dinspre apă a drumului rămăsese un loc de trecere lat de trei-patru paşi. Mă gândeam să-l închid şi pe acesta, dar m-am răzgândit. „Poate să ne fie de folos, mi-am zis. Nu-i bine să rămâi fără o portiţă de scăpare.“ M-am aplecat peste marginea drumului, spre vadul apei. Malul era destul de înalt şi anevoie de urcat. Dar nişte oameni sprinteni puteau totuşi să se caţere şi să ne atace din coastă. L-am chemat îndată pe unul din cei trei fraţi din Bărbăteşti, poruncindu-i să pândească malul. Mi-am ridicat apoi ochii spre cer. Se apropia miezul nopţii. Scamele de

nori se împrăştiaseră şi luna lumina ca în palmă drumul care ducea spre vad… „E bine! mi-am spus mulţumit. Noi stăm în umbră, iar potrivnicii vor fi în bătaia lunii”… Era dealtfel vremea să-i scoatem pe tâlhari din ascunzătoare şi să încercăm a-i aduce spre noi. Legat de mâini şi ţinut cu o funie lungă, Grigore mă privea cu ochi neliniştiţi.

— Nu vrei să spui adevărul? l-am mai întrebat o dată.

— N-am nimic de ascuns, s-a apărat iarăşi.

— Porniţi! am poruncit atunci lui Radu Stan şi slujitorului meu.

— Vă faceţi un păcat! se zbătea Grigore zadarnic. De pe cai Stângaciu şi Radu Stan îl împingeau cu suliţele.

— Nu vă îndepărtaţi mai mult de trei sute de paşi, i-am sfătuit.

Mergeau încet, cu fereală, căutând mereu în jurul lor. Iar când au ajuns într-un loc unde drumul se lărgea din nou, deschizându-se către valea Dâmbovicioarei, s-au oprit. L-am văzut pe Stângaciu împungându-l pe Grigore cu suliţa în spate. Acesta a scos un geamăt scurt, auzit până şi de noi, după care s-a hotărât să strige în gura mare:

— Mihăilă Buză-Ruptă!… Mă auzi?… Îţi grăieşte Grigore! Sunt prins şi fără putinţă de scăpare… Nu ieşiţi la drum pentru că veţi fi pierduţi… S-a aflat tot ce-am pus la cale!… Aţi auzit?

Tăcere. Stângaciu l-a mai împuns o dată cu suliţa. Grigore a început din nou să strige:

— Mihăilă Buză-Ruptă! Îţi gră…

Dar n-a mai sfârşit vorba. O săgeată l-a izbit în coşul pieptului. Grigore a scos un vaiet prelung şi s-a lăsat

în genunchi.

— Înapoi! le-am strigat speriat.

Era şi vremea, pentru că alte săgeţi au început să se abată asupra lor. Culcaţi pe coamele cailor, Radu Stan şi Stângaciu s-au tras repede îndărăt, târând după ei pe cel săgetat.

— Pregătiţi arcurile! am poruncit tuturor.

Tâlharii tot nu se arătau. Ajunşi la adăpostul carelor, Radu Stan şi Stângaciu au descălecat, Grigore zăcea cu faţa în sus, gemând slab. M-am aplecat asupră-i grăind cu blândeţe:

— Ce să-ţi fac, omule? Singur ţi-ai căutat moartea. Cred că nici nu mă auzea.

— Îi scot săgeata? m-a întrebat Stângaciu.

— Încă nu, l-am oprit, dar aşază-l într-un loc mai ferit. Nu m-am desprins bine de lângă rănit când l-am văzut pe Marcu, flăcăul din Bărbăteşti pus de pândă la marginea drumului, făcându-mi semn. M-am repezit îndată într-acolo. Marcu mi-a arătat spre vad. Printre bolovanii mari de râu se strecura un tâlhar. Am mai zărit apoi altul.

— Câţi sunt? am întrebat în şoaptă.

— Vreo zece, mi-a răspuns Marcu.

— Rămâi pe loc. Ţi-i trimit şi pe fraţii tăi în ajutor. Iar când tâlharii ajung la o bătaie de săgeată, luaţi-i la ochi.

Dar primejdia cea mare nu era acolo, ci în lungul drumului.

S-au mai scurs două-trei minute de aşteptare cu sufletul la gură, după care au răzbătut până la noi glasuri puternice. Tâlharii, vreo patruzeci la număr, veneau pe jos dinspre vad, la adăpostul scuturilor. Alcătuiau un adevărat zid, prin care nu putea străbate

nicio săgeată.

— Culcaţi-vă, am strigat din răsputeri, şi ochiţi la picioare... Nu trageţi decât atunci când vă spun... Nu irosiţi săgeţile! Şi nu aveţi teamă!... îi punem îndată pe fugă ca pe nişte iepuri fricoşi!

Îmbărbătam mereu oamenii, cu toate că soarta noastră nu se a răta deloc fericită. Aveam de înfruntat fiecare câte patru sau chiar cinci vrăjmaşi. Dar nu mă gândeam nicio clipă că am putea fi răpuşi. Potrivnicii noştri erau oameni de strânsură, pe când noi alcătuiam un pâlc de luptători încercaţi, pricepuţi în mânuirea arcurilor, suliţelor şi săbiilor.

Nişte zbârnâituri de săgeţi m-au făcut să întorc privirea spre marginea drumului, unde se aflau fraţii din Bărbăteşti.

— Cum merge? le-am strigat.

— Am doborât trei deodată! mi-a răspuns Marcu bucuros.

— Să nu vă scape niciunul!

Ceata cea mare de tâlhari a ajuns între timp ca la o bătaie de săgeată. Am ridicat mâna şi am strigat:

— Fiţi gata!

Nouă arcuri s-au îndreptat către picioarele primului rând de năvălitori.

— Trageţi! am poruncit.

Săgeţile au pornit în aceeaşi clipă. Au nimerit toate în picioarele vrăjmaşilor, dar au căzut la pământ fără să vatăme pe careva.

— Grijania mamei lor! l-am auzit pe Radu Stan slobozind sudalma-i obişnuită. Şi-au înfăşurat picioarele în bucăţi de lemn.

— Nu-i nimic! l-am îmbărbătat. Le venim noi de hac.

Dar săgeţile noastre nu vătămau pe nimeni. Se

înţepeneau în scuturi ori cădeau la pământ, călcate şi rupte de picioarele tâlharilor. Şi pe măsură ce aceştia se apropiau ne treceau fiori de spaimă. Ceata vrăjmaşă a ajuns ca la o aruncătură de piatră de noi şi atunci am strigat:

— Pregătiţi suliţele!

I-am văzut tot atunci trăgându-se către noi şi pe cei trei fraţi din Bărbăteşti.

— Ce faceţi? i-am întrebat mânios.

— Am mai lovit patru, iar ceilalţi au rupt-o la fugă, m-a liniştit Marcu.

— Apucaţi şi voi suliţele! le-am poruncit.

Rândul din faţă al tâlharilor păşea fără teamă şi grabă, pentru ca deodată să se aplece, făcând loc celor din spate. Suliţele noastre au pornit însă cu o clipă mai devreme, lovind în plin. Tâlharii din urmă au trecut peste cei căzuţi, strângând rândurile.

— Ne dovedesc! l-am auzit gemând pe Dănişor Lungul.

Mă pregăteam tocmai să dau poruncă de încălecare pentru a lupta mai cu spor. Când în urma noastră au izbucnit răcnete puternice de oameni. Însoţite de mugete furioase şi tropăituri grele de vite mari.

— Ce-o mai fi şi asta? a întrebat nedumerit Radu Stan.

Cei doisprezece boi de la carele noastre, slobozi de juguri şi tânjale, erau mânaţi din urmă cu împunsături şi chiote spre ceata vrăjmaşă. Tâlharii s-au oprit locului descumpăniţi. Şi când au văzut vitele înfuriate, gonind spre ei cu coarnele în pământ, au rupt rândurile pentru a căuta fiecare scăpare.

— Pe cai! am strigat din răsputeri.

Răspândiţi în pâlcuri mici, răzleţe, tâlharii fugeau de

mâncau pământul. I-am ajuns repede din urmă şi-am început să-i hăcuim cu săbiile şi să-i străpungem cu suliţele culese din fugă. Răcnetele, vaietele, strigătele de iertare au umplut valea. N-au scăpat decât vreo zece vrăjmaşi, care s-au prăvălit peste malul prăpăstios al apei. Abia după vreun ceas s-a liniştit locul luptei. Slujitorul lui Radu Stan se învârtea mereu în jurul meu, dornic să audă o vorbă de laudă. Căci el era cel căruia îi trecuse întâi prin minte să slobozească boii, să-i înţepe sub coadă şi să-i gonească împotriva cetei de tâlhari. În sinea mea îmi ziceam că frica face din orice nevolnic un viteaz.

— Ne-ai scăpat! i-am zâmbit în cele din urmă cu bunăvoinţă lui Bursuc. Dar altădată să n-o mai ştergi fără învoirea mea nicăieri.

Acesta şi-a lăsat ochii în jos, ruşinat ca o fecioară. S-a apropiat de noi şi Radu Stan. Îşi lega braţul stâng lovit de o sabie.

— Eşti rănit rău? l-am întrebat.

— Nu-i decât o zgârietură, mi-a răspuns el liniştit, îmi pare rău însă că nu l-am putut prinde pe Buză-Ruptă.

— A doua oară nu mai cutează să ne atace, i-am zis şi m-am arătat deodată îngrijorat: Dar unde-i Dănişor?

— Face socotelile, m-a înştiinţat vesel Radu Stan.

— Ei? i-am strigat atunci hangiului. Cum ţi-a ieşit numărătoarea?

— Şaptesprezece morţi, patrusprezece răniţi, nouă prinşi.

— Şi de-ai noştri?

— Trei răniţi.

— Am scăpat ieftin, am rostit mulţumit.

— Ce facem cu prinşii? vru să ştie Dănişor.

— Să-şi îngroape morţii şi să se ducă în plata Domnului!

Mi-am amintit şi de fostul slujitor al lui Manea. Zăcea în acelaşi loc şi mai sufla încă. M-am aplecat asupra lui, spunându-i:

— Am sfârşit socotelile cu prietenii tăi!

— Bine le-aţi făcut! a gemut Grigore. Sunt nişte câini!

— De ce te-ai înhăitat atunci cu ei? Cine te-a îndemnat? Vornicul Manea?

— Nu mai vorbi de el, m-a rugat Grigore. Şi ăsta e un câine!

— Neacşa?! l-am iscodit mai departe.

— Ce ai cu jupâniţa?

— Ea te-a împins la fapta asta nesăbuită? Muribundul a strâns tare din pleoape şi-a slobozit un oftat atât de greu, încât m-am temut că-şi dădea sufletul. Dar şi-a revenit repede, chemându-mă aproape în şoaptă.

— Căpitane!

— Grăieşte! l-am îndemnat. Descarcă-ţi sufletul!

— Am greşit amarnic! a mărturisit el. Eram înţeles cu Buză-Ruptă… Mi-am dorit bani… Mulţi… Şi aur… Şi podoabe scumpe…

— Pentru jupâniţa Neacşa?

— Pentru ea, a rostit Grigore în şoaptă. Domnia ta ai trăit bucuria de-a ţine o femeie frumoasă în braţe… Poate de aceea nu mă înţelegi…

— Ba te înţeleg foarte bine, l-am îndemnat mai departe la vorbă.

— Nu… Degeaba! Sătulul nu crede flămândului… Nu! Nu!

Vocea i s-a stins din nou. Îşi pierduse cunoştinţa. M-

am ridicat, socotind că nu va mai deschide ochii. Dar când am mai aruncat o privire asupra chipului ca de ceară al muribundului mi s-a părut că mişcă iarăşi buzele. M-am lăsat într-un genunche şi-am încercat să-i ghicesc ultimele cuvinte.

— Jupâniţa… Jupâniţa nu trebuie să afle nimic…

— Nu va afla, l-am încredinţat.

Nu ştiu dacă a mai apucat să audă. I-am închis ochii. Am simţit tot atunci pe cineva în spatele meu. M-am uitat peste umăr şi l-am recunoscut pe Radu Stan.

— S-a stins! a rostit cu nepăsare. Ce-a voit oare amărâtul ăsta?

— Dacă măsori cu cântarul nostru, i-am răspuns îngândurat, dorea puţin. Dar în talgerul lui a atârnat mai mult decât a putut duce.

CAPITOLUL 7
PIELEA URSULUI DE LA BRAN

Dănişor Lungul ofta şi scotea galben după galben din punga de la brâu. Aşa cum ne aşteptam, vameşii de la Bran ne jefuiau cu adevărat. Dar nu acest lucru mă îngrijora cel mai mult, ci ivirea unui negustor care-şi băga nasul în toate burdufurile şi putinele din carele noastre, sub oblăduirea străjilor celor doi pârcălabi ai castelului de la Bran. După înfăţişare omul părea într-adevăr negustor braşovean şi folosea stâlcit graiul nostru. Avea o faţă bălană, sprâncenele roşcate, frumos arcuite, nişte ochi albaştri cu o privire şireată, îndreptată când spre mine, când spre Radu Stan. Stăruinţa cu care ne căuta bunăvoinţa mă făcea să cred că ar putea fi o iscoadă a Dăneştilor ori a spătarului Neagoe. M-am arătat însă cât se poate de prietenos cu el.

— Ai făcut bine că ne-ai ieşit înainte aici, la Bran, i-am strecurat negustorului. Stăpânul meu are, după cum ai văzut, marfă de mâna întâi.

— E bunicică, s-a prefăcut braşoveanul mofturos. Să

vedem cât cere…

— Eu te-aş sfătui să cumperi toată marfa înainte de a ajunge la târg.

— A mai fost pe la noi? a întrebat negustorul arătând spre Dănişor.

— Niciodată! i-am făcut semn cu coada ochiului.

— Deci nu prea ştie cum merg treburile pe aici?

— Habar n-are! l-am încredinţat. Pe când eu cunosc foarte bine şi preţurile şi ce căutare are fiecare marfă.

Negustorul m-a cercetat cu o privire neîncrezătoare.

— Nu te-am zărit niciodată în târgul Braşovului.

— Nici eu pe domnia ta, i-am zâmbit ghiduş.

— Îmi placi! m-a bătut el prietenos pe spate. O să ne înţelegem.

Am izbucnit amândoi în râs. Auzindu-ne, Dănişor s-a apropiat cu mersul lui legănat.

— Repede v-aţi împrietenit!

— Ne cunoaştem de mult, jupâne, m-am înclinat cu toată cinstea în faţa hangiului. Domnia sa, am arătat apoi către braşovean, este unul din cei mai bogaţi şi mai cinstiţi negustori din părţile astea… Dacă ai norocul să-i câştigi încrederea şi prietenia, ai scăpat de griji.

— Sunt bucuros să aflu că pronia cerească mi te-a scos în cale, jupâne, s-a arătat Dănişor mai prietenos cu braşoveanul. Altfel mi-i teamă că făceam cale întoarsă… De când am plecat din Târgovişte numai de vameşi răi şi de hoţi am avut parte.

— Cum? s-a arătat braşoveanul mirat. Şi-n Muntenia aţi fost vămuiţi?

— Mai rău decât aici, m-am grăbit să răspund în locul lui Dănişor. Vlad Dracul ia şapte piei de pe noi.

— Ce să-i faci! a grăit braşoveanul cu înţelegere.

Noroc că domniile sunt trecătoare. Şi a adăugat mândru de sine: Numai negustoria rămâne trainică!

— Dar nu cum o fac eu, s-a plâns Dănişor, privind cu amărăciune la vameşii care se înfruptaseră pe îndelete din tot ce aveam mai bun în care.

Ca să-l mai împace, braşoveanul i-a spus vesel hangiului:

— Nu te necăji! Trage la han ca să putem sta de vorbă pe îndelete… Şi fii încredinţat că vei primi de la mine un preţ mai bun decât cel pe care l-ai putea căpăta în târg.

Găsind o clipă prielnică, Radu Stan mi-a şoptit:

— Ce-i cu omul ăsta? Prea-şi bagă nasul peste tot… Urmăreşte ceva?

— Nu ştiu. Să nu fie vreo iscoadă… Ochii în patru mai ales când ajungem la han, i-am cerut.

— Şi la nevoie?

— Care pe care! am sfârşit vorba pentru a nu da străinului de bănuit. Şi, orice-ar fi, am mai adăugat, Stângaciu să stea mereu aproape de mine!

Braşoveanul a rânduit în aşa fel lucrurile încât să rămânem singuri în caleaşca care-l aştepta cu caii gata de drum. În urma noastră veneau carele cu mărfuri. Radu Stan şi Stângaciu călăreau în faţă, iar Dănişor stătea cocoţat pe capra carului din frunte.

— Cam nătâng stăpânul ăsta al domniei tale, mi-a destăinuit braşoveanul la un moment dat.

— Cu atât mai bine, i-am răspuns. Abia capeţi mărfurile mai ieftin.

Braşoveanul m-a bătut cu palma peste genunchi.

— Îţi dau a zecea parte din tot ce scot mai ieftin.

— Puţin, m-am arătat nemulţumit.

— Dar cât vrei? a sărit negustorul ca ars.

— Jumătate!

— Uite ce e, căpitane, îţi dau o pătrime şi gata. M-am uitat lung la el.

— De unde şi până unde „căpitan”?

— Ei! Asta-i o vorbă a mea pe care o spun celor ce-mi plac. s-a apărat zâmbind braşoveanul.

— Da? m-am înveselit şi eu pe loc. Cu atât mai bine… Un căpitan nu se vinde ieftin… De aceea fă bine, jupâne, şi rotunjeşte până la a treia parte.

Negustorul a oftat şi s-a învoit. Văzându-l cu cât foc se tocmise, mă întrebam dacă nu mă înşelam cumva socotindu-l iscoadă a Dăneştilor. Dar ceva îmi spunea să nu mă las amăgit.

Caleaşca a ajuns între timp la han. Slujitorul pus de pază la intrare s-a grăbit să deschidă larg porţile, semn că braşoveanul se număra printre oaspeţii de seamă. A ieşit îndată şi hangiul în întâmpinarea noastră, făcând plecăciuni adânci.

— Mai vin nişte muşterii, l-a înştiinţat braşoveanul în grai săsesc. Să-i primeşti cum se cuvine. Sunt prietenii mei din Muntenia.

Hangiul i-a răspuns cu o nouă plecăciune, în timp ce braşoveanul mă pândea cu coada ochiului pentru a-şi da seama dacă le înţelegeam graiul. Dar, cum eu mă uitam aiurea, negustorul s-a liniştit în privinţa mea, întrebându-l mai departe pe hangiu:

— Mi-au sosit „păsările”?

— Sunt în „colivie”, i-a răspuns acesta aproape în şoaptă. Le-am dat apă şi mâncare.

Ca să nu mă dau de gol, m-am grăbit să zic şi eu ceva în româneşte:

— Frumos han!

— Place mult la domnia ta? s-a înfoiat hangiul în

pene.

— Mână de gospodar priceput, am adăugat petrecându-mi mai departe privirea peste acoperişurile roşii, ca şi prin ogrăzile pietruite.

Înalt şi osos, cu faţa lungă şi privirea ştearsă, hangiul sas nu-şi încăpea în piele auzindu-mi laudele. Dar sub înfăţişarea lui prostănacă mă temeam că se ascundea un om primejdios. Pentru că vorbele în doi peri despre „păsări" şi „colivie" nu erau dintre cele cuminţi. Însemnau ceva. Mă întrebam dacă „păsările" erau pregătite pentru noi sau pentru alţii. Poate că braşoveanul avea de făcut prin acele părţi „târguieli" mai însemnate decât „marfa" noastră, cu toate că nici aceasta nu era de lepădat. Dăneştii, dar mai cu osebire spătarul Neagoe, ar fi dat oricât pe ea. „Ştie oare ceva? " mă gândeam. Era o întrebare pe care mi-o puneam cu atâta stăruinţă, încât negustorul şi-a dat seama de frământarea mea.

— Ce te nemulţumeşte?

— La noapte vom fi aici în bună pază? am întrebat fără codire. Ai văzut doar ce avere ducem, iar furi se găsesc pretutindeni.

— Câtă vreme veţi fi cu mine nu veţi păţi nimic, m-a încredinţat.

— Hangiul are slujitori de nădejde?

— Are şi el, aveţi şi voi, mai am şi eu câţiva oameni de ispravă, mi-a zâmbit negustorul plin de sine.

— Mulţi?

— Nu cumva mă bănuieşti? s-a arătat braşoveanul jignit.

— Abia te-am cunoscut, l-am privit fără sfială în ochi.

— Dacă ai trecut prin Braşov ai auzit negreşit de

David Weiss.

M-am prefăcut mirat şi bucuros în acelaşi timp.

— Domnia ta eşti? Iertare! Din clipa asta nu mai am nicio grijă. Şi nu-mi rămâne decât să mulţumesc cerului pentru o întâlnire atât de fericită.

— Sfârşeşte cu laudele şi hai să ne udăm gâtlejele cu câte o cană de vin, mi-a cerut braşoveanul nerăbdător, intrând în han.

La ceasul acela de seară hanul zumzăia ca un stup de albine. Cei mai mulţi muşterii erau oieri de prin partea locului. În opinci, iţari groşi, de dimie, care le strângeau pulpele vânjoase, cu cojoace miţoase pe umeri şi căciuli lăsate pe sprâncene, vorbeau despre turmele lor coborâte de la munte pentru iernat, ca şi despre preţurile lânii, brânzei şi cărnii. Hangiţa, o grăsană scundă, cu pielea albă ca laptele şi părul cânepiu, le aşeza cănile cu vin pe masă cam în scârbă. Nu ştiu ce nu-i plăcea: mirosul greu al cojoacelor neargăsite ori graiul lor pe care-l înţelegea anevoie?

— Sunt din neamul domniei tale, mi-a amintit David Weiss, şi facem afaceri bune cu ei. Sunt oameni de cuvânt.

Mi-am aruncat privirea ca din intâmplare şi prin alte unghere. Nişte oşteni aflaţi în drum spre castelul de la Bran îşi potoleau setea, sorbind pe îndelete din cănile de vin. În partea stângă însă mi-a atras luarea-aminte o despărţitură pe care hangiul o păstra pentru muşterii săi de vază. Într-un colţ ferit era şi o masă anume pregătită: cu faţa albă, abia scoasă din scrin, cu flori târzii de toamnă rânduite într-o glastră. Braşoveanul s-a arătat totuşi nemulţumit întâlnind la a doua masă din despărţitură cinci muşterii gălăgioşi, care ne-au întâmpinat cu strigăte vesele de cheflii.

Negustorul le-a răspuns cu un zâmbet silit, după care i-a luat la rost pe hangiu în săseşte:

— De ce i-ai adus aici?

— N-am avut încotro! a ridicat hangiul din umeri. Mi-au spus că nu vor să stea la un loc cu gloata… Zic că sunt oameni aleşi!

— Pe sprânceană! a răspuns braşoveanul scârbit.

— Ce să fac? l-a întrebat hangiul cu glas rugător.

— Lasă-i acum! s-a îmbunat David Weiss.

— Vă aduc ceva de-ale gurii?

— Doar nişte vin deocamdată… Şi ai grijă de negustorul de peste munţi care vine cu trei care. Să-l întâmpini cu toată cinstea şi să-l aduci la masa noastră!

Hangiul s-a tras înapoi cu o plecăciune adâncă. Eu însă nu-i scăpăm din ochi pe cei cinci cheflii. Cunoşteam bine acest soi de oameni. Erau ucigaşi plătiţi, pleavă care trăia de pe urma galbenilor şi arginţilor primiţi pentru uşurinţa cu care înjunghiau oamenii fără alegere şi fără vreo strângere de inimă. Mă întrebam ce căutau aici, la graniţă? Aşteptau de bună seamă pe cineva. Nu cumva chiar pe noi?

— Nu te mai uita atâta la ei! m-a sfătuit la un moment dat David Weiss. Cu asemenea oameni nu-i bine să ai de-a face, mai ales când li se urcă vinul la cap.

Priveam mâinile frumoase, nemuncite, ale braşoveanului. „Oare sunt curate? mă întrebam. Nu cumva a strecurat în pungile acestor ucigaşi câte un pumn de galbeni ?” David Weiss îmi zâmbea. Zvonuri de glasuri şi uruit de care au năpădit pe neaşteptate ograda.

— Cred că au sosit ai mei! am dat să mă ridic.

— Are cine le purta de grijă, m-a oprit braşoveanul.

— Până una-alta mă aflu în slujba altui negustor, am stăruit. Trebuie să-mi arăt măcar faţa.

— Bine, du-te! s-a învoit David Weiss. Dar să nu întârzii mult.

În încăperea cea mare a hanului petrecerea oierilor era în toi. Unii, care începuseră să se cherchelească, încercau să mă tragă de mânecă ori de pulpana hainei, dornici să mă aşez la masa lor. Le-am făgăduit că voi ciocni bucuros cu ei mai târziu câte o cană de vin şi-am ieşit în ogradă. Sosiseră într-adevăr carele noastre, iar Dănişor Lungul se căznea să-l lămurească pe hangiu, cu bruma de săsească pe care şi-o mai amintea de pe vremea când fusese lefegiu, asupra dorinţelor sale de adăpostire.

— Lasă-l că ştie ce are de făcut, am scurtat vorba fără şir a lui Dănişor. A primit cuvenitele porunci într-un grai pe care-l înţelege mai bine.

Sasul a început a orândui oamenii, vitele şi carele pentru înnoptat, în timp ce Dănişor ofta şi-l urmărea pas cu pas. M-am folosit de această împrejurare pentru a mă sfătui cu Radu Stan ce aveam de făcut. Vorbeam cu el mai mult în şoaptă, fără a scăpa din ochi uşa de la intrare, în al cărei prag David Weiss s-a şi ivit curând.

— N-am cu cine ciocni o cană cu vin? mi s-a plâns braşoveanul.

— Sosesc numaidecât, i-am zis, părăsindu-l chiar în clipa aceea pe Radu Stan.

Ne-am înapoiat împreună la masa încărcată cu bucate.

— Gut! l-a lăudat David Weiss pe ajutorul hangiului, care se îngrijea de ospăţul nostru.

Dar înainte de a mă aşeza am prins un scurt schimb de priviri între braşovean şi unul dintre chefliii de la cealaltă masă. „Sunt năimiţii lui!” mi-am zis. Negustorul a zărit negreşit înnourarea de pe chipul meu, pentru că m-a şi iscodit:

— Ce te necăjeşte?

— Mă scurmă foamea şi nătângul meu de stăpân nu mai apare ca să ne înfruptăm din aceste bunătăţi.

— Asta să fie singurul nostru păcat, m-a îndemnat el, înşfăcând o pulpă de berbec rumenită, din care a început să înfulece cu o poftă de lup. I-am urmat pilda pentru că eram şi eu lihnit de foame.

— Te privesc şi mă tot minunez! mi-a spus braşoveanul, ştergându-şi mustăţile.

— De ce? m-am arătat mirat.

— N-ai găsit altceva, mai bun decât să te tocmeşti slujbaş la un asemenea prostănac?

— Banii lui sunt la fel de buni ca ai oricărui altuia, i-am răspuns cu gura plină.

— Presupun că eşti tare sărac în ţara domniei tale, m-a căinat el.

— Socoţi că în altă parte aş putea fi mai bogat?

— Am aşa un simţământ care-mi zice că la noi, la Braşov, te-ai putea procopsi.

— Mai stăm de vorbă, i-am răspuns în doi peri, făcându-i totodată semn că se apropia de noi Dănişor.

Gâfâind, istovit de drum, nemulţumit de cine ştie ce fapt petrecut afară, fostul meu tovarăş de arme mă împungea cu o privire chiorâşă. Dar bucatele de pe masă l-au îmbunat pe loc. S-a lăsat icnind pe scaunul mare, de stejar, şi a început să ducă la gură cu o hărnicie care-i făcea cinste.

— Să ne grăbim şi noi, l-am sfătuit pe braşovean.

Altfel nu ne mai rămâne nimic.

— Fii fără teamă, m-a liniştit acesta. Am poruncit să se mai pună un berbec la frigare.

Mi-am aruncat ochii şi-n sala mare. La o masă se ospătau Radu Stan, Stângaciu şi cei trei fraţi din Bărbăteşti, în vreme ce Bursuc se amestecase printre oierii pe care şi începuse a-i înveseli cu felurite giumbuşlucuri. Tot atunci părăseau hanul şi oştenii de la Bran, zoriţi să ajungă la locurile lor de strajă. „Cu atât mai bine, mi-am zis. În caz de încăierare nu-i vom avea potrivnici decât pe cei cinci cheflii, pe David Weiss şi pe hangiu cu cei trei rândaşi ai săi.“

Furat de gânduri nu mi-am dat seama că Dănişor a şi început tocmeala cu braşoveanul. Înşira pe degete fiecare fel de marfă şi cerea nişte preţuri care-l făceau pe celălalt să sară mereu de pe scaun şi să-i strige în gura mare:

— Dar pe ce lume trăieşti, omule?

— E dreptul lui să ceară cât vrea şi-al domniei tale să dai cât socoteşti, m-am amestecat atunci în vorbă.

— Lămureşte-l cum merge târgul, mi-a cerut David Weiss scos de-a binelea din sărite.

Îndoind fiecare deget al lui Dănişor, pentru a însemna un anume soi de marfă, rosteam cam a patra parte din preţul pe care-l voia acesta. Era rândul prietenului meu să nu-şi mai găsească loc la masă, în timp ce braşoveanul nu-şi mai încăpea în piele de mulţumire.

Ospăţul ţinea cam de o oră când am prins iarăşi un schimb tainic de semne, de data asta între David Weiss şi stăpânul hanului. Ca să nu mă dau de gol, am iscat o ceartă cu Dănişor privind preţul unei blăni de urs la care acesta ţinea cu îndărătnicie. Mulţumit că i-

a izbutit schimbul de semne, braşoveanul a închinat cana de vin în cinstea noastră, învoindu-se cu preţul cerut de Dănişor.

Dar în sala cea mare s-a încins pe neaşteptate o sfadă. Cu glas ridicat, stăpânul hanului cerea oierilor să sfârşească petrecerea. Şi aceştia s-ar fi ridicat poate cuminţi de la mese dacă nu i-ar fi îndemnat Bursuc la răzvrătire.

— Cui îi zici, bre, să plece? Mie? se grozăvea slujitorul lui Radu Stan la hangiu.

— Tu rămâi, i-a răspuns sasul potolit. Tu dormi aici… Numai cine doarme aici rămâne.

— Şi eu cu cine să beau o cană de vin? s-a împotrivit Bursuc. De ce vrei să-mi strici cheful?

— Cuminte, s-a răstit hangiul la el, altfel dormi afară.

— Dar de ce să doarmă afară? s-a băgat în vorbă un oier spătos, cu pletele negre, unsuroase, căzute pe umeri.

— Gura! Altfel nu te mai primesc la han.

— Cum, bre? i-a privit Bursuc mirat pe oieri. Aşa-i aici la voi? La noi nici nu crâcnesc hangiii în faţa muşteriilor… Chiar vă lăsaţi călcaţi în picioare de orice venetic?

— Tu eşti venetic! s-a înfuriat hangiul de-a binelea. Afară şi tu cu ei!

— Măsoară-ţi cuvintele, hangiule, i-a sărit ţandăra lui Bursuc.

Văzând că începe să se încurce treaba, David Weiss mi-a cerut:

— Potoleşte-ţi omul!

— Lasă-l în pace, i-am răspuns liniştit. Se cuminţeşte singur. Îi place să se grozăvească… Altfel

e fricos ca un pui de găină.

Dar, când hangiul a vrut să-l înşface de guler pe Bursuc, acesta i-a şi zvârlit cana cu vin între ochi. Oierii au izbucnit în hohote vesele, clocotitoare.

— Hans!… Georg! a ţipat hangiul furios.

Doi rândaşi în şorţuri de piele, cu vătraiele în mâini, au sărit în ajutorul stăpânului lor, dar s-au trezit la pământ, răsturnaţi de cârjele încârligate ale oierilor. Alte hohote de râs şi chiote au răsunat în han. Mânios de întorsătura pe care o luau lucrurile, David Weiss a făcut semn unui „chefliu”. M-am prefăcut a nu vedea şi m-am tras mai aproape de braşovean, zicându-i:

— Nătărăii ăştia ne strică ospăţul!

David Weiss nu mi-a răspuns. Avea ochi şi urechi numai pentru ce se petrecea dincolo. Încrezător în sine, „chefliul” a păşit semeţ, strigând cu glas de tunet într-un grai românesc destul de curat:

— Cine nu ascultă de voia hangiului are de-a face cu mine!

Surprinşi de apariţia acestuia, oierii au amuţit. Bursuc însă, pornit pe şotii, a izbucnit într-un râs batjocoritor.

— Ia uite-l şi pe ăsta! De unde ai apărut, frumosule? Scos din fire, omul lui David Weiss s-a luat după Bursuc, care a început să sară peste mese, să se pitească pe după oieri, apărându-se şi cu câte un scaun. Iar când i-a venit bine s-a repezit cu capul în burta vicleanului. Era lovitura în care nu-l întrecea nimeni. Încovoiat, cu răsuflarea tăiată, lefegiul şi-a revenit totuşi repede, dând să scoată sabia. Dar o lovitură de bâtă, ţintită bine de Stângaciu, l-a culcat la pământ.

Nemaiputând îndura atâta ocară, David Weiss a

strigat celorlalţi năimiţi:

— Pe ei!

În aceeaşi clipă i-am proptit braşoveanului un jungher între coaste, zicându-i mânios:

— Rău ai făcut, jupâne!

— Ce înseamnă asta? m-a privit el speriat.

— Ia-i armele! i-am cerut fără multă vorbă lui Dănişor.

Cu un fluierat prelung, Stângaciu i-a îndemnat şi pe cei de afară să sară asupra potrivnicilor aflaţi în curte. „Până acum a mers bine”, mi-am zis mulţumit.

În sala cea mare încăierarea era în toi. Fiecare se folosea de ce-i cădea în mâini. Înfierbântaţi de bătaie, oierii se dovedeau nişte ajutoare de mare preţ. Prinseseră şi legaseră pe hangiu şi pe rândaşii săi. Venind apoi în sprijinul oamenilor noştri, care aveau de înfruntat patru luptători ce mânuiau bine spada şi jungherul. De teamă să nu pierd vreun om, l-am lăsat pe David Weiss în paza lui Dănişor şi m-am aruncat în luptă. Soseam la vreme, pentru că doi din oamenii lui David Weiss îl înghesuiseră rău pe Radu Stan, care păzea ieşirea. Cu un răcnet puternic m-am repezit spre cei doi năimiţi. Temători, aceştia s-au tras înapoi, îngăduindu-mi să ajung lângă Radu Stan.

— Păziţi şi cealaltă uşă! i-am strigat lui Stângaciu. Să nu scape niciunul.

Prinzând inimă, Radu Stan a început să se bată alături de mine cu mai mult foc.

Înconjuraţi, prinşi ca în cleşte, oamenii lui David Weiss au început să se uite cu spaimă în toate părţile, pentru a găsi o scăpare. Le-am strigat atunci în săseşte:

— Dacă azvârliţi armele vă lăsăm viaţa! Auzindu-mă,

năimiţii au făcut între ei un scurt schimb de priviri descumpănite.

— Ne laşi cu adevărat în viaţă? m-a întrebat cel care părea un fel de căpetenie a lor. Putem să plecăm slobozi?

— După ce aflu rostul vostru aici, am adăugat.

— N-ai ce afla de la noi, a răcnit lefegiul, repezindu-se cu toată tăria spre mine.

Am bănuit că aşa va face şi l-am primit cu lovitura mea de spadă care n-a dat aproape niciodată greş. Cu pieptul străpuns, năimitul s-a clătinat o clipă pe picioare apoi a îngenuncheat. Ceilalţi au rămas locului înmărmuriţi.

— Îmi pare rău, le-am zis, privind la cel căzut. Şi-a căutat moartea cu lumânarea.

Lefegiii au lăsat armele din mâini.

— Legaţi-i! i-am cerut lui Radu Stan. Şi-am adăugat cu glas tare ca să audă şi David Weiss: Mâine îi ducem la Braşov şi-i dăm pe mâna judelui.

Braşoveanul a tresărit. Nu-i convenea deloc acest lucru. „E ceva necurat la mijloc, mi-am zis. Dar aflu eu chiar în seara asta, jupâne!” Treziţi din ameţeala vinului şi-a încăierării, oierii au început să se strecoare unul câte unul spre uşă. I-am oprit sfătuindu-i:

— Ca să n-aveţi necazuri, nu spuneţi nimănui nimic din ce-aţi văzut aici. Pentru că nici hangiul nu va vorbi – n-are nevoie de bucluc – şi cu atât mai puţin jupânul de colo, am arătat spre David Weiss.

Oierul cel spătos, care se arătase atât de băţos înainte de încăierare, s-a apropiat de mine si mi-a şoptit la ureche:

— Nu-i a bună deloc ce s-a întâmplat!

— N-am făcut altceva decât să ne apărăm! i-am răspuns liniştit.

— Nu vă sfătuiesc să mergeţi mai departe la Braşov, a stăruit el. Până s-or mai limpezi lucrurile veniţi şi vă adăpostiţi la noi, în munte.

L-am privit în ochi. Avea o privire limpede, cinstită.

— Cum te cheamă, omule?

— Pătru, mi-a răspuns el, şi sunt staroste peste obştea satului.

— Bine! m-am învoit. Îţi vom urma sfatul.

M-am îndreptat apoi spre David Weiss. Acesta mă privea cu ochi mari, căscaţi de spaimă. Veşmintele şi părul din cap îi erau în neorânduială.

— A vrut să fugă! mi-a desluşit Dănişor înfăţişarea celui lăsat în paza sa.

L-am cercetat îndelung pe braşovean. Era un bărbat destul de voinic şi ar fi putut să scape. Dar se vede treaba că, în ciuda colacilor de osânză de pe burtă şi de sub bărbie, Dănişor nu-şi pierduse nici din vigoare, nici din deprinderile de fost oştean.

— L-ai scuturat zdravăn, nu m-am putut abţine să zâmbesc. Dar acum lasă-l în seama mea!

Dănişor m-a tras atunci de-o parte ca să-mi şoptească:

— Eu zic să ne înapoiem în ţară. Aici o să dăm de bucluc… Mai ales cu mortul acela.

— Nu ne mai putem întoarce, i-am răspuns. Ne opresc la vamă.

— S-o apucăm pe alt drum, a stăruit Dănişor. Ştiu eu unul.

— Cunosc şi eu două, dacă vrei, dar vom fi ajunşi din urmă… Du-te liniştit… Am orânduit lucrurile mai bine.

— Văd cât de „bine” le rânduieşti, a oftat Dănişor cu

năduf. Naiba m-a pus să mă iau după tine! a mai bombănit el, îndreptându-se spre ceilalţi.

M-am aşezat lângă David Weiss şi l-am bătut prieteneşte pe umăr.

— Ai să mi-o plăteşti scump, căpitane, m-a înştiinţat el.

— Până una-alta ai domnia ta de plătit, i-am răspuns cu glas tărăgănat. Şi-am adăugat cu asprime: În slujba cui te afli?

— Ce vrei să zici? s-a prefăcut David Weiss mirat.

— Doar n-ai să-mi spui că eşti un potlogar de rând, care a vrut să ne jefuiască! l-am privit neîncrezător. Prea eşti cunoscut bine de toţi pe aici… Ia arată-mi hârtiile pe care le ai asupră-ţi!

— N-am niciun fel de hârtii, s-a apărat acesta.

— Nu mă pune să chem un slujitor să te scotocească.

— Ai deci slujitori, mi-a rânjit braşoveanul.

— Cunoşti foarte bine cine sunt, i-am răspuns. Doar nu de florile mărului îmi zici „căpitan”. Ştii şi cum mă cheamă. L-am întrebat apoi fără înconjur: Cu cât te-au plătit?

— Cine? a căscat David Weiss ochii mari.

— Dăneştii, am stăruit privindu-l direct în faţă.

— Nu-i cunosc, s-a apărat el.

— Nici pe spătarul Neagoe? Am zărit pe chipul lui o tresărire.

— Habar n-am cine-i acest spătar, a rostit braşoveanul încă stăpân pe sine.

— Va să zică el te-a năimit, am glăsuit mai mult pentru mine. Şi ce ţi-a făgăduit? Toate mărfurile împreună cu vitele şi carele noastre? Nu-i o socoteală rea, am adăugat. Dar ţi-am cerut parcă să-mi arăţi

hârtiile!

— N-am nicio hârtie la mine, s-a împotrivit David Weiss din nou.

— Cred, „prea cinstite şi înţelepte negustor”, că trebuie să încheiem alt târg.

— Adică? s-a arătat el nerăbdător.

— Dacă află judele Braşovului ce trebuşoară a pus la cale aici un slujitor al cetăţii sale, aş pune rămăşag că n-are să-ţi meargă deloc bine!

— Dar dacă mă aflu aici cu ştirea judelui? m-a cercetat el cu o privire senină.

— Iarăşi pun rămăşag cu domnia ta că treburile nu stau astfel, i-am răspuns. Cunosc foarte bine purtarea judelui… N-ar îngădui aşa ceva nici în ruptul capului… Şi-apoi ceea ce voiai să înfăptuieşti nu-i câtuşi de puţin în folosul cetăţii, ci numai al domniei tale.

— Vorbeai de un târg, s-a arătat negustorul supus.

— Nu-ţi cer nici măcar un galben, i-am zis. Vreau să ştiu cine te-a trimis aici?

— Spătarul Neagoe.

— Cum a aflat de venirea noastră?

— Un trimis din Ţara Românească i-a adus vestea.

— Din partea cui venea?

— Vornicul Manea l-a trimis, a mărturisit în cele din urmă cu glasul scăzut. Dar n-aş vrea să se afle…

— Nu-ţi fie teamă, l-am liniştit. Şi-am adăugat cu amărăciune: Corbii, deşi se sfâşie între ei, când simt mirosul de hoit uită duşmăniile.

— Nu te-aş sfătui să le stai împotrivă, mi-a grăit David Weiss prietenos. Au bani mulţi şi sprijinitori puternici. Mai bine ai trece şi domnia-ta de partea lor. Pentru că stâpânul care te-a trimis aici nu mai are zile multe.

— Ştiu. I-am răspuns. Şi tocmai de aceea voi sta lângă el până la sfârşit.

David Weiss m-a cercetat nu fără o anume preţuire în priviri.

— Mai doreşti ceva de la mine?

— Credeai că scapi atât de ieftin? Nu, jupâne! Să punem întâi pe hârtie o învoială.

— Vrei să mă ai la mână?

— Drag şi scump îmi eşti, „cinstite şi înţelepte negustor”, dar mi-i teamă că de îndată ce te las să pleci de aici te îndrepţi direct spre Castel, ca să pui ostaşii pe urmele mele. Şi-ţi dai seama că acesta-i ultimul lucru pe care mi-l doresc acum, la acest ceas de noapte. Vreau o scrisoare în care să arăţi că sunt un negustor moldovean, pe nume Neculai sin Dragomir ot Vaslui, prieten şi tovarăş de neguţătorie al domniei tale, bărbat cinstit şi de mare încredere. Mă vei ajuta totodată să intru în cetate împreună cu slujitorul meu şi-mi vei da adăpost chiar în casa domniei tale.

— Cum? s-a arătat David Weiss mirat. Intri de bună voie în bârlogul ursului?

— Câtă vreme voi fi sub acoperişul domniei tale n-am teamă, i-am zis. Cunosc legile ospitalităţii unui negustor braşovean!

— Ţi-ai făcut bine socotelile. Facem târgul! a răsuflat uşurat.

CAPITOLUL 8
CALUL BĂTRÂN NU STRICĂ BRAZDA

Zorii zilei ne-au prins din urmă în apropierea cetăţii Braşovului. Eram o ceată alcătuită din şapte călăreţi: negustorul braşovean cu patru slujitori ai săi, eu şi Stângaciu. Pe lefegii îi lăsasem la han, fără cai şi fără arme, sfătuindu-i să nu-mi mai iasă niciodată în cale dacă ţineau la viaţa lor.

„Cinstitul şi înţeleptul” David Weiss s-a purtat pe drum aşa cum era de dorit: prietenos, cu glas potolit, grijuliu faţă de toţi. Dar cum a început să zărească zidurile înalte ale cetăţii Braşovului l-am văzut schimbat. Era mai scump la vorbă, dădea mai des din pinteni calului şi se răstea la slujitori.

— Să nu încerci a călca învoiala că ai să cazi şi domnia ta rău! i-am şoptit.

— Ce vorbă-i asta? a tresărit negustorul nemulţumit.

— Voiam doar să-ţi spun că înscrisul în care mărturiseşti cu ce treburi ai umblat pe la hanul de la Bran nu se mai află la mine… E în mâini bune şi sigure. Încât, la nevoie, va ajunge acolo unde trebuie.

— Te-ai gândit la toate! a clătinat David Weiss din cap.

— Nu-mi place să fiu luat de nimeni drept prost, am adăugat. În schimb, cine se însoţeşte cu mine are numai de câştigat.

— Ce fel de câştig? m-a măsurat negustorul cu o

privire neîncrezătoare.

— Acelaşi pe care ţi l-a făgăduit spătarul Neagoe, am rostit fără şovăială, cu deosebirea că acest boier viclean ţi-a vândut pielea ursului din pădure, pe când eu o am gata jupuită şi pusă bine la păstrare.

— Socoteşti că locul în care o păstrezi e chiar atât de ferit? m-a cercetat el cu un zâmbet şiret. N-aş putea trimite într-acolo nişte... „vânători”?

— Mă îndoiesc că vreo ceată braşoveană s-ar încumeta să se ducă acum, în pragul iernii, în aşezările oierilor de la munte, i-am zâmbit la rându-mi încrezător. Şi-apoi nu uita că şi eu am acolo nişte oameni care au arătat ce pot.

— Batem palma! mi-a spus David Weiss în cele din urmă.

— Să fie într-un ceas bun! i-am răspuns bucuros.

— Şi pentru ca lucrurile să iasă bine, mi-a zis el, e potrivit oare să fim văzuţi împreună?

— Ai dreptate, i-am răspuns. Voi merge în oraşul vechi şi voi aştepta acolo până-mi trimiţi vorbă. Mă găseşti la hanul din Uliţa bulgărească.

Negustorul şi-a chemat slujitorii mai aproape şi-a pornit în galop spre cetate. Privind în urma celor cinci călăreţi, Stângaciu m-a întrebat:

— Poţi să mă lămureşti şi pe mine?

— Dacă ştii prea multe îmbătrâneşti repede, i-am zâmbit cu bunăvoinţă, trăgând de dârlogii calului pentru a o lua pe drumul din dreapta.

În ochii slujitorului meu s-a ivit atunci o umbră de nădejde.

— Ne înapoiem în ţară?

— Ţi-ar fi drag, i-am răspuns, dar n-ai tu norocul ăsta.

Am ţinut şleaul din dreapta până ce negustorul braşovean şi slujitorii săi nu s-au mai zărit. Văzându-mă strunind iarăşi calul, pentru a-l întoarce în loc, Stângaciu a holbat ochii la mine, dar n-a mai întrebat nimic. A oftat cu supuşenie şi m-a urmat, suduindu-şi şargul, care se împiedica mai la fiecare pas.

— Ajungem acuşi la han şi ne venim în fire, l-am îmbărbătat.

Nu mai fusesem de mult în „oraşul vechi" al Braşovului, iar Uliţa bulgărească mi se părea cu totul schimbată. Se ridicaseră case noi şi mai la fiecare pas întâlneai câte o prăvălie. Ferită mai mult ca în alte oraşe de năvălirile turceşti sau tătăreşti, neguţătoria era aici în floare. Hanul la care am tras era ţinut de un bulgar pe nume Vasili. Casele mari şi grajdurile încăpătoare m-au făcut să zic în sinea mea:„Nu-i merge rău deloc!", însă cel mai de preţ lucru pe care îl avea hangiul bulgar era nevasta – tânără, frumoasă ca un trandafir de pe Valea Mariţei, cu ochi mari, negri ca mura, care nu mai aveau astâmpăr. Hangiţa stătea în cerdac şi măsura îndelung, cu priviri iscoditoare, pe fiecare muşteriu. Obişnuit cu nazurile femeii sale, Vasili o lăsa în legea ei şi se îngrijea de fiecare nou-venit ca un bun negustor ce se voia.

Pe la chindie, cu ochii cârpiţi încă de somn, am ieşit în cerdac, să mă mai dezmeticesc. Femeia hangiului era tot acolo. Nu m-a răbdat inima să nu-i zic în bulgăreşte:

— Ţi-i urât aici!

— Cunoşti graiul nostru? m-a întrebat ea.

— Ştiu toate graiurile de pe lume şi câteva pe deasupra, i-am răspuns în şagă.

— Altceva ce mai ştii? m-a împuns ea cu privirile-i

aţâţătoare.

— Mă pricep la dragoste! i-am răspuns, cum aveam chef de glumit.

Bulgăroaica m-a măsurat în batjocură din cap până-n picioare, azvârlindu-mi vorbele peste umăr:

— Eşti cam bătrân pentru aşa ceva.

— Socoţi? m-am simţit rănit în mândria mea de bărbat. Nu uita, porumbiţo, un lucru: calul bătrân nu strică brazda! Cum te cheamă? m-am grăbit însă să schimb vorba.

— Radoica.

— Am să te strig cu acest nume în nopţile mele fără somn.

— N-arăţi a om care-şi petrece nopţile treaz, mă înfruntă hangiţa.

— Dar ce fel socoti că aş putea fi?

— Bun de crescut nepoţi.

Am izbucnit şi eu în râs. Îmi plăcea limba ei ascuţită.

— Ascultă, am deschis iarăşi vorba. Unde te-a găsit bărbat'tu atât de frumoasă şi de isteaţă?

— Unde putea să mă găsească? s-a arătat ea mirată. La ai mei, acasă.

— În Bulgaria? am stăruit.

— Nu… în Muntenia… Ai mei au fugit de turci peste Dunăre.

— Doamne sfinte! mi-am plesnit palmele de uimire. Nu cumva te aflai acu' două veri pe muntele acela de unde oastea Munteniei a scăpat o mulţime de bulgari?

— Ba da, a rostit Radoica. Erai şi domnia ta acolo?

— De bună seamă, fată dragă! i-am grăit de parcă întâlnisem un copil al meu.

— Sunt bucuroasă că te-am cunoscut. Apoi s-a răsucit pe călcâie, strigându-şi bărbatul: Vasili!

— Ce pofteşti? i-a răspuns acesta morocănos, cu capul plin de grijile hanului.

Zvelt, potrivit de înalt, cu faţa colţuroasă, împodobită cu o mustaţă neagră, lăsată pe „oală”, hangiul se arăta sprinten în mişcări şi cu spor la treabă. După socoteala mea avea cu vreo cincisprezece ani mai mult decât nevastă-sa.

— Negustorul acesta, m-a arătat Radoica bărbatului ei, a fost acolo, la Dunăre, când am trecut cu toţii în Muntenia.

— Zău?! m-a măsurat hangiul cu ochii lui întunecaţi, veşnic iscoditori.

— Am cunoscut şi pe unii din capii voştri, m-am lăudat.

— Pe cine anume? a voit Radoica să ştie.

— Nu-mi amintesc decât numele lui Vâlko.

— Aşa este, a adeverit ea.

Mă privea cu o bucurie abia stăpânită. Îi aduceam aminte de zilele petrecute pe munte, cu teama în suflet, într-o colibă făcută la repezeală. Turcii atacau atunci tabăra lor zi şi noapte.

— Se mai afla cu noi acolo şi un tânăr valah tare chipeş, a adăugat Radoica mai mult pentru sine. Vâlko îl ajutase să scape de robie, de la subaşa din Târnovo, pe o grecoaică.

Nu putea fi vorba, desigur, decât de Radu Stan şi de Iro. Dar n-am arătat în niciun fel că i-aş cunoaşte. Hangiţa a izbucnit apoi într-un râs nestăvilit, pe care încerca să şi-l înăbuşe cu palma.

— Ce te-a apucat? s-a oţărât Vasili la ea.

— Grecoaica, îşi amintea Radoica printre hohote, abia îşi mai ducea pântecele… A deşertat sacul chiar

cu o zi înainte de-a pleca noi de acolo.

— Şi ce-i de râs? a dojenit-o Vasili. Mâine-poimâine ai să arăţi şi tu la fel.

— Paşte, murgule, i-a aruncat nevasta vorbele în nas. Nu-ţi face visuri deşarte, bărbate, pentru că n-ai să mă vezi niciodată cu un plod în braţe.

— Îţi închipui că am să te ţin la icoane? s-a îndârjit hangiul. Eu pentru cine muncesc? Cui las ce agonisesc cu atâta trudă?

— N-au decât să-ţi toarne plozi slujnicele pe care le ciupeşti toată ziua de şolduri, l-a învinuit nevasta.

— Ei, asta-i acum! s-a apărat hangiul, luându-se îndată după un rândaş care ducea în spate un ţăpoi mare de fân.

Radoica a ridicat din umeri şi m-a privit de parcă voia să-mi spună: „Uite! Asta-i viaţa mea! “ Şi aproape că nici nu m-a prins mirarea auzindu-i rugămintea:

— Ia-mă de aici, negustorule!

Am crezut totuşi că n-am înţeles bine şi-am întrebat-o:

— Ce-ai spus? Să te iau de aici?

— De ce nu? mi-a zâmbit ea din colţul gurii. Ţi-ar strica la drum o femeie ca mine? Ori te temi de nevastă?

— Din păcate m-a procopsit Dumnezeu cu o muiere afurisită, am minţit-o cu bună ştiinţă.

— Cu ce treburi eşti pe aici?

— Am venit să cumpăr nişte mărfuri. Radoica mă măsura cu priviri ghiduşe.

— Fii cu băgare de seamă, m-a sfătuit ea. Pe la han mişună fel de fel de oameni.

— Şi iscoade?

— Cine-i mai ştie!

— Dacă am înţeles bine, vrei să fugi de la bărbat?

— Aş da oricât să mă înapoiez la ai mei, mi-a mărturisit ea fără sfială.

— Înţeleg! am privit-o cu milă.

Încredinţindu-se că nu era auzită, Radoica mi-a destăinuit mai departe cu glas scăzut, dar hotărât:

— Ai mei nu s-au înapoiat în Bulgaria… Au fugit la Brăila, unde s-au ascuns împreună cu Vâlko… Dacă mă ajuţi să merg la el, te scap şi eu de primejdia care te pândeşte aici… Eşti înconjurat de iscoade!

Nu minţea. Eram încredinţat de acest lucru. De aceea m-am şi grăbit să-i făgăduiesc.

— Te duc unde vrei!

— Înapoiază-te numaidecât în odaia domniei tale, mi-a cerut hangiţa zorită, şi aşteaptă acolo până ai să auzi nişte bătăi în podea… După acest semn dai masa la o parte, apoi ţolul şi rogojina… Ai să vezi nişte tăieturi în scândură… E o trecere ascunsă… Şi nu uita să zăvorăşti uşa odăii înainte de a coborî în ascunzătoare. Ai priceput?

N-am mai stat o clipă locului. M-am prefăcut a-mi lua rămas bun de la hangiţă, de parcă ne despărţeam pentru totdeauna, şi-am pornit către odaia mea. Dar calea mi-a fost tăiată de un rândaş.

— Stăpânul meu vrea să-ţi grăiască, m-a oprit el. Te aşteaptă în grajd!

L-am urmat în tăcere. Dar înainte de a trece pragul grajdului am simţit oprită asupra mea o privire stăruitoare. Era a unui călăreţ care se pregătea să pună piciorul în scară. Nu putea fi decât o iscoadă. „Cine l-o fi trimis? “ mă întrebam. După chip nu arăta nici a sas, nici a ungur ori secui. Mi se părea a fi mai degrabă un boiernaş de la curtea Dăneştilor. „Or fi

aflat de venirea mea!“ mă gândeam. Trebuia să fiu cu mare băgare de seamă, cu atât mai mult cu cât nu primisem niciun semn din partea „cinstitului şi înţeleptului” David Weiss, aşa cum ne înţelesesem la despărţire.

Hangiul mă aştepta într-adevăr în grajd, unde, spre mirarea mea, se găsea şi Stângaciu. Cu ochii cârpiţi încă de somn, slujitorul meu mă cerceta morocănos. „Ce s-o fi întâmplat?” nu conteneam să mă întreb. Vasili mă ţintea cu ochii săi negri într-un fel prin care voia parcă a-mi cere iertare pentru ce urma să spună. I-am zâmbit prieteneşte, grăindu-i cel dintâi:

— Ai treabă cu mine?

— Îmi pare tare rău, jupâne, a rostit el cu glasul uşor tremurat, dar am să te rog din suflet să nu-mi faci necazuri… Şi aşa nu sunt văzut cu ochi buni de oamenii stăpânirii.

— Ce fel de necazuri? mi-am rostit nedumerirea.

— Eu nu ştiu cine eşti şi nici nu vreau să aflu, a adăugat Vasili. Cunosc doar atât că te caută prea mulţi aici, la mine… în genunchi îţi cer iertare, jupâne, dar înţelege-mă, rogu-te, şi pe mine.

— Bine! Plec! m-am învoit.

Hangiul s-a mai uitat o dată speriat în jur, sfătuindu-mă în şoaptă:

— Fugi cât poţi de repede de prin locurile astea… Nu mai zăbovi nicio clipă… Cei care te urmăresc sunt mulţi şi puternici… De ei se teme chiar şi judele Braşovului.

— Am înţeles! Dar un lucru vreau să te mai întreb!

— Spune repede, m-a îndemnat hangiul, grăbit să plece din grajd.

— Un anume negustor din Braşov nu a trimis vreun om pe aici?

— Ba da, mi-a adeverit Vasili, dar când a văzut cine te pândeşte s-a speriat şi mi-a lăsat vorba ce ţi-am zis-o.

— Îţi mulţumesc, hangiule! i-am zâmbit cu bunăvoinţă.

Ne-am despărţit de parcă am fi fost vechi şi buni prieteni. Înainte de-a păşi pragul uşii înalte a hanului am mai aruncat o privire prin curte, nădăjduind s-o zăresc măcar pentru o clipă pe hangiţă. Se făcuse nevăzută. Îndoielile începuseră a-mi da târcoale şi privirea-mi căuta tot mai bănuitoare în jur. „Cum naiba să fac? nu încetam să mă întreb. Să-mi iau cât mai repede picioarele la spinare şi să-mi caut scăpare în altă parte a oraşului ori să aştept în odaie semnul de la Radoica?

Am străbătut sala cea mare a hanului cu paşi rari, apăsaţi, învăluind într-o privire scurtă muşteriii aflaţi înăuntru. Printre aceştia am zărit la o masă şi un slujitor al spătarului Neagoe, cu căciula trasă mult pe ochi. „A avut dreptate Vasili, mă gândeam. Sunt bine păzit.” Şi-n vreme ce urcam scara îngustă, de lemn, către încăperile de sus, mi-am zis: „Oricum, pe aici nu mă mai înapoiez.”

Ajuns în odaia mea, am început să-mi adun lucrurile, răspândite ici şi colo, şi să-mi croiesc totodată în minte felurite planuri. „Dacă nu primesc în cel mult jumătate de ceas vreo veste de la Radoica, ies pe fereastră.” Ţineam totuşi să aflu dacă erau cu adevărat nişte tăieturi în podele. Am zăvorât numaidecât uşa şi-am dat la o parte măsuţa, ţolul şi rogojina de sub ea. Hangiţa nu mă minţise. Scândurile

erau într-adevăr tăiate în aşa fel, încât puteam desface bucăţile retezate ca să mă strecor dedesubt. Nu-mi mai rămânea prin urmare altceva de făcut decât să aştept bătăile Radoicăi. Dar îndoielile au început a-mi da iarăşi târcoale. „Dacă hangiţa îmi întinde o capcană?”. În minte mi se învălătuceau atâtea gânduri, încât a început să mă cuprindă ameţeala. „Ia mai dă-le încolo, mi-am zis. Ce-o fi o fi!” O bătaie puternică în uşă m-a făcut să tresar.

— Cine e?

— Eu, stăpâne!

Inima mi-a mai venit la loc. Am recunoscut glasul lui Stângaciu şi m-am dus să-i deschid. Slujitorul meu s-a strecurat înăuntru şi-am zăvorât uşa din nou, cu multă grijă.

— Ce faci aici? m-a întrebat Stângaciu, privind nedumerit prin odaie.

I-am făcut semn să vorbească încet şi l-am întrebat în şoaptă:

— Unde-s caii?

— I-am încredinţat unui rândaş. Mi-a zis hangiţa că aşa ai poruncit domnia ta!

— N-am dat nimănui asemenea poruncă, m-am mâniat pe dată. Te-ai lăsat dus de nas ca un nătâng.

— Am fost încredinţat că-i porunca domniei tale, s-a apărat Stângaciu. Mai ales după ce mi-a zis să vin degrabă aici.

— Unde... „aici”? îl sfredeleam cu ochi fioroşi.

— În odaia domniei tale, a bâiguit Stângaciu, prins şi el de temerea că făptuise o greşeală de neiertat.

Era întâia oară când slujitorul meu se lăsa păcălit şi faptul mă supăra cu atât mai mult.

— Ce facem fără cai? l-am luat din nou în răspăr. Cu ce plecăm de aici?

— Mă duc să-l iau pe netrebnicul acela de gât, a dat Stângaciu să se-ndrepte spre uşă.

— Prea târziu. L-am oprit. Până una-alta să vedem cum putem scăpa… Pe unde ne strecurăm?

— Prin fereastră, şi-a rostit Stângaciu părerea.

— Vezi dacă nu ne pândeşte şi-n partea asta vreun „prieten”.

Stângaciu s-a apropiat cu fereală de fereastra care dădea în ograda din spatele hanului.

— Mi-i teamă, stăpâne, că şi această cale ni s-a închis, m-a înştiinţat el cu părere de rău.

Pe scara îngustă de lemn au şi început să se audă paşi grei, de bărbaţi înarmaţi.

— Pe noi ne caută, i-am şoptit lui Stângaciu.

Paşii s-au oprit într-adevăr în dreptul odăii noastre. A urmat îndată o bătaie cam firavă în uşă.

— Cine e? am întrebat.

— Eu, jupâne, mi-a răspuns hangiul cu glas tremurat. Vasili… Am a-ţi spune ceva…

— Îmi pare rău, dar nu te pot primi înăuntru, am rostit nepăsător. Sunt dezbrăcat.

— Aştept să te îmbraci, a stăruit Vasili.

— Spune de acolo ce vrei, am căscat obosit. La ceasul ăsta n-am chef să stau cu nimeni de vorbă.

De după uşă s-a auzit un icnet scurt, urmat de glasul şi mai rugător al hangiului:

— Înţelege, jupâne, că e ceva cât se poate de grabnic!

— Pleacă, mă, de aici! m-am răstit la el. Ce? Vrei să ies şi să te azvârl pe scări cu câteva picioare în dos?

Vorbele mele l-au scos din sărite pe unul dintre

potrivnici, care mi-a şi strigat mânios:

— Căpitane! N-o mai face pe voinicul!

Am recunoscut, nu fără a tresări, glasul spătarului Neagoe.

— Aaa! Chiar domnia ta eşti, boierule? Nu mă aşteptam la atâta cinste, i-am răspuns în batjocură.

— Drăguşin sin Ursu! mi-a cerut spătarul. Dă-te prins! Eşti înconjurat din toate părţile de oameni mulţi şi bine înarmaţi.

— Credeam că eşti mai viteaz, boierule, am răspuns eu cu aceeaşi batjocură în glas. În locul domniei tale aş fi venit singur.

— Un bărbat de rangul meu nu încrucişează spada cu un om de rând, a rostit spătarul fălos.

— Nu uita, spătare, că domnul Ţării Româneşti m-a ridicat şi pe mine în rândul boierilor. Încât, în privinţa asta, fii liniştit. Poate vrei să zici însă altceva, că ţi-i teamă!

— I-auzi! a râs Neagoe gros.

— Nu te încumeţi, vicleanule, să ieşi în faţa mea cu obrazul curat, l-am întărâtat mai departe.

— Voi avea grijă să ai şi domnia ta faţa mânjită, m-a înştiinţat Neagoe. Dar cu sânge!... În numele prieteniei care ne-a legat îţi cer să te dai prins! mi-a cerut el apoi cu glasul mai îmblânzit.

— Greşeşti, boierule, i-am răspuns îndârjit. N-am fost şi nici nu voi fi prieten cu cel care şi-a vândut ţara şi i-a prădat avutul ca un hoţ de drumul mare.

— Ştii doar că n-am luat decât vistieria domnească şi avutul meu, s-a dezvinovăţit Neagoe. Şi asta pentru binele ţării.

— Toţi cei ce vă băgaţi mâinile până în coate în averea norodului vă apăraţi cu aceste cuvinte: „Binele

ţării”…

— Nu-i locul să te lămuresc ce-i „bine” şi ce-i „rău”, a încheiat Neagoe. Şi nici răbdare nu mai am… încât deschide ori spargem uşa!

— Nu te-aş sfătui pentru că ai nimeri în vârful unor săbii de care ar trebui să te fereşti, i-am amintit.

— Spargeţi uşa! a răcnit atunci Neagoe.

Groasă, sprijinită cu dulapul, patul şi masa din odaie, uşa nu putea fi fărâmată decât cu drugi de fier. Până una-alta însă trebuia să aflu şi eu cumva o scăpare. Iar gândul mă purta numai la hangiţă.

Am ridicat iarăşi ţolul şi rogojina, lipindu-mi urechea de podele. Nu se auzea nimic.

— Eu zic să ieşim, cum o fi, prin fereastră, mă îndemna Stângaciu.

— Încearcă! i-am răspuns într-o doară. Dar ai grijă să nu te trezeşti cu vreo săgeată în gât.

Stângaciu şi-a luat drept pavăză un scaun şi s-a apropiat de deschizătura ferestrei. Patru săgeţi s-au şi înfipt, zbârnâind, în tăblia de lemn.

— Ai avut dreptate! s-a tras înspăimântat înapoi. Vasili adusese între timp un drug gros de fier şi oamenii lui Neagoe se opinteau de zor cu el în uşă. În răgazul dintre două bufnituri am izbutit totuşi să desluşesc nişte bocănituri slabe dedesubt.

— Flăcăule! i-am zis bucuros lui Stângaciu. Se întâmplă o minune!

Slujitorul meu mă privea năuc.

— Socoţi oare…

— Închide-ţi afurisitul de plisc! m-am răstit la el. Desluşeam tocmai atunci scârţâitul unor zăvoare grele, ruginite, urmat curând şi de aşteptatele bocănituri în podea.

Cu nădejdea renăscută în inimi, am început să vârâm vârfurile jungherelor între crăpăturile subţiri ale scândurilor. Trudeam de zor, cu înfrigurare. Una dintre bucăţi s-a desprins, lăsând să pătrundă o luminiţă plăpândă.

— Grăbiţi-vă! am auzit tot în clipa aceea glasul subţire al Radoicii.

Cu un opaiţ în mână, hangiţa ne cerceta temătoare şi bucuroasă în acelaşi timp.

— Credeam că se năruie totul, mi-a zis ea, privindu-mă drept în ochi.

— Ai avut necazuri? am cuprins-o prieteneşte de umeri.

— Mari, mi-a destăinuit Radoica. Dar acum nu-i vremea să ţi le înşir.

Am aruncat o privire prin hruba în care ne aflam. Era ascunzătoarea tainică a hangiului, unde-şi ţinea pentru vremuri de restrişte putini cu brânză, carne de porc în untură topită, precum şi alte bucate. Bănuiam că tot aici îngropase Vasili şi galbenii pe care-i agonisise pentru zile negre.

— Dacă socoţi, putem lua şi bani de aici, m-a îndemnat Radoica, adeverindu-mi bănuielile.

— N-ajunge că-l las fără nevastă? i-am zâmbit cu bunăvoinţă.

— Mă gândeam la galbenii pe care mi i-a dat tata ca zestre, s-a dezvinovăţit hangiţa.

— Lasă-i deocamdată aici, am sfătuit-o. O să-i iei altă dată. Nu-i bine să ne facem şi din Vasili duşman de moarte. Şi aşa n-o să-ţi ierte fuga.

— Cum gândeşti, s-a învoit ea.

— Vasili ştie că te afli aici? am întrebat-o cu teamă.

Să nu-l aducă pe spătar!

— Nu-i prost să arate şi altora ascunzătoarea, m-a liniştit Radoica.

Abia în clipa aceea am zărit o boccea mărişoară, din care hangiţa a început să scoată nişte haine bărbăteşti şi-o pereche de cizme.

— Sus n-am avut cum să mă schimb, ne-a cerut ea iertare. Vă rog să nu vă uitaţi.

Când ne-am întors mai apoi cu faţa la ea, ne-am pomenit cu un tânăr chipeş, care ne măsura cu îndrăzneală.

— Vă place cum arăt?

— Ai să laşi în urma ta multe inimi de fete şi femei nemângâiate!

CAPITOLUL 9
RADOICA

Mă întrebam cum ajunsese hangiţa acolo? Prin vreo uşă tainică tăiată în perete? Pentru că altă ieşire nu vedeam. Dar tot în clipa aceea Radoica s-a îndreptat spre un ungher al hrubei, de unde a apucat un capăt de sârmă ascuns cu iscusinţă şi-a început să tragă de el cu nădejde… „Mi se pare mie sau aud cu adevărat un huruit de roţi?” îmi ziceam.

Nu mă înşelam. Hangiţa pusese într-adevăr în mişcare o maşinărie, cu ajutorul căreia întreaga podea, cu noi deasupra, a început să coboare. Speriat de-a binelea, Stângaciu şi-a făcut o cruce mare, scuipând şi în sân. Aşa ceva nu-i mai fusese dat să vadă niciodată. Pe hangiţă însă coborârea aceasta o înveselea ca un joc de copii. „Lucru săsesc!” mi-am zis

cu încântare. Uruitul roţilor s-a oprit curând. Ne aflam cu un stat de om mai jos, fiind însă mai departe închişi între aceiaşi pereţi groşi de piatră. Radoica ne-a cerut atunci să împingem în peretele din dreapta.

Era în fapt o uşă ascunsă, prin care ne-am strecurat tustrei. Cum a ajuns de cealaltă parte hangiţa a apucat alt capăt de sârmă de care a tras zdravăn. Maşinăria s-a pus iarăşi în mişcare şi pardoseala grea, pe care am coborât mai înainte, s-a ridicat la locul ei.

După câţiva paşi străbătuţi prin hruba întunecoasă, Radoica s-a oprit şi a ciocănit de două ori cu mânerul jungherului. N-a primit însă niciun răspuns. După câteva clipe a mai ciocănit de trei ori. I s-a răspuns îndată cu acelaşi număr de bătăi, apoi peretele din faţa noastră s-a desfăcut. Cu un opaiţ în mână ne aştepta un rândaş de la han.

— Costea n-a venit? l-a întrebat Radoica nemulţumită.

— N-a putut, i-a răspuns rândaşul. Oamenii spătarului îi cotrobăie casa şi curtea, ungher cu ungher.

— Şi ce facem? a întrebat Radoica descumpănită.

— Trebuie să plecăm cât mai degrabă de aici, a sfătuit-o rândaşul. Cum va putea, o să vină şi Costea după noi…

— Caii unde sunt?

— În pădure.

Neînţelegând mare lucru din spusele lor, m-am amestecat în vorbă:

— Unde trebuie să ajungem?

— Într-un loc sigur, m-a încredinţat Radoica. Poţi avea toată încrederea.

N-aveam de ales. Trebuia s-o urmez.

Rândaşul, pe nume Petăr, un zdrahon de vreo douăzeci şi cinci de ani, bine legat şi sprinten în mişcări, după felul în care o privea pe Radoica părea un slujitor supus şi credincios. Ne-a călăuzit atât de bine, încât mai că n-am băgat de seamă când am ajuns în pădure, la adăpostul copacilor.

Noaptea am petrecut-o într-o stână părăsită, la care am urcat cu caii mai mult de căpestre. Acolo l-am aşteptat pe Costea. Degeaba încercam s-o trag pe Radoica de limbă pentru a afla cine era acest om şi ce loc ocupa în inima ei. Hangiţa se mulţumea să-mi răspundă doar atât:

— După tatăl meu, Costea este bărbatul care ţine cel mai mult la mine.

— E tânăr? stăruiam eu.

— Ai să-l vezi.

— Chipeş?

— De ce trebuie să fie neapărat chipeş? mă privea ea senină.

— La om totul trebuie să fie frumos: şi chipul şi sufletul, am rostit ca pe-o litanie.

— Mă mulţumesc numai cu sufletul, a grăit hangiţa dusă pe gânduri.

Am întors întâmplător privirea spre Petăr. Ruşinat că l-am prins „sorbindu-şi din ochi” stăpâna, rândaşul a lăsat capul în pământ, scormonind cu un beţigaş tizicul cu care aprinsesem focul. „Nebănuite sunt pornirile inimii”, mi-am zis. Cu umerii largi, cu gâtul scurt şi gros, sprijinind un cap mare, cu sprâncene stufoase, ieşite mult în afară, pe sub care arunca priviri hoţeşti, Petăr putea fi un potrivnic dintre cei mai primejdioşi. „Nu-i bine să-ţi atragi înverşunarea lui”, mi-am spus. De aceea am căutat să mi-l apropii.

— De unde eşti, Petăr? i-am zâmbit prietenos.

— Ce treabă ai să ştii? mi-a răspuns aproape cu duşmănie.

Hangiţa l-a şi săgetat pe rândaş cu o căutătură scurtă, tăioasă, dar m-a sfătuit cu glas blând:

— Nu-l lua în seamă… Aşa e el, nepriceput la vorbă, dar iscusit în mânuirea armelor şi credincios până la moarte.

— Pentru o femeie ca tine şi-ar da oricine viaţa! m-am grăbit să-i întăresc spusele.

— Chiar şi domnia ta? m-a cercetat hangiţa cu ochi şăgalnici.

— Nu încerca să te joci cu o inimă bătrână, am sfătuit-o. Pierzi sigur.

Radoica a făcut o strâmbătură de fetiţă alintată, în schimb pe Petăr l-au uns la inimă vorbele mele.

— E neastâmpărată ca argintul viu, a îndrăznit el chiar s-o dojenească.

— Eşti isteţ, flăcăule! l-am lăudat. Nu oricine ştie ce-i argintul viu.

Petăr s-a umflat în pene. „Asta-i deci mijlocul cu care poate fi îmblânzit, mi-am spus. Măgulirea”.

În scurtă vreme aveam să aflu şi povestea vieţii acestui tânăr bulgar. Petăr nu-şi cunoscuse nici măcar părinţii.

Tatăl Radoicăi îl găsise printre ruinele unui sat ars şi jefuit de turci. Copilul nu ştia să rostească pe atunci decât cuvântul „mamă”.

— Am crescut împreună ca soră şi frate, povestea hangiţa.

În sinea mea însă îmi ziceam că privirile pe care i le arunca uneori flăcăul numai frăţeşti nu erau.

— Iar când m-am măritat, tata i-a cerut lui Petăr să

vină cu mine, la Braşov, ca să am şi eu un suflet apropiat, a adăugat Radoica.

Mult după ce se luminase de ziuă a poposit în faţa stânei şi Costea. Sudoarea de pe fruntea sa şi oboseala dovedeau că omul zorise mult ca să ajungă la noi.

— Bună dimineaţa şi bine v-am găsit, ne-a strigat bucuros.

Când i-a auzit glasul, Radoica a sărit din cojocul în care lenevise până atunci şi s-a grăbit să-l întâmpine veselă.

El a apucat-o de mijloc şi-a început s-o învârtească. Joaca lor copilărească m-a înveselit. Iar firea zburdalnică a lui Costea şi chipul lui veşnic luminat de zâmbet mi-au plăcut din prima clipă. Nu era frumos acest tânăr bulgar. Avea un nas mare, care-i ascuţea parcă şi mai mult faţa buburoasă. Dar, după ce-l cunoşteai mai bine, uitai de urâţenia chipului şi nu-i vedeai decât frumuseţea firii.

— Unde mi-ai umblat toată noaptea? l-a dojenit Radoica.

— Pe la fete, a râs Costea cu poftă.

— Să nu te prind! l-a ameninţat hangiţa stârnită de joacă.

— Până una-alta era cât pe ce să-mi facă bărbatu-tău pielea ciur.

— M-a căutat la tine?

— Cu osârdie… S-a întovărăşit cu cei care umblă după dumnealui, a arătat Costea spre mine.

— Bănuieşte deci că am fugit împreună? m-am amestecat în vorbă.

— Nici nu era greu de ghicit, mi-a răspuns Costea. S-au împărţit în două cete: una a pornit încoace şi alta

spre Bran.

Ceea ce m-a pus pe gânduri nu era atât ceata care se îndrepta spre noi. Cât cea care o apucase spre Bran.

— Spune-mi, rogu-te, prietene, am stăruit, nu cunoşti din întâmplare un „cinstit şi înţelept” negustor din cetatea Braşovului care poartă numele de David Weiss?

— Cine nu-l ştie? s-a arătat Costea mirat de asemenea întrebare.

— Aş avea mare trebuinţă să ajung la el, i-am mărturisit.

— Nu-i cu putinţă, pentru că se află şi el în ceata boierului valah care a părăsit cetatea în zorii zilei. Şi a adăugat: Eu nu ştiu cu ce rosturi te afli aici, dar pot să-ţi spun de pe acum că nu-i bine să ai de-a face cu acest negustor.

— Prietenii ţi-i alegi, am rostit gânditor, iar duşmanii ţi-i faci.

— Dacă negustorul ăsta ţi-i duşman, m-a privit Costea cu milă, te-aş sfătui să-ţi iei picioarele la spinare şi să treci cât mai grabnic munţii.

În clipa aceea am mai simţit privirea lui Stângaciu aţintită asupra mea.

— Ce te uiţi aşa la mine? m-am răstit la el.

— Am greşit cu ceva? m-a întrebat slujitorul meu cu acea prefăcută nevinovăţie care mă scotea din sărite.

— Ştiu eu ce gândeşti, mi-am descărcat mai departe necazul asupră-i. Ai vrea ca s-o tulim frumuşel peste munţi şi să-i lăsăm pe ceilalţi la cheremul spătarului şi-al ticălosului de negustor.

— Dar cine-s „ceilalţi”? s-a amestecat atunci în vorbă Radoica.

— E o întreagă poveste, am răspuns în silă.

— Nu cumva m-ai amăgit? a devenit bănuitoare Radoica.

— Dacă ţi-am făgăduit că te duc în Ţara Românească, la părinţii tăi, apoi aşa va fi, m-am grăbit s-o liniştesc.

— Atunci să pornim fără întârziere, s-a arătat hangiţa zorită.

— Asta n-o pot face, m-am împotrivit. Nişte oameni pe care i-am adus cu mine din Ţara Românească se vor afla curând în primejdie de moarte.

Radoica şi-a lăsat nemulţumită privirea în pământ. Costea însă mi-a cerut cu glas hotărât:

— Vrem să ştim cine sunt aceşti oameni şi ce treburi au prin aceste locuri?

Radoica şi Petăr mă măsurau la rândul lor cu priviri aspre. Doar Stângaciu se lăsa când pe un picior, când pe celălalt, întrebându-se dacă nu va trebui să-şi măsoare curând puterea cu aceşti tineri bulgari.

Strâns în chingi am rostit cu glas vinovat:

— Vreau să vă spun de la bun început cine sunt.

— Asta ştim, mi-a zâmbit Costea cu îngăduinţă. Eşti căpitanul Drăguşin sin Ursu, sfetnic de taină al lui Vlad Dracul.

Am căscat nişte ochi atât de mari, încât până şi Stângaciu, care nu mă ştia slab din fire, s-a uitat mirat la mine. Mi-am înghiţit însă repede nodul din gât şi-am izbucnit mânios:

— Dacă aveţi cunoştinţă do rostul venirii mele la Braşov de ce m-aţi mai adus la stâna asta? Vreţi să mă vindeţi?

— Am vrut să ştim până unde mergi cu minciuna, m-a înfruntat Radoica fără sfială. Şi ridicându-şi

sprâncenele negre, a adăugat: Iar ca să te vindem nu era nevoie să te aducem tocmai aici.

— Bănuiesc că v-aţi făcut totuşi nişte socoteli în privinţa mea? am încercat să-i iscodesc pe cei trei tineri.

— Nu vrem decât un singur lucru, a grăit Radoica cu semeţie. Să-ţi ţii făgăduiala! Vreau să ajung cât mai grabnic la părinţi.

— Dacă-mi daţi o mână de ajutor ca să-mi sfârşesc treburile pe aici, în două-trei zile suntem peste munţi, am zis.

— Nu ne-a fost astfel învoiala, mi-a amintit ea. Mi-ai cerut doar să te scot din mâinile spătarului. Atât!

— Şi cu oamenii mei ce fac? am sărit ca ars. Nu-i pot lăsa pierzaniei.

— S-or descurca ei, a grăit Radoica nepăsătoare, iar domnia ta vei porni neîntârziat cu noi spre Muntenia.

— Şi dacă nu vreau?

— Ai să mergi de nevoie, m-a înştiinţat ea.

L-am cercetat întâi pe Costea, care îmi râdea în nas, încrezător mai mult ca oricând în sine. M-am uitat apoi la Petăr. Rândaşul mă străpungea cu ochi răi, întunecaţi.

— Dragii mei, le-am grăit cu blândeţe. Veţi fi fiind voi tineri şi voinici, dar sunteţi cam puţini pentru a pune la pământ nişte luptători încercaţi.

— Cine ţi-a spus că suntem numai noi? m-a înfruntat atunci Costea cu semeţie.

Mâna a început să-mi alunece către spadă, dar Costea m-a oprit.

— Nu-ţi foloseşte la nimic!

O privire scurtă spre pădurea care înconjura stâna părăsită mi-a dezvăluit pricina îndrăznelii lor. Aproape

după fiecare copac se afla câte un luptător cu arcul întins. Învins, mi-am lăsat braţele în jos. De ciudă că fusesem atât de uşor prins în capcană mi se uscase cerul gurii. Cu chiu cu vai am putut îngăima:

— M-aţi vândut până la urmă…

— Iarăşi te înşeli, m-a privit Radoica semeţ. Sunt oamenii cu care vom trece munţii.

Mi-a venit îndată inima la loc.

— Un lucru nu pricep, mi-am rostit nedumerirea. Ce ai de gând să faci cu toţi voinicii ăştia după ce treci în Muntenia? Nu-ţi dai seama că veţi fi prinşi şi legaţi cu toţii?

— Să ajungem întâi dincolo şi-apoi mai stăm de vorbă, s-a arătat Radoica neclintită în hotărârea ei.

— Fată dragă, am rostit în cele din urmă cu glas scăzut. Ziceai că în zilele când vă aflaţi pe muntele acela din Bulgaria, înconjuraţi de turci, printre voi se afla şi un tânăr din Muntenia, prieten bun cu Vâlko.

— Ce-i cu el? a tresărit Radoica.

— Mai ţii minte cum îl chema?

— Radu Stan, mi-a răspuns ea, cercetându-mă stăruitor.

— Ei bine, am grăit cu mai multă însufleţire, acest tânăr e copilul meu de suflet.

Radoica mi-a zâmbit neîncrezătoare.

— Înţeleg că nu mai ai pic de încredere în mine, mi-am mărturisit vinovăţia, dar slujitorul meu, care n-a scos până acum nicio vorbă, îţi poate adeveri.

Radoica s-a răsucit iute către Stângaciu, dar acesta se clătina când pe un picior, când pe celălalt, rămânând mut.

— Poţi sau nu poţi adeveri? l-a străpuns hangiţa cu o privire aprigă.

— În vorbele mele tot n-ai să crezi, i-a răspuns în cele din urmă Stângaciu.

— Cunoşti unde se află acum? a stăruit Radoica. Stângaciu mi-a cerut învoire din priviri.

— Spune-i tot ce ştii, l-am îndemnat. Nu mai avem ce pierde.

— Se află cu carele la oierii din munte, a îngăimat Stângaciu.

— Ăştia s-au înţeles! Nu vezi? a sărit atunci Costea.

— Lasă-l să grăiască, l-a oprit Radoica.

— Altceva nu mai am de zis, a încheiat Stângaciu. Hangiţa nu-şi mai afla locul. Voia să cunoască neapărat adevărul. M-a iscodit mai întâi pe mine, a trecut la Stângaciu, ca să se oprească în cele din urmă la Costea.

— Ai ştire că printre cei care s-au adăpostit la oierii de la Bran se află şi Radu Stan?

Costea şi-a ferit privirea într-o parte. Radoica însă nu-l slăbea.

— S-ar putea să fie, a răspuns el în silă.

— Şi de ce nu mi-ai spus?

— Nu socoteam de trebuinţă.

— Eu hotărăsc ce este şi ce nu este de trebuinţă! a strigat hangiţa. Iar de acum înainte te poftesc să nu mai ascunzi nimic. Altfel nu mai ai ce căuta în preajma mea.

Vinovatul şi-a lăsat ochii în pământ. Petăr, în schimb, abia îşi ascundea bucuria. Trecerea de care se bucura potrivnicul său în faţa Radoicăi scăzuse mai mult decât s-ar fi gândit el vreodată. Faptul îmi prindea bine şi mie.

— Înţelegi de ce nu pot porni acum peste munţi? am întrebat-o pe hangiţă, care continua să tacă.

— Mergem cu toţii la Bran, a hotărât ea în cele din urmă.

— Ţi-a ieşit socoteala, căpitane, şi-mi pare rău, mi-a şoptit Costea. O să plătim scump pasul pe care-l facem acum… Poate chiar cu vieţile noastre.

— Totul e să-ţi vinzi pielea la un preţ cât mai bun, i-am zâmbit cu bunăvoinţă.

— Cheamă oamenii, i-a cerut Radoica lui Costea. Vreme de pierdut nu mai avem.

Alcătuiam o ceată de douăzeci şi cinci de săbii bărbăteşti şi-o sabie mai uşoară, femeiască. Ca de obicei, l-am lăsat pe Stângaciu să meargă în faţă, pentru că, în afară de ochi şi auz cum n-avea nimeni dintre noi, slujitorul meu cunoştea bine muntele. Ştia să facă deosebire între cărările lăsate de oi şi potecile sălbăticiunilor şi să aleagă cea mai bună cale de urmat. Încât, după vreo două ceasuri străbătute cu caii mai mult de căpestre, ne aflam cam la jumătatea depărtării dintre Braşov şi Bran. În urmă, Vasili, cu ceata lui de oşteni, putea să ne caute mult şi bine, pentru că de la stâna părăsită am apucat-o întâi spre răsărit, apoi ne-am înapoiat prin valea unei ape şi-am luat drumul Branului.

Ziua era însorită, iar frunza codrului, în culori de la galbenul aurului până la roşul aramei, ne încânta ochiul şi ne bucura inima. Cu privirea strălucind de viaţă, Radoica mă căuta mereu, dornică să-şi împărtăşească simţămintele care-i umpleau sufletul.

— Pe lume sunt atâtea frumuseţi, mi-a destăinuit ea la un moment dat. Iar eu, în loc să mă bucur de ele, am stat închisă în chiliile lui Vasili. Nu-i păcat?

— Mare păcat, i-am adeverit.

— Şi-n pădurile de la noi era la fel de frumos, şi-a

amintit hangiţa.

— Le cunosc, i-am zis. Codrul vostru mi-a fost, în urmă cu doi ani, frate bun… Mi-a dat adăpost când mă aflam la mare nevoie.

— Unde? a voit ea să ştie.

— Nu departe de Varna, după bătălia cu turcii.

— Dacă-i băteaţi atunci pe otomani, poate aveam şi noi altă soartă, şi-a arătat Radoica părerea de rău. În câte bătălii ai fost?

— Cine le mai ştie numărul! am rostit cu nepăsare.

— Şi nu te-ai săturat încă?

— De câte ori n-am încercat să mă cuminţesc, râmânând acasă, lângă cuptor! i-am mărturisit. Dar de fiecare dată a venit cineva şi m-a urnit din loc.

— Cât ai să poţi ţine sabia în mână n-ai să te astâmperi, mi-a proorocit hangiţa. Asta ţi-e firea!… Radu Stan e la fel?

— E a doua oară când mă întrebi de el! am iscodit-o.

— Voiam şi eu să ştiu, a rostit ea cu voită nepăsare. Ţi-am zis doar că se afla cu noi pe munte şi ne apăra de turci.

— Dar nu era singur!

— Adevărat, a zâmbit Radoica unor amintiri mai vechi. Se gudura pe lângă grecoaica aceea cu burta la gură. Şi din câte se spunea nici măcar nu era copilul lui…

— Fapta-i cu atât mai frumoasă, l-am apărat pe Radu Stan. Şi eu aş fi făcut la fel.

Hangiţa a zâmbit din colţul gurii şi-a întrebat cu o uşoară tristeţe în glas:

— O iubea chiar într-atât pe grecoaică?

— Pe atunci… da!

Lucrurile se îndreptau astfel pe făgaşul cel bun.

Singurul om care-mi mai făcea griji era Costea. La început a fost vesel, cu zâmbetul veşnic pe buze, dar acum mergea posac şi tăcut, căutând să stea cât mai departe de mine şi de Radoica. Ca să-mi dau seama în ce ape se scălda am făcut în aşa fel, încât am rămas mai în urmă. Costea mi-a şi ghicit gândul.

— Ai a-mi spune ceva?

— De unde ştii că pe tine te aştept?

— Eşti prea isteţ ca să mă laşi deoparte, mi-a răspuns. În necazul în care te afli ai nevoie de fiecare braţ.

— Ca să fiu drept, mi-ar fi mai de trebuinţă mintea ta, l-am măgulit.

— N-ai încărunţit de pomană, m-a măsurat Costea cu o privire piezişă. Dar află că nici eu nu mi-am petrecut vremea zadarnic printre negustorii Braşovului… Nu mă las cumpărat ieftin, căpitane… Şi-ai aflat, poate, că sunt curelar… încât mă pricep chiar şi la pielea obrazului.

— Mi-am dat seama, de cum te-am văzut, că-mi poţi fi cel mai temut duşman ori cel mai de preţ prieten ! am măgulit mai departe.

— Şi ce-ai dori să-ţi fiu?

— Ca duşman, i-am grăit fără ocol, te-aş putea doborî mai iute decât gândeşti, dar nu mi-ar fi de niciun folos. Pe câtă vreme ca prieten…

Costea a dat pinteni calului, pentru a întârzia răspunsul. M-am apropiat însă iarăşi de el.

— Te ţii de mine ca scaiul, mi-a zis atunci a împăcare.

— N-am de ales.

— Dar tot nu mă vând degeaba, mi-a zâmbit el

prietenos. Vreau o lămurire… despre Radoica…

— Socoteam că o cunoşti mai bine decât mine, mi-am arătat nedumerirea. Eu abia ieri am întâlnit-o întâia oară.

— Se poate, a grăit el nehotărât. Uneori însă ajunge numai un ceas ca să scoţi din minte o femeie tânără!

— Doamne apără şi păzeşte! Doar nu-ţi închipui că Radoica s-ar uita la un bărbat ca mine? Aş putea cel mult să-i fiu tată!

— Aş fi în stare să omor pe oricine pentru ea, a gemut Costea.

— Înţeleg, l-am căinat. Am cunoscut şi eu cândva asemenea patimă.

— Mi-am stricat rostul vieţii pentru ea, mi-a mărturisit curelarul mai departe. Eram un meşter bun, căutat, căruia nu-i lipsea nimic. Puteam să duc o viaţă liniştită şi îndestulată până la adânci bătrâneţi… Dar mi-a ieşit femeia asta în cale. Costea a mai gemut o dată, rostind cu glasul uşor tremurat: Iartă-mă că-ţi spun toate astea… Eşti pentru mine un străin… De aceea am şi cutezat să-ţi împărtăşesc nişte gânduri pe care nu le-aş fi dezvăluit cuiva apropiat… Uită ce-am vorbit şi să nu-mi aminteşti niciodată!

— Am uitat chiar din clipa asta, l-am încredinţat. Spre nenorocul său, Costea făcea parte dintre bărbaţii care se lăsau prinşi de-o singură femeie şi gândeau că numai prin ea începea şi se sfârşea lumea. Şi-apoi nefericitul curelar nici nu era un bărbat care să placă femeilor. Nu ştiu ce mă făcea să cred că va avea mult de suferit de pe urma hangiţei, care sălta sprintenă în şa, bucurându-se din plin de tinereţea şi frumuseţea ei.

Dar în timp ce mă lăsam purtat de asemenea

gânduri m-am trezit înghiontit de Costea, care îmi făcea semn să tac şi să privesc în faţă. Abia atunci l-am văzut pe Stângaciu cerând prin semne tuturor să rămână pe loc. Am descălecat îndată, i-am cerut lui Costea, tot prin semne, să aibă grijă de calul meu şi m-am furişat până la Stângaciu. Mi-am ciulit urechile. Undeva, spre răsărit, se auzeau nişte tălăngi de oi, însoţite când şi când de nişte strigăte furioase. Radoica, venită şi ea după mine, m-a întrebat cu glasul scăzut:

— Ce poate fi?

— O turmă de oi mânată spre Braşov, am bănuit.

— Şi de ce atâta grabă?

— Or fi nişte oi luate cu sila, mi-am rostit părerea. Oricum, trebuie să vedem ale cui sunt şi cine le goneşte din urmă fără milă… Nu m-ar mira să fie ale oierilor de la Bran.

I-am îndemnat îndată pe Stângaciu şi pe Petăr să cerceteze ce se întâmpla în faţa noastră. Rândaşul era nerăbdător să-şi arate voinicia în faţa Radoicăi.

După câteva sute de paşi cercetaşii noştri s-au oprit, s-au sfătuit între ei, apoi Stângaciu, ajutat de Petăr, s-a prins de craca unui copac, căţărându-se până în vârf. Nu peste multă vreme am fost chemaţi să venim fără teamă.

— Cam la o sută de paşi curge un pârâu, m-a înştiinţat Stângaciu după ce-a coborât din copac. Iar dincolo de apă este o poiană largă, spre care vin oile.

— Cât de departe se află acum turma?

— Să tot fie o mie de paşi…

Mă gândeam că oile, înfierbântate de atâta goană, se vor repezi la pârâu, ca să-şi astâmpere setea, iar în învălmăşeala care se va isca vom putea să-i

înconjurăm pe însoţitorii lor fără greutate. Am lăsat ascunşi în lăstărişul de pe malul drept al apei şapte bulgari, în frunte cu Radoica.

— Aşteptaţi cu arcurile pregătite, le-am cerut. Iar dacă vreun potrivnic înarmat încearcă să treacă apa, doborâţi-l fără nicio tocmeală. Dar numai pe cei înarmaţi!

Trecând apa, în poiană, ne-am împărţit iarăşi în două cete şi ne-am ascuns fiecare în câte un tufiş, din care puteam veghea în voie luminişul pădurii.

Tălăngile se auzeau tot mai aproape. Bietele oi se îndreptau grăbite spre apa pe care o simţeau aproape.

În urma lor însă nu se auzea niciun îndemn ciobănesc. „Te pomeneşti că-i o turmă rătăcită", mă gândeam. Dar printre zbieretele de animale însetate am desluşit curând strigătele şi sudălmile însoţitorilor turmei. A apărut mai întâi un oier voinic şi mustăcios, împins din urmă de suliţele a doi călăreţi. Chipurile oştenilor mi se păreau cunoscute. Alţi trei oieri, mult mai tineri, erau de asemenea mânaţi de călăreţi înarmaţi până-n dinţi. I-am cercetat din nou pe paznicii oierului mustăcios. Şi era cât pe ce să scot un strigăt de mirare, pentru că nu erau alţii decât năimiţii „cinstitului şi înţeleptului" negustor David Weiss din Braşov, cu care încrucişasem spada la hanul de la Bran… „Şi aici e mâna domnului consilier, mi-am spus. Cu atât mai rău pentru el şi pentru năimiţii săi". Eram hotărât ca de data asta să le plătesc cu vârf şi îndesat. I-am îndemnat îndată pe Stângaciu şi pe Petăr să le cadă în spate. Aceeaşi mişcare de învăluire au făcut-o şi oamenii aflaţi sub porunca lui Costea. Iar când locul a fost înconjurat din toate părţile am ieşit din tufiş, strigându-le în săseşte călăreţilor:

— Staţi pe loc!

Preţ de o clipă au rămas cu toţii uimiţi, întrebându-se cine era cel care se încumeta să înfrunte singur atâţia oameni călări şi atât de bine înarmaţi. S-au dezmeticit însă repede şi au început să-şi arunce privirile spre tufişurile de la marginea poienii. Văzând că nu se mişca nici măcar frunza, unul din năimiţii negustorului braşovean m-a măsurat din cap până-n picioare, după care a izbucnit vesel:

— Aaa, domnia ta eşti, căpitane? Cu ce treburi pe aici?

— Mai curând am să te întreb eu aşa ceva!

— După cum vezi, am părăsit meşteşugul armelor pentru cel paşnic de oier, mi-a râs năimitul în faţă.

— Chiar „paşnic”, am pufnit mânios pe nări, arătând spre ciobanii mânaţi din urmă ca nişte vite.

— Putem afla pentru ce ne-ai oprit? a reînceput el vorba.

— Nu-mi place cum vă purtaţi cu aceşti bieţi oieri, i-am grăit semeţ.

— S-au dovedit nesupuşi şi necredincioşi fată de stăpânul lor.

— Cine-i acest stăpân?

— Prietenul domniei tale, domnul consilier David Weiss.

— Nu ştiam că… „cinstitul şi înţeleptul” meu prieten se ocupă şi cu acest fel de negustorie, m-am arătat neîncrezător. Şi fără a lungi vorba l-am întrebat în româneşte pe ciobanul mai în vârstă: Ale cui sunt oile?

Acesta însă m-a privit înspăimântat şi a rămas mut.

— Nu înţelegi graiul meu? m-am arătat nedumerit şi m-am îndreptat către un cioban tânăr, care părea a-i fi

fecior.

— De unde eşti, feciorule? l-am întrebat tot în româneşte.

Tânărul a dat să răspundă, dar s-a speriat zărind ridicată asupră-i sabia celui care-l păzea.

— Dacă-l atingi, i-am zis lefegiului, eşti un om mort.

— Lasă-ne să ne vedem de drum că suntem grăbiţi! m-a înfruntat însă lefegiul.

— Te înştiinţez că de faci o singură mişcare pentru alta nu-ţi mai rămâne vreme!

— Oare?! mi-a râs el în faţă, dând pinteni calului. Dar un zbârnâit de săgeată a fost urmat de ţipătul de moarte al lefegiului, prăbuşit din şa cu gâtul străpuns. „Nu poate fi decât Stângaciu, mi-am zis. Numai el ţinteşte, astfel.” Ceilalţi năimiţi şi slujbaşi ai „cinstitului şi înţeleptului” David Weiss au încremenit de spaimă.

— Mai are careva poftă să încerce vârfurile săgeţilor oamenilor mei? le-am strigat.

— Facem pace! s-a arătat supus unul care părea a fi conducătorul lor. Ce vreţi de la noi?

— Descălecaţi şi daţi caii în mâinile ciobanilor, le-am cerut.

— Am zis că facem pace, s-a arătat nemulţumit, n-am spus că ne dăm prinşi.

— Văd că nu ne înţelegem! am rostit nerăbdător, slobozind îndată un şuierat scurt.

Toţi oamenii mei s-au ivit cu arcurile întinse.

— Mai aveţi vreo îndoială? am ridicat iarăşi glasul către lefegii.

Nădăjduind că partea dinspre pârâu nu era păzită, un călăreţ a dat să scape pe acolo, dar s-a prăbuşit de pe cal cu pieptul străpuns de o săgeată.

— Cine doreşte, am ridicat iarăşi glasul, poate să-l urmeze!

— Facem întocmai cum porunciţi, s-a arătat supus conducătorul lefegiilor.

— Descălecarea! le-am poruncit.

Au sărit cu toţii de pe cai, rămânând nehotărâţi, cu căpestrele în mâini.

— Aruncaţi armele! le-am cerut mai departe.

Şi, în timp ce năimiţii lui David Weiss erau legaţi, i-am cerut oierului mai în vârstă să mă lămurească.

— Ia spune, tăicuţule, ale cui sunt oile?

— Ale mele şi ale feciorilor mei, mi-a zis acesta.

— Încotro vă duceau?

— La Braşov.

— Când v-au prins erau numai ei?

— Se aflau mulţi, bătu-i-ar sfântul, între care şi-un negustor braşovean, care m-a învinuit de neplata dărilor, poruncind să-mi fie luate oile zălog.

— Spune-mi, baciule, eşti de prin părţile Branului?

— De pe acolo.

— Ai cumva ştire de nişte negustori români care şi-au adăpostit carele cu mărfuri la oieri? Cunoşti locul unde se află?

— Dacă aveţi trebuinţă, vă pot spune!

— Nu rosti niciun nume de loc sau de om, i-am cerut.

— Cu noi ce ai de gând? am auzit atunci glasul temător al conducătorului lefegiilor.

— O să rămâneţi legaţi de copaci şi dacă aveţi noroc…

— Îndură-te, căpitane! s-a aruncat acesta la picioarele mele.

Bucuros de întorsătura fericită a soartei sale, baciul s-a apropiat de mine însoţit de feciorul cel mare.

— Aş vrea să-ţi cunosc numele, om bun, mi-a grăit tărăgănat.

— Drăguşin îmi zice, baciule, iar tatăl meu, fie-i ţărâna uşoară, era poreclit Ursu.

— N-am să uit, m-a încredinţat, şi drept răsplată pentru binele ce mi-ai făcut am să-ţi dau în ajutor pe cel mai mare dintre băieţii mei… Dumitru îl cheamă şi te va călăuzi acolo unde ai nevoie, slujindu-te cu credinţă.

— Îţi mulţumesc, baciule, şi cerul să te aibă în pază.

— Mergeţi sănătoşi!

Şi-a îmbrăţişat apoi feciorul, dându-i ultimele sfaturi părinteşti.

CAPITOLUL 10
PIATRA CORBULUI

Am pornit la drum, având în tânărul oier o bună călăuză. Vremea chindiei ne-a prins dincolo de Bran, în dreptul unei aşezări de oieri unde auzise Dumitru că s-ar fi adăpostit Radu Stan, Dănişor Lungul şi slujitorii care-i însoţeau, împreună cu cele trei care încărcate cu mărfuri.

— Facem popas aici, am hotărât după ce-am ales un luminiş potrivit în pădure. I-am cerut apoi lui Dumitru să se ducă în sat şi să încerce a afla dacă oamenii pe care-i căutăm mai erau acolo.

— Dacă întârzii mai mult de un ceas, mi-a zis Dumitru înainte de a porni, trăgeţi-vă pe cărarea asta care duce în sus, spre munte, până ajungeţi la un pârâu. De acolo apucaţi-o pe apă spre izvor, până întâlniţi un pârâu şi mai mic, care vine de la o peşteră. La nevoie vă puteţi adăposti acolo peste noapte. Dar nu mergeţi mai departe oricât de mult aş întârzia. Căci ori vin eu, ori vă trimit vorbă printr-un om de încredere, care să vă spună ce-i cu mine şi ce-ar fi bine să faceţi.

— Du-te şi să te întorci sănătos, l-am îndemnat cu un zâmbet prietenesc.

Rotindu-şi deasupra capului bâta ruptă dintr-un tufar, oierul a pornit la drum. Ceasul de aşteptare s-a scurs pe nesimţite şi Dumitru nu dădea încă niciun semn.

— Ce facem? m-a întrebat Radoica, temătoare.

— Întărim veghea şi mai aşteptăm.

S-a mai scurs o jumătate de ceas şi pădurea începea să se lase învăluită de umbrele serii.

— Curând n-o să mai găsim nici drumul spre pârâul de care pomenea Dumitru, a rostit atunci Costea morocănos.

Avea dreptate. Am chemat cu părere de rău oamenii puşi de veghe şi-am apucat-o cu toţii în sus, spre munte, unul după altul, cu caii de dârlogi. Când am ajuns la pârâu era întuneric de-a binelea. Apa curgea molcom prin vadul nisipos presărat cu pietre netede. Calea nu era dintre cele mai lesnicioase, dar putea fi străbătută atât de oameni, cât şi de cai. După fiecare cincizeci-şaizeci de paşi ne opream pentru a asculta. Nu auzeam decât ţipătul vreunei păsări întârziate, care-şi căuta cuibul, şi nesfirşita şoaptă a pârâului. Ca la munte, noaptea căzuse repede, grea, şi drumul ni se părea fără capăt. După socotinţa mea străbătusem vreo mie de paşi când am desluşit în sfârşit un clipocit mai deosebit. Era al doilea pârâu, mic şi zburdalnic, care se vărsa în vadul apei străbătute până atunci.

Pe cer străluceau stelele, dar razele lor plăpânde abia ne ajutau să dibuim calea prin albia abruptă, cu pietre mari, acoperite de muşchi, pe care caii alunecau primejdios. N-am mai putut îndura şi-am scos calul la mal. Acesta a început să sforăie bucuros. Şi-n timp ce căutam să mă strecor printre puieţii care mărgineau albia pârâului m-am trezit pe o potecă. „E cea care duce fără îndoială la peşteră”, mă gândeam. Şi nu mă înşelam.

Intrarea fiind cam de un stat de om în înălţime şi îndeajuns de largă, ne-am putut strecura unul câte unul, cu caii de dârlogi. În faţă ne izbea o boare umedă şi rece, semn că peştera era destul de adâncă.

Într-un cotlon mai ferit am dat de-o boltă înaltă, ca de biserică. Pereţii erau uscaţi, iar aerul călduţ şi plăcut.

— Nici că se putea un adăpost mai potrivit, am rostit bucuros. Aici ne vom petrece noaptea până la sosirea lui Dumitru.

La intrarea în peşteră am rânduit două străji, iar la cai doar una.

Prima veghe s-a scurs fără a se întâmpla nimic deosebit.

Când a venit Radoica să mă trezească pentru a-i lua locul dormeam ca un butuc.

Sorţii îl aleseseră pe Costea să-mi fie tovarăş de veghe. Buimac şi el de somn, venea în urma mea cu paşi împleticiţi. Dar aerul rece al nopţii ne-a înviorat pe amândoi de îndată ce-am ieşit afară. Cerul era la fel de senin şi luna lumina cu o strălucire cum numai la munte o poţi vedea.

— Ce-o fi cu băiatul ăla de nu vine? a întrebat Costea mai mult ca să înceapă vorba.

— Cine ştie? am răspuns într-o doară.

Frigul începea să ne pătrundă chiar şi pe sub cojoacele miţoase. Ca să ne dezmorţim făceam câte doi-trei paşi, după care ne opream şi ascultam. Din vale însă nu răzbăteau decât clipocitul apei şi arar pocnetul surd al pietrelor purtate de undele repezi.

Cu chiu cu vai s-a scurs primul ceas şi ne gândeam că mai aveam încă pe atâta de stat în picioare. Simţind apăsarea trudei de peste zi, am început să moţăi. M-am trezit înghiontit de Costea, care-mi cerea să fiu cu luare-aminte către vale. Într-adevăr, clipocitului obişnuit al apei i se adăugaseră între timp nişte plescăituri deosebite. Nu puteau fi decât doi oameni care se îndreptau spre noi prin vad.

„Unul ar putea să fie Dumitru, mi-am zis. Dar cine să fie celălalt?“ Aşteptam cu sufletul la gură. Şi nu peste multă vreme în luminişul din faţa noastră s-a ivit într-adevăr Dumitru. L-am recunoscut atât după statură, cât şi după mers. Căuta cu fereală în părţi. Am intrat la bănuială. „Pe cine a lăsat ascuns în urmă?” mă întrebam. Sângele a început să mi se înfierbânte. La o bătaie de săgeată de peşteră Dumitru s-a oprit descumpănit. Costea stătea nemişcat lângă mine, pitit în umbră.

— E cineva pe aici? a întrebat cu teamă Dumitru.

— Dacă mai faci un pas te străpung! l-am oprit cu glas răstit.

— Eu sunt, căpitane! Nu mă mai cunoşti? a întrebat el descumpănit.

— Cine-i în urmă? l-am iscodit cu bănuială sporită.

—Un moş al meu, mi-a răspuns tânărul cu glas sugrumat. Am socotit că trebuie să-l vezi… Are să-ţi spună lucruri de mare folos.

— Să vină, m-am învoit, stând mai departe la pândă. Tufişul de la marginea luminişului s-a mişcat pe dată şi-n bătaia razelor lunii a apărut un cioban gârbov, într-un cojoc lung şi miţos. Se sprijinea fără teamă într-o cârjă noduroasă, cu cârlig la capăt.

— Care ţi-i numele, bade? l-am întrebat.

— Pavăl al Vădanei, mi-a răspuns senin. Băiatul mi-i nepot… Sunt văr bun cu taică-su.

— Şi de ce-ai venit la noi?

— M-a rugat el, a arătat Pavăl către nepotu-su.

— Apropiaţi-vă! le-am cerut.

Dumitru s-a desprins iute de lângă moşu-său şi mi-a grăit cu însufleţire:

— N-am putut ieşi mai devreme din sat… Dacă ai şti

ce-i acolo!... Toate casele şi ogrăzile sunt pline de oşteni.

— Bine, m-am arătat mai împăcat.

Am intrat în peşteră şi ne-am aşezat în jurul focului, ca să ne mai dezmorţim. Văzându-l mai bine la faţă pe noul venit, mi-am dat seama că nu avea cu mult peste cincizeci de ani, însă viaţa aspră de munte îi lăsase urme adânci.

— Ce păcat vă mână prin părţile noastre? m-a întrebat, purtându-şi palmele pe deasupra flăcărilor, de parcă voia să le ocrotească de vânt.

— Nu ţi-a povestit nepotul? am zâmbit fără voie.

— Mi-o fi povestit el, a adăugat Pavăl ca pentru sine, dar tot nu m-am dumirit de ce-aţi venit aici şi mai cu seamă ce aveţi de gând să faceţi?

Spunând acestea, Pavăl clătina nemulţumit din cap. După puterea lui de înţelegere socotea că ne aflam la mare ananghie.

— Cât priveşte oamenii domniei tale, a adăugat el, pot să-ţi spun că se găsesc în munţi, la adăpost...

— Împreună cu carele?

— Asta nu s-a putut... Dar să nu-ţi faci griji... Mărfurile au fost dosite bine.

— Cum s-o crăpa de ziuă vreau să mă călăuzeşti la oamenii mei, i-am cerut.

— O facem şi pe asta, s-a învoit.

Din noapte mai rămăseseră câteva ceasuri bune de odihnă. Ne-am tras fiecare spre culcuşuri. Mie însă genele mi s-au lipit târziu. Gândurile mă purtau când în munte, la Radu Stan şi ceilalţi oameni ai noştri, când la Ţârgovişte, la scaunul domnesc.

La ziuă, când am ieşit din peşteră, m-a întâmpinat albastrul limpede, adânc, al zărilor. Numai pe mare

mai apucasem să văd asemenea frumuseţe. Înşeuat de Stân-gaciu, murgul meu părea şi el nerăbdător să plece la drum. Înainte de-a rosti porunca de pornire am trecut cu privirea peste întreaga ceată. Nu lipsea nimeni. În faţă, drept călăuză, porni de data asta Pavăl; eu mă ţineam după el, împreună cu Radoica şi Costea, iar pentru încheierea şirului i-am rânduit pe Dumitru, Petăr şi Stângaciu. Coboram un povârniş care era anevoios mai ales pentru cai. Bruma căzută peste noapte făcuse poteca, aşternută cu frunze uscate, deosebit de alunecoasă. Ţineam caii din scurt, la nevoie îi şi sprijineam. Cu chiu cu vai am ajuns în vadul pârâului, iar de acolo am apucat-o pe o potecă largă. Cu urechea mereu la pândă, Pavăl se dovedea o călăuză bună. După mai puţin de un ceas ne-am şi pomenit într-un luminiş care înconjura muntele ca o curea lată. Era o păşune căutată de turmele de oi din partea locului. Mai sus se zărea o stână părăsită.

— Să nu ne îndepărtăm de pădure, ne-a sfătuit Pavăl.

— M-aş uita puţin în vale, i-am zis.

— Asta se poate, s-a învoit el.

Luând-o şi pe hangiţă cu noi, ne-am îndreptat către un tăpşan, de unde valea se vedea ca în palmă.

Ne-am înapoiat apoi la cai şi-am încălecat în tăcere, apucând iarăşi drumul anevoios de pădure. Vremea se arăta neaşteptat de frumoasă, cu cer senin şi soare călduţ. Pe negândite însă ne-am pomenit cu pădurea zbuciumată de un vânt care mâna spre noi nori negri şi groşi. Pavăl s-a oprit, adulmecând boarea rece, prevestitoare de vreme rea.

— Va ninge? l-am întrebat.

— La munte nu ştii niciodată, mi-a răspuns.

Când am apucat-o pe-o nouă potecă vântul s-a mai potolit. Dar Pavăl a început să dea alte semne de nelinişte.

— Ce este? l-am întrebat.

— Ne apropiem de trecătoare, mi-a răspuns el. Drumul care ducea din sat spre trecătoare şerpuia pe la poalele muntelui şi urma apoi albia unei ape. Mergând pe coastă, ne îndreptam şi noi spre aceeaşi vale. Bănuiam că Neagoe aflase prin iscoadele sale locul unde se ascunseseră oamenii noştri şi pornise încă din zori în urmărirea lor. Având de străbătut o cale mai bună era de aşteptat să ajungă la trecătoare înaintea noastră.

— Spune-mi, l-am întrebat pe Pavăl, nu se află cumva şi-un drum care duce prin munte în spatele trecătorii?

— Ba este, mi-a adeverit Pavăl. I-am adunat îndată pe toţi.

— Aici ne despărţim în două, le-am zis. O parte va merge cu mine, ca să împiedicăm ajungerea vreunei cete potrivnice în spatele trecătorii, iar cealaltă parte va căuta să taie spătarului calea de întoarcere. Cine merge cu mine?

— Eu, a cerut Radoica înaintea tuturor.

— S-ar putea să fie primejdie mare, am înştiinţat-o.

— Oriunde e primejdie, a stăruit hangiţa. Şi-a trecut apoi privirea peste ceata ei, alegând: Vâlko cel mare şi cel mic, Stanko şi Nichifor merg cu noi. S-a întors apoi spre mine: Ajunge?

— Destul! i-am răspuns bucuros. Îl luăm cu noi şi pe Pavăl. Iar înainte de plecare am amintit lui Costea şi lui Stângaciu: Faceţi în aşa fel, încât să cădeţi în spatele lui Neagoe… Şi după ce i-aţi închis calea staţi

la pândă până la înapoierea noastră.

Pe drum nu încetam să dau sfaturi tinerilor bulgari din pâlcul meu. Vântul se potolise între timp şi din cer cădeau fulgi rari… Se îndreaptă vremea, mi-am zis bucuros. Dar Pavăl se arăta tot mai temător, oprindu-se din loc în loc pentru a asculta.

— Ce e? l-am întrebat.

— Mi-i teamă că ai avut dreptate, mi-a şoptit. Nişte oşteni se îndreaptă spre Piatra Corbului… Să n-ajungă înaintea noastră!

Mare lucru nu-mi spunea acest nume de stâncă, dar aveam încredere în oier şi-l urmam aproape în fugă. Am dat curând peste o râpă adâncă. Săpată de pârâul care şiroia cam la cincizeci de paşi sub noi. Malul prăpăstios nu putea fi trecut, încât locul îmi părea potrivit pentru a-i săgeta pe vrăjmaşii care veneau fără îndoială pe celălalt mal al apei, pe o cărare mărginită de valea adâncă şi de un perete înalt de stâncă. Dar Pavăl căuta cu orice chip o trecere peste prăpastie.

— Am putea merge la un loc mai lesnicios, m-a lămurit el, dar am pierde multă vreme şi vrăjmaşii ar ajunge înaintea noastră la Piatra Corbului.

L-am văzut desfăşurând apoi o frânghie nu prea groasă, trainică şi bine împletită, pe care o purtase până atunci în loc de brâu. Un laţ azvârlit cu pricepere peste prăpastie s-a şi prins de un ciot gros. Pavăl a legat zdravăn şi celălalt capăt al frânghiei, pentru a porni cel dintâi spre malul dimpotrivă. Dovedea o sprinteneală de necrezut, cu toate că avea vreo zece ani peste ai mei. După trecerea ultimului om, Pavăl a desfăcut laţul şi cu o rotire meşteşugită a izbutit să desprindă şi capătul din urmă. Mă uitam în sus, la

peretele de stâncă, ce părea gata să se prăvălească peste noi.

— Asta-i Piatra Corbului? am întrebat.

— Ceva mai sus, mi-a răspuns Pavăl.

Drumul era atât de îngust, încât anevoie puteam merge doi oameni alături. În dreapta – peretele înalt şi drept de piatră; în stânga – prăpastie adâncă, în fundul căreia clocotea o apă mânioasă.

— Înspăimântător loc! a zis Radoica.

După vreo sută cincizeci de paşi drumul s-a lărgit pe neaşteptate, alcătuind o covată, în care încăpeau lesne douăzeci-treizeci de oameni. Apoi se făcea mai îngust ca înainte… „Asta-i capcana în care vrea Pavăl să-i prindem”, am bănuit.

Oierul şi începuse a se căţăra pe o scară tăiată parcă anume în malul pietros. L-am urmat în tăcere. Deasupra, nişte bolovani mari de piatră, desprinşi din vârful stâncii, stăteau ca nişte metereze numai bune pentru adăpostire. Alţi bolovani, opriţi în căderea lor pe muchie, aşteptau doar o uşoară împingere pentru a se rostogoli în drum. Am cuprins îndată intrarea şi ieşirea din covată, poruncind să nu înceapă nimeni lupta înainte de-a le face eu semn.

În vremea aceasta, din vale se auzea tot mai desluşit apropierea cetei de oşteni. Unii călcau mai apăsat, alţii desprindeau pietre care se rostogoleau în prăpastie şi se opreau clipocind în apă. S-a ivit în cele din urmă şi primul potrivnic. Era un oştean înalt şi spătos, înarmat cu arc, sabie şi-o lance lungă. L-a urmat altul, scund şi pieptos, după care l-am zărit chiar pe „cinstitul şi înţeleptul” negustor David Weiss din Braşov. Îl aşteptam cu nerăbdare. Îndată ce s-a văzut într-un loc mai larg consilierul a făcut semn de

oprire. Era tocmai ceea ce doream din toată inima. Oştenii se adunau rând pe rând în covată, ca puii în jurul cloştii. Nici unuia nu-i trecea prin minte că deasupra lor plutea primejdia morţii. I-am numărat. Erau şaptesprezece.

— Ne odihnim puţin aici, l-am auzit pe negustor.

Un lăncier mustăcios, care măsura mereu malul de deasupra cu priviri bănuitoare, şi-a împărtăşit temerea:

— Nu-mi place defel locul… Şi-apoi mă întreb dacă acesta-i drumul cel bun… Urcăm de două ceasuri şi nu-i mai dăm de capăt!

— Fii fără grijă, l-a liniştit negustorul. Cunosc bine aceste locuri… Am fost pe-aici la vânătoare.

— Să pornim totuşi mai departe, l-a îndemnat lăncierul.

David Weiss a oftat a părere de rău, după care a dat poruncă de plecare. Dar în clipa următoare şapte săgeţi au zbârnâit, nimerind în plin.

Degeaba s-au bulucit oştenii la vale, pentru că au nimerit sub bolovanii prăvăliţi de sus. Doi dintre ei au căzut striviţi, iar alţi doi, ferindu-se, au alunecat răcnind de groază în prăpastie. Cei rămaşi în picioare s-au făcut una cu peretele de stâncă.

— Hei, necinstitule şi deloc înţeleptule negustor! i-am strigat atunci lui David Weiss. Îţi grăieşte Drăguşin sin Ursu… îţi mai aminteşti de mine? N-au răspuns decât gemetele şi horcăiturile celor străpunşi de săgeţi şi striviţi de bolovani. L-am chemat din nou pe negustor: De aici nu mai scapă nimeni teafăr… Nu vă rămâne altceva decât să azvârliţi armele!

— Dar ne laşi viaţa? a vorbit în sfârşit David Weiss.

— Domnia ta ce-ai fi făcut în locul meu? l-am iscodit.

— Căpitane! a ridicat negustorul glasul rugător către mine. Îndură-te şi-ţi dau tot ce-mi ceri!

— A mai fost, pare-mi-se, o învoială între noi, i-am amintit.

— Sunt în mâinile domniei tale şi faci cum socoti, mi-a răspuns David Weiss supus. Dar mai de folos îţi pot fi viu decât mort, a adăugat el.

— Azvârliţi armele! le-am poruncit. Cei de jos n-au mai stat în cumpănă.

Am coborât unul după altul de pe stâncă, spre uimirea potrivnicilor noştri, cărora nu le venea să creadă că fuseseră prinşi doar de şapte luptători, între care se afla şi o tânără femeie. S-au lăsat totuşi legaţi fără cea mai mică împotrivire.

— Deoarece au pornit încoace ca nişte tâlhari de drumul mare, am grăit oamenilor mei, luaţi-le tot ce au mai de preţ: pungi cu bani, podoabe, arme şi armuri… Vom avea nevoie de toate astea mai târziu… Iar cu domnia ta, „cinstitule şi înţeleptule” David Weiss, am nişte socoteli mai grele de încheiat. Dar te poftesc să-mi spui întâi ce treburi te-au mânat prin aceste locuri înarmat până-n dinţi şi însoţit de această şleahtă?

— Urmez nişte porunci, a încercat să se dezvinovăţească.

— După ştirea mea, l-am măsurat cu ochi neîncrezători, doar judele Braşovului şi consiliul cetăţii pot porunci unui om ca domnia ta. De aceea mă îndoiesc că ai fost trimis să jefuieşti nişte oameni ca noi. Ori ţi-ai schimbat în zilele astea stăpânul?

— Nu am căderea să-ţi vorbesc despre nişte treburi care sunt mai presus de judele Braşovului şi consiliul

cetăţii, m-a înştiinţat el.

— Bine, m-am învoit, dar spune-mi, în vale ne aşteaptă spătarul Neagoe? Ori mă înşel?

Negustorul a oftat a părere de rău.

CAPITOLUL 11
AŞA E JOCUL

Am pornit la vale cu prinşii legaţi unii de alţii. Doar pe David Weiss l-am lăsat să meargă mai slobod lângă mine.

— Să-mi povesteşti tot ce s-a întâmplat de când ne-am despărţit, i-am cerut negustorului. Dar să nu uiţi nimic!

— Multe n-am a-ţi spune, a rostit, ferindu-şi privirea. Vreau doar să te încredinţez din capul locului că, îndată ce-am păşit în cetate, am şi fost chemat la jude şi întrebat de unde veneam şi pe cine am întâlnit în cale. Am încercat să născocesc o poveste, dar n-am fost crezut. Judele mi-a cerut să nu ascund adevărul, pentru că se ştia tot: atât despre venirea domniei tale peste munţi, cu carele încărcate, cât şi despre ascunderea mărfurilor la oierii români.

— Minţi! i-am retezat vorba cu mânie.

— Dacă aveam vreun gând rău, s-a apărat negustorul, nu-ţi trimiteam vorbă la han că te afli în

primejdie.

— Să-ţi povestesc eu cum a fost. Gândul la mărfurile ce ţi-au scăpat din mâini nu ţi-a dat pace nicio clipă. Iar când ai ajuns în cetate ai aflat că mai avea cineva cunoştinţă de ele: spătarul Neagoe. Şi atunci ai făcut târgul cu el… I-ai spus că ştii locul unde sunt ascunse carele noastre şi i-ai cerut să facă parte dreaptă cu domnia ta.

— De ce te-aş fi înştiinţat atunci de primejdie? m-a înfruntat David Weiss.

— Ai nădăjduit că eu am s-o rup la fugă ca un iepure fricos şi că n-am să mă opresc decât în Muntenia!

— Te-am înştiinţat totuşi de primejdie, a stăruit negustorul.

— A fost greşeala pe care ai făcut-o din prea multă pripeală… Dar ai încercat s-o îndrepţi destăinuindu-i lui Neagoe unde mă aflam.

— Cum ai scăpat totuşi de spătar? şi-a arătat negustorul nedumerirea.

— Poate ai să afli cândva, am rostit într-o doară, dacă mai apuci să trăieşti!

— Dar ce ai de gând? m-a privit cu spaimă.

— Nu am obiceiul să las în viaţă duşmanii care mă urăsc de moarte, am adăugat cu aceeaşi nepăsare. Şi mă întreb dacă n-ar fi potrivit să-ţi fac vânt chiar acum în prăpastia asta…

Îngrozit, David Weiss s-a prăbuşit la picioarele mele, cerându-mi îndurare.

— Îţi dau cât aur vrei! mă ruga el cu lacrimi în ochi.

— De unde aur? i-am râs în nas. Punga ţi-am golit-o.

— Trimit pe cineva de încredere să aducă de la Braşov, mi-a strigat înfricoşat.

M-am prefăcut oarecum îmblânzit.

— Şi câţi galbeni poate aduce omul domniei tale?

— Cinci sute… Mai mult n-am!

L-am înşfăcat de ceafă, şuierându-i în ureche:

— Te tocmeşti cu mine ca la iarmaroc?

— O mie! a îndoit negustorul preţul.

— Nu merge aşa, jupâne, i-am strigat iarăşi. Ai să-mi acoperi toate pierderile avute în această călătorie!

— Şi cât înseamnă asta? s-a încumetat să întrebe David Weiss.

— Preţul mărfurilor, la care să adaugi carele cu boii de povară.

— Mă laşi sărac lipit pământului, s-a văietat David Weiss. Blestemată fie ziua în care te-am întâlnit!

— Te învoieşti sau te azvârl în prăpastie? m-am arătat nerăbdător.

Cercetând cu spaimă adâncul ce se deschidea doar la un pas de el, negustorul a rostit:

— Fie!

— Vorbeai de un om de încredere, i-am amintit.

— Nu se află aici, mi-a răspuns, prea zorit, ca să-l cred. E în vale, cu oamenii spătarului.

— Iar vrei să mă tragi pe sfoară!

David Weiss a oftat din adâncul inimii şi-a arătat apoi spre unul din prinşii pe care-i purtam legaţi. Era un sas potrivit de statură, cu faţa spălăcită şi părul rar căzut peste nişte ochi mici, cu priviri viclene. I-am poruncit lui Nichifor să-l aducă la mine.

— Cum te cheamă? l-am întrebat pe sas.

— Francisc!

— În slujba cui te afli?

Slujitorul şi-a furişat privirea către David Weiss.

— Nu-i nevoie să te ascunzi, i-a grăit negustorul şi a început să-i dea cuvenitele porunci, oftând din

adâncul inimii la fiecare pungă cu galbeni ori podoabă de mare preţ de care amintea. Bucuros că urma să plece slobod, Francisc şi-a întins mâinile spre dezlegare.

— Deocamdată mai rămâi, l-am oprit.

— Credeam că-i îngădui să meargă fără întârziere la Braşov, s-a arătat David Weiss nemulţumit.

— După ce încheiem socotelile cu spătarul, am rostit hotărât.

— Pierdem vremea de pomană, a stăruit negustorul. Pe spătar n-ai să-l prinzi atât de uşor ca pe mine.

— Fii încredinţat că în clipa asta Neagoe se află înconjurat fără putinţă de scăpare.

— Aşa ceva nu pot crede!

— Multe n-ar vrea omul să creadă, dar n-are ce face, i-am zâmbit cu îngăduinţă.

Drumul la vale l-am străbătut repede. Încât, după scurgerea unui ceas, ne-am şi pomenit cu un tânăr sărind iepureşte dintr-un tufiş. Era Costea. Cu arcul întins, ne-a strigat bucuros:

— Ni s-a urât aşteptându-vă! Dar văd că n-aţi venit cu mâna goală.

— Nici nu bănuieşti cât adevăr ascund vorbele tale, am rostit. Dar ce face spătarul?

— Mai încearcă uneori vrednicia celor din trecătoare.

— Cum e locul?

— Nu se putea mai potrivit: pădure, apă şi-o stâncă înaltă, pe care nu se poate căţăra nici Sfântul Ilie.

Am lăsat prinşii sub paza lui Pavăl şi-am început să ne furişăm spre vale. După vreo trei sute de paşi Costea ne-a făcut semn de oprire. Ne-am pitit după câte un tufiş înalt şi des, prin care trecătoarea se

vedea ca în palmă.

— I-ai numărat? Câţi sunt? l-am întrebat în şoaptă pe Costea.

— Treizeci şi nouă împreună cu spătarul.

— Mulţi, am rostit cu oarecare teamă.

Ieşirea din trecătoare, largă, răsfirată ca o coadă de păun, era presărată cu bolovani, rădăcini de copaci sau chiar copaci întregi aduşi de apele mari. Aproape după fiecare piatră sau copac se adăpostea câte un om bine înarmat. „Au în schimb spatele descoperit”, mi-am zis mulţumit. Mă întrebam însă ce va face Neagoe când va simţi primele noastre săgeţi? Firesc era să se tragă în grabă către locul unde lăsase caii, păziţi de doi oşteni, adică pe drumul dintre apă şi stâncă. „Cel care ajunge la cai scapă”, îmi spuneam cu necaz. Dar lângă apă pândeau Stângaciu şi Petăr, gata să lovească în cei doi paznici şi să alunge caii cât mai departe. În privinţa asta puteam să fiu liniştit.

— Doborâm câţi putem cu săgeţile şi după aceea ne repezim cu toţii în vad ca să le tăiem calea de fugă, am trimis vorbă din om în om.

Presimţind parcă primejdia care-l pândea, spătarul se uita temător când spre cărarea pe care plecase David Weiss cu ceata lui, când spre locul unde rămăseseră caii. Şi cum i-a ajuns la ureche şuieratul primei săgeţi s-a făcut una cu bolovanii de piatră după care stătea adăpostit, acoperindu-se şi cu scutul. Vicleanul a scăpat neatins, dar celelalte săgeţi

au lovit aproape toate în potrivnici. Chiotele de bucurie ale oamenilor noştri au umplut întreaga vale. Dar spătarul nu s-a pierdut cu firea. Şi-a adunat oamenii, chiar şi pe cei răniţi, pe drumul dintre apă şi

stâncă, făcând din scuturi un adevărat zid mişcător, în care săgeţile noastre loveau zadarnic.

Le-aş fi tăiat calea şi aş fi încercat să lupt cu suliţele şi săbiile. Însă oamenii pe care-i aveam erau mai puţini la număr şi mai nepregătiţi decât ai lui Neagoe. Nu ne rămânea altceva decât să-i urmărim şi să-i hărţuim cu săgeţile. Deodată în trecătoare au izbucnit chiote puternice de luptă. În fruntea unui pâlc de călăreţi cu lăncile fluturând deasupra capetelor, Radu Stan venea mâncând pământul. Descumpănit, Neagoe a făcut oamenilor săi semn de oprire. Voia să-i aşeze în aşa fel, încât să se poată apăra. Dar lefegiii spătarului, văzându-se prinşi din două părţi, au rupt rândurile. Unii s-au aruncat în apă, alţii încercau să scape cu fuga, apucând-o pe drum, înainte. Săgeţile noastre îi culcau fără milă. Nemaivăzând nicio scăpare, lefegiii au azvârlit armele. Doar Neagoe, înconjurat de patru credincioşi, se apăra voinicește de călăreţii lui Radu Stan. Rând pe rând au căzut până la urmă şi credincioşii lui Neagoe, răpuşi de lăncii ori spade.

— Lasă-te prins, spătare! i-a strigat atunci Radu Stan.

— Nici nu mă gândesc, pui de năpârcă încălzit la sân! i-a răspuns Neagoe îndârjit.

Orbit de mânie, Radu Stan l-ar fi străpuns chiar în clipa aceea cu lancea dacă nu-l oprea Dănişor Lungul.

Izbândisem din nou, de data asta şi cu câteva pierderi. Doi tineri bulgari morţi şi alţi trei luptători răniţi. De cealaltă parte însă jalea era cu adevărat mare. Mi-a fost adus şi Neagoe. Falnicul spătar avea o tăietură adâncă în obraz.

— Leagă-ţi rana, boierule, l-am sfătuit.

— La ce folos?

— Poate ai să fii iarăşi mare şi tare în Ţara Românească, am rostit cu amărăciune.

— Oare? m-a cercetat Neagoe mai încrezător.

Ne-am aşezat tabăra dincolo de trecătoare, lângă o stână părăsită. Unii prinşi au fost puşi să ridice colibe pentru noapte, alţii să aducă răniţii din vale şi de la Piatra Corbului.

A doua zi, înainte de a porni spre ţară, eram hotărât să-i las slobozi pe toţi lefegiii. Nu voiam să iau cu mine decât pe Neagoe, ca să-l duc la domnie şi să-l azvârl la picioarele lui Vlad Dracul, şi pe David Weiss, până la sosirea omului său de încredere cu răscumpărarea cuvenită.

Înainte de a-şi porni slujitorul spre cetate, negustorul a ţinut să-mi ceară sfatul.

— Oare pungile cu bani şi podoabele de preţ luate de la Braşov nu vor ajunge în alte mâini?

— Şi ce doreşti?

— Să-mi călăuzească ciobanii omul peste munte.

— Am să mă înţeleg cu ei, i-am făgăduit.

L-am chemat îndată pe Pavăl şi m-am tras cu el mai la o parte.

— Mâine pornim spre ţară, i-am grăit. Vă lăsăm toate bunurile cu care am venit: mărfurile, carele şi boii. Noi tot nu le putem duce peste munte, iar voi vă mai prindeţi nevoile cu ele.

— Dumnezeu să vă blagoslovească şi să vă aibă în grijă, mi-a spus Pavăl bucuros.

— Călăuză are să ne fie mai departe Dumitru, am adăugat. Ţine cu orice preţ să ne urmeze.

— Dacă-l cheamă viaţa de oştean nu-l putem opri, s-a învoit Pavăl. Aşa i-o fi fost scris.

— Mai am însă o mare rugăminte, am adăugat. Negustorul acesta trimite la Braşov un om de încredere pentru a aduce răscumpărarea. Şi vreau ca podoabele şi galbenii lui să ajungă la mine.

— Fii încredinţat că vei primi totul, mi-a făgăduit Pavăl.

M-am îndreptat apoi spre coliba pregătită pentru Neagoe. Cu obrazul legat, spătarul se încălzea la foc. M-am aşezat lângă el, cerând străjii să se îndepărteze.

Boierul nu înceta să privească în jurul lui, minunându-se:

— De unde ai adunat atâţia luptători şi când? Pentru că ieri, când am încercat să te prind la hanul lui Vasili, nu aveai cu domnia ta decât un slujitor. Iar acum: o ceată de bulgari, alta de ciobani… Mare năzdrăvan eşti, căpitane Drăguşin!

— Oropsiţii se caută şi se ajută între ei, i-am răspuns.

— Am aflat că-l jumuleşti pe negustor ca pe-o gâscă mare şi grasă, mi-a răspuns Neagoe, privindu-mă ghiduş.

— Prin urmare el ne-a vândut!

— Nu numai el, m-a înştiinţat Neagoe cu glasul scăzut. Dăneştii au primit ştire şi de la Târgovişte! Cunoşti bine doar că Vlad Dracul e înconjurat de mulţi neprieteni!

— Înseamnă că soarta lui e pecetluită, am rostit cu amărăciune.

— Mai aveai vreo îndoială? s-a mirat Neagoe. Crede-mă că aş fi fost ultimul dintre boieri care l-ar fi părăsit pe Vlad Dracul, dacă el nu şi-ar fi plecat într-atât urechea la urzelile lui Manea… Vornicul voia capul

meu cu orice preţ.

— Minţi! l-am înfruntat. Nu eşti decât sluga lui Albu cel Mare!… Ticălosul acesta bătrân te-a pus la cale să furi vistieria şi să fugi peste munţi.

— Crede ce vrei, s-a arătat Neagoe nepăsător. Dar dacă-l mai găseşti pe Vlad Dracul în viaţă întreabă-l de ce-am fugit din ţară… Şi-ai să afli că vornicul mi-a pus în cârcă felurite uneltiri, cărora vodă le dădea crezare, dovedindu-se tot mai slab şi mai temător… A îmbătrânit şi el, a adăugat spătarul cu părere de rău, iar urmaşul său e încă prea crud pentru a-i lua locul.

— Socoţi că Vladislav Dan e domnul de care are ţara nevoie? am grăit cu năduf.

— El, cel puţin, nu va ieşi din cuvântul nostru, a grăit Neagoe mulţumit de sine.

— Asta urmăriţi deci, m-am dumirit, un domn pe care marea boierime să-l joace cum vrea ea.

— Nu-i firesc?

— Dar ştii ce mă doare, spătare, am rostit cu glasul tremurat. În loc să fim uniţi ca fraţii şi să lovim în cei care vor să ne robească neamul, ne ucidem între noi…

— Tot ca fraţii, mi-a întors vorba spătarul, nu fără oarecare amărăciune. Dar n-avem ce face, căpitane. Trebuie să ne supunem vremurilor!

— Un lucru vreau să te mai întreb, spătare. Unde se află vistieria ţării?

— De ce vrei să ştii? m-a privit nedumerit.

— L-am făgăduit lui Vlad Dracul că i-o înapoiez. Neagoe a izbucnit în râs.

— Târziu, căpitane! S-a adăugat vistieriei noului domn. Încât, de vrei s-o capeţi, trebuie să-i înfrunţi întreaga oaste, care a şi început să treacă munţii.

Ne cercetam cu priviri mai îmbunate. Până nu de

mult fuseserăm chiar prieteni. Ne asemănăm cumva şi la fire. Eram la fel de îndrăzneţi şi de nesăbuiţi, aveam aceeaşi nestăvilită poftă de viaţă şi dovedeam aceeaşi nepăsare faţă de ziua de mâine. Ne cunoscuserăm în urmă cu un an, luptând alături împotriva cetăţilor turceşti. Iar acum eram vrăjmaşi.

— Ce ai de gând? m-a întrebat Neagoe din nou.

— Îmi pare rău, spătare, dar trebuie să-mi ţin cuvântul faţă de Vlad Dracul. De vreme ce nu-i pot înapoia vistieria, să-i duc măcar pe cel care i-a furat-o.

— Facă-se voita ta, căpitane! s-a arătat spătarul supus. M-am ridicat de lângă foc şi în loc de rămas bun i-am zis:

— Nu încerca să fugi pentru că am dat poruncă straşnică paznicilor… Te vor lovi fără cruţare.

— Am priceput, mi-a zâmbit Neagoe.

Purtarea lui nu-mi plăcea deloc. Părea prea sigur pe sine. De aceea am cerut celor trei fraţi din Bărbăteşti să-l ţină legat peste noapte.

CAPITOLUL 12
BRÂNZA-I PE BANI

Tabăra trăia ceasul din pragul nopţii. După o zi atât de zbuciumată, în care bucuria şi jalea s-au amestecat deopotrivă, în care s-au înfruntat patimi dezlănţuite, învingători şi învinşi stăteam la un loc, în jurul focurilor presărate pe pajiştea din jurul stânii părăsite.

Nerăbdător să-i împărtăşesc păţaniile prin care am trecut din seara în care ne-am despărţit la hanul de la Bran, Radu Stan m-a tras aproape cu sila spre stână. Acolo mă aştepta nu numai un culcuş bun, dar şi o cină gustoasă, pregătită anume de ciobani: caş, pastramă de berbec, afumată şi prăjită puţin pe jăratic, şi o friptură de căprioară, stropită cu băutură din poame de pădure.

— Asta-i masă împărătească! am grăit bucuros către Dumitru şi alt oier, „stolnicii” mei din seara aceea.

Târziu, când ne-am culcat, Radu Stan încă avea chef de vorbă.

— Nu ştiu cum faci, cum dregi, dar totdeauna găseşti câte o femeie care te scoate din încurcătură, a râs el uşor.

— Şi tot ele mă bagă în cele mai mari buclucuri, i-am întors vorba.

— Bulgăroaica asta, a grăit mai departe Radu Stan, am auzit că şi-a părăsit bărbatul şi-o gospodărie

frumoasă numai ca să te urmeze!

— Urechea cu care-ai ascultat era astupată cu cârlţi, i-am retezat vorba.

— Atunci ce caută aici? Armele nu sunt pentru o femeie! a stăruit el.

— Ei i se potrivesc, l-am încredinţat. Şi chiar te sfătuiesc să nu-i cauţi gâlceavă ori să încerci a te apropia de ea. Nu de alta, dar are şi doi paznici afurisiţi care n-o scapă din ochi.

— Chiar dacă ea se uită lung după mine? m-a iscodit Radu Stan pe neaşteptate.

Întrebarea lui m-a găsit nepregătit. „Măi să fie! mi-am zis cu ciudă. Nu scap de-o belea şi dau peste alta. Va să zică de-aia mă întreba Radoica mereu despre Radu Stan. L-o fi plăcut din vremea când l-a întâlnit pe munte împreună cu Iro.”

— Măi băiete! l-am dojenit părinteşte. Inimă mai uşărnică decât a ta rar mi-a fost dat să întâlnesc… Mi-ai plâns mai întâi pe umăr de dorul lui Iro, apoi nu te puteam desprinde de lângă jupâniţa Neacşa şi acum ai ochit-o pe hangiţă… Uite ce e! Nu-ţi cer decât un lucru: s-o laşi în pace. Oricât de mult s-ar uita după tine, fă-te că nu vezi. Locul de lângă Radoica e râvnit de Costea şi Petăr… Vor să se ducă în ţara lor…

Am adormit cu greu. Spre ziuă însă am fost trezit pe neaşteptate de cei trei fraţi din Bărbăteşti, ale căror chipuri luminate de opaiţ dezvăluiau o furie nestăpânită.

— V-a scăpat spătarul! am bănuit.

Mi-au adeverit tustrei, aplecându-şi capetele a vinovăţie.

— Cum a fost? i-am îndemnat nerăbdător la vorbă.

— Eu stăteam de pază, a început să grăiască Iacob,

al doilea dintre fraţi, iar Marcu şi cu Alexandru, care erau legaţi de boier, aţipiseră în colibă... Şi, cum şedeam rezemat în lance, m-am pomenit lângă mine cu burtosul de hangiu. L-am întrebat: „Ce pofteşti?” El mi-a răspuns: „M-a rânduit căpitanul să veghez dacă străjile sunt treze şi prinşii la locul lor.” Atunci i-am zis: „În privinţa noastră să n-ai grijă. Ştim să ne facem slujba.” Dar burduhănosul nu s-a lăsat: „Vreau să văd dacă spătarul e înăuntru.” Nici prin gând nu mi-a trecut că tocmai cel mai bun prieten al domniei tale venea cu gânduri rele... Am dat să intru în colibă, pentru a i-l arăta pe prins. Dar ticălosul de hangiu m-a şi miruit cu mânerul spadei... Şi din clipa aia n-am mai ştiut ce s-a petrecut... M-au trezit chiar adineauri Marcu şi Alexandru, zicându-mi că spătarul s-a făcut nevăzut...

— Dar voi ce-aţi păzit? m-am răstit la cei doi fraţi.

— Şi noi am păţit la fel, s-a încumetat Marcu să grăiască.

Era limpede. Dănişor se înţelesese încă de cu seară cu Neagoe asupra fugii. Radu Stan, care era treaz, m-a întrebat după plecarea celor trei fraţi:

— De ce-o fi făptuit Dănişor asemenea ispravă? Doar aţi fost ca fraţii!

— Frate, frate, dar brânza-i pe bani, băiete! i-am răspuns cu amărăciune.

Dănişor presupunea, pe bună dreptate, că Neagoe va fi iarăşi mare dregător la curtea domnească. Or, ajutându-l pe spătar să fugă, hangiul îşi punea la adăpost averea, nădăjduind la nevoie şi ajutor din partea noii stăpâniri. Pe câtă vreme alături de mine ar fi avut numai de îndurat. De aceea nu-l judecam prea aspru.

— Eu nu l-aş ierta atât de uşor, mi-a mărturisit Radu Stan.

— Ăsta-i păcatul tinereţii, i-am grăit cu înţelegere. Ştie tot şi nu iartă nimic.

Radu Stan a bombănit ceva şi-a ieşit. L-am urmat îndată, pentru a da cuvenitele porunci de plecare la drum.

Trecerea munţilor ne-a luat întreaga zi. Dacă n-am fi avut caii cu noi, am fi apucat-o pe cărări mai scurte. Aşa, am fost nevoiţi să facem ocoluri lungi. Cum-necum, ne aflam acum în Muntenia şi acest fapt mi-a adus liniştea sufletească de care aveam mare nevoie.

Înserarea ne-a prins pe un plai întins, în care am găsit un ocol, unde fuseseră adăpostite în timpul verii vite mari. Ceva mai încolo erau câteva stoguri de fân. Aveam prin urmare ce da la cai şi de aceea am hotărât să înnoptăm acolo. Vântul încetase să bată şi cerul se limpezise. Ne aşteptam la o noapte mai friguroasă, cu lună plină. Dumitru s-a apropiat sfios de mine.

— Nu te-aş sfătui să poposim aici! mi-a spus.

— De ce? l-am privit nedumerit.

— Prin locurile astea sălăşluiesc nişte tâlhari. Uneori vin şi la noi, peste munte, la furat.

Călăuza m-a pus pe gânduri. Un atac de noapte, pe neaşteptate, din partea unor tâlhari ar putea fi primejdios. Trebuia deci să iau măsuri bune de pază. Am cercetat pe îndelete ocolul de vite cu gard înalt şi coliba încăpătoare. „Putem face un loc potrivit de apărare”, mi-am zis. Am adunat îndată toţi oamenii, cerându-le să aducă din pădure crengi groase, cioate şi copaci subţiri. În mai puţin de un ceas am făcut din ocol o adevărată redută, având şi pătule ridicate la fiecare colţ, unde am rânduit străji pentru privegherea

plaiului jur împrejur. Radoica era încântată de isprava noastră. Împrejmuirea întărită îi amintea de zilele petrecute pe muntele din Bulgaria.

— Ai cap bun. Căpitane, m-a lăudat ea.

— O tabără e ca şi o femeie, i-am întors vorba. Trebuie să ştii nu numai s-o cucereşti, dar s-o şi păzeşti.

— Numai că unii, şi-a aţintit hangiţa privirea către Radu Stan, nu se pricep nici la una, nici la alta.

M-am mulţumit să zâmbesc pe sub mustaţă, prefăcându-mă a nu pricepe unde bătea, şi m-am îndreptat către colibă. M-am vârât repede în cojoc şi încercam să aţipesc. Dar somnul nu mi se lipea de gene. Îmi era într-un fel necaz pe Radu Stan, care răsufla liniştit, aproape neauzit, cufundat într-un somn de om tânăr. Gândul îmi zbura când spre Târgovişte, unde trebuia să mă înfăţişez domnului cu mâinile goale, când spre casa mea din Bărbăteşti, unde Iro şi copilul ei aşteptau întoarcerea noastră. Satul meu era deocamdată ferit din calea oştirii noului domn, care, după socotinţa mea, s-ar îndrepta mai întâi spre cetatea de scaun, iar apoi spre tabăra de la Bălteni.

„Dacă Vlad Dracul va fi învins şi răpus?” Mă străduiam să alung din minte această presimţire rea. Apropiatul sfârşit al domnului ţării, os din osul lui Mircea cel Bătrân, mă urmărise încă înainte de a porni spre Braşov. Dar acum gândul acesta era mai stăruitor ca oricând. Eram totuşi hotărât să lupt alături de Vlad Dracul până la ultimul ceas. Năzuiam să ajung cât mai grabnic lângă el, la Bălteni. Radu Stan urma să adune din Malul cu Flori câţi luptători va găsi, iar Radoica şi bulgarii ei îmi înnoiseră făgăduiala de-a merge cu mine până la capăt. Doar pe

cei trei fraţi hotărâsem să-i trimit la Bărbăteşti, pentru a sta de pază lângă Iro şi copilul ei.

Uşa colibei a scârţâit încet. Cineva încerca să se furişeze înăuntru. Mi-am căutat îndată spada şi m-am răsucit în aşa fel, încât să pot sări cât mai iute asupra nepoftitului oaspete. Uşa a mai scârţâit o dată şi-n bătaia razelor lunii am recunoscut trupul subţire al Radoicăi. Alături de mine dormea Radu Stan, iar prin colţuri se odihneau cei trei fraţi din Bărbăteşti. „Nu poate veni decât la Radu Stan, mi-am zis. Ia s-o învăţ minte să nu mai umble noaptea după flăcăi."

Am lăsat-o să mai facă doi paşi. După care am sărit asupră-i astupându-i gura. Speriată de moarte, hangiţa a gemut scurt şi s-a lăsat moale în braţele mele. Am ridicat-o ca pe un copil şi-am scos-o afară, culcând-o pe iarbă. Aerul rece a trezit-o din leşin.

— De ce umbli noaptea prin colibe străine? am dojenit-o cu blândeţe.

— Te căutam, mi-a răspuns Radoica înviorată. Nu-mi era somn şi voiam să stau cu cineva de vorbă… De ce m-ai speriat? m-a certat ea.

— Pe întuneric nu mi-am dat seama cine e, am minţit-o.

Era ca un copil oropsit. Am mângâiat-o pe păru-i negru, mătăsos.

— Ce ţi-a trebuit să pleci de la casa ta? am întrebat-o. Doar nu-ţi lipsea nimic!

— Tata avea o vorbă, mi-a răspuns râzând… „Câinele nu pleacă de la măcelărie, ci de la cizmărie." Şi-apoi află că nu-mi pare rău deloc… îmi place viata pe care o duc acum. Simt şi eu că trăiesc… E o noapte atât de frumoasă… Să ieşim un pic pe plai…

— Bine, m-am învoit. Dar să ne îmbrăcăm cămăşile

de zale şi să ne înarmăm bine… Tâlharii îşi fac uneori drum pe aici!

Straja de la poartă ne-a privit nedumerită, dar nu s-a încumetat să întrebe încotro o pornisem la acel ceas de noapte. În schimb, avea să ne urmărească toată vremea, străduindu-se să ghicească pricina mersului nostru fără ţintă, de-a lungul şi de-a latul plaiului.

Ne-am apropiat cam la două bătăi de săgeată de pădure. Zidul înalt, întunecat, al codrului m-a înfiorat uşor.

— Ne înapoiem, i-am zis Radoicăi.

— Ţi-i teamă? m-a cercetat ea.

Nu i-am răspuns. Şi, tot purtându-mi privirea de colo-colo, am zărit o tufă cam la jumătatea drumului dintre pădure şi ocol. Am început s-o cercetez pe îndelete.

— Nu-mi place tufa aceea, i-am spus Radoicăi în şoaptă. Aseară parcă nu era acolo. O să ne apropiem de parcă n-am fi băgat nimic în seamă.

Radoica m-a urmat ascultătoare. Ca să nu speriem bănuita iscoadă, am pornit pieziş spre ocol, apropiindu-ne însă pe nesimţite şi de tufă. Iar când am ajuns la mai puţin de-o bătaie de săgeată ne-am culcat iute după un tăpşan, ţintind cu arcurile. Dar crengile tufei au rămas neclintite… Ori nu e nimeni acolo, mi-am zis, ori cel ascuns acolo e un mare hoţoman. “ Am mai aşteptat câteva clipe, după care am strigat:

— Hei, tu, cel din tufa cu două picioare… Asupra ta stau îndreptate două arcuri, care nu prea greşesc ţinta. Dacă vrei să mai apuci ziua de mâine nu încerca să fugi ori să tragi asupra noastră.

Tufa a rămas mai departe mută. Am mai aşteptat câteva clipe, după care am strigat din nou:

— Număr până la trei… Şi, dacă nu răspunzi, îţi trimitem primele săgeţi!

Aceeaşi tăcere. Atunci am început să număr rar.

— Opreşte! a strigat în sfârşit cineva din tufă şi-a adăugat cam în batjocură: Văd că ştii să numeri până la trei, dar n-ai învăţat să socoteşti până la cincizeci. Pentru că atâţia oameni aşteaptă doar un semn de la mine la marginea pădurii.

— Cine eşti, semeţule? l-am întrebat nu fără o anume îngrijorare.

— Ne cunoaştem bine, căpitane Drăguşin, mi-a răspuns. N-aş putea spune că am apucat să ne vedem bine chipurile. Dar poate îţi aminteşte ceva numele meu. Sunt Mihăilă poreclit Buză-Ruptă. Am venit cu gânduri bune !

Ăştia erau deci tâlharii de care-mi pomenise Dumitru.

— Fă bine şi ridică-te, dar nu înainte de-a lăsa arcul din mâini, i-am poruncit.

— Şi dacă nu cădem la învoială? s-a arătat Buză-Ruptă bănuitor.

— Vei pleca oricum slobod, i-am făgăduit.

— Atunci să fie într-un ceas bun, a rostit el bucuros, săltându-se dintre crengile tufei.

M-am ridicat şi eu împreună cu Radoica, lăsând arcurile de-o parte. Buză-Ruptă s-a îndreptat fără teamă spre noi. Abia atunci mi-am dat seama cât era de înalt şi de vârtos. „Ăsta fuge cu un bou în spinare”, mi-am zis. Îndrăzneala tâlharului îmi plăcea. L-am întâmpinat cu bunăvoinţă:

— Dacă ai gânduri curate, fii binevenit!

— N-ai teamă, căpitane, m-a încredinţat Buză-Ruptă. Am venit la domnia ta ca prieten. Altfel te puneam cu

faţa la pământ, aşa cum am făcut mai înainte cu un mare boier şi cu un negustor din Târgovişte.

— Te pomeneşti că spătarul Neagoe şi Dănişor Lungul au încăput în mâinile tale? am rostit cu o bucurie ascunsă.

— Vii şi nevătămaţi, s-a fălit Buză-Ruptă.

— Grăiai de-o învoială?

— În ţară au năvălit oşti străine, m-a înştiinţat fără ocol. Se îndreaptă spre Târgovişte şi în drum fac prăpăd prin gospodăriile celor sărmani.

— Din curţile boierilor ce vrei să ia?! i-am răspuns. Aceştia şi-au pus din vreme bunurile la adăpost…

— Dacă ne unim cetele, m-a îndemnat Buză-Ruptă pe neaşteptate, poate slobozim măcar vitele luate de la sătenii din vale.

Am zâmbit fără voie. Numai căpetenia unei cete de tâlhari nu fusesem.

— Ştiu ce gândeşti, a rostit Buză-Ruptă, dar nu ne socoti tâlhari de rând. Noi suntem tâlhari numai pentru cei bogaţi… Pe ei îi prădăm… Cu cei săraci împărţim frăţeşte… îi ajutăm după puteri…

I-am cercetat îndelung chipul, nu prea arătos. Tăietura adâncă a buzei de sus, de la care îşi trăgea porecla, nu era deloc plăcută la vedere. Dar strălucirea ochilor săi mari, aflaţi în bătaia lunii, îmi dădea încredere.. Deci Buză-Ruptă nu era tâlhar, aşa cum crezusem până acum, ci căpetenia unei cete de haiduci…

— Bine, prietene, am încheiat vorba. Mâine, în zori, cetele noastre se vor întâlni şi se vor uni.

— Îţi mulţumesc, căpitane! mi-a zis Buză-Ruptă în loc de rămas bun.

Îngândurat, m-am înapoiat împreună cu Radoica la

ocolul întărit.

CAPITOLUL 13
LASĂ GLUMA, CIUPITULE!

În zorii zilei, cu ochii cârpiţi încă de somn, Radu Stan se străduia să desluşească rostul cetei de călăreţi, oprită cam la cinci sute de paşi de tabăra noastră.

— Cine-or fi? întrebă.

— Tâlhari, nu vezi? i-a zis Bursuc speriat.

Spre nedumerirea sa, Radu Stan zărea în mijlocul cetei străine pe spătarul Neagoe şi pe Dănişor Lungul, împreună cu cei trei slujitori ai hangiului, legaţi fedeleş.

— Vor să ne atace! l-a încredinţat Bursuc.

— Taci, mă! a râs Radu Stan. Aşa arată nişte vrăjmaşi gata de luptă? S-a răsucit apoi în loc şi s-a îndreptat spre mine, pentru a mă înştiinţa: Avem nişte musafiri.

— Au şi venit? m-am arătat bucuros. Atunci să ne

pregătim şi noi de plecare.

— Dar ce vor?

— Să pornim împreună în ajutorul lui Vlad Dracul.

— Asta-i încă una! a rostit Radu Stan, privindu-mă năuc.

N-aveam vreme să-i dau alte lămuriri, pentru că mă aştepta doar ceata lui Buză-Ruptă.

Cu priviri strecurate hoţeşte pe sub căciulile miţoase, călăreţii îmi urmăreau fiecare pas.

Mi-am oprit privirea asupra chipurilor posomorâte ale lui Neagoe, Dănişor Lungul şi ale celor trei slujitori ai hangiului.

— Ce aveţi de gând cu ei? am întrebat.

— Domnia ta hotărăşti, mi-a răspuns Buză-Ruptă.

— Sunt prinşii voştri, m-am împotrivit. Voi le hotărâţi soarta!

— Noi nu mai avem ce face cu ei, a stăruit totuşi Buză-Ruptă. Pe spătar l-am găsit cu punga goală, iar hangiul a şi fost vămuit. Încât ori îi iei domnia ta în stăpânire, ori le facem de petrecanie.

— Aduceţi-i în faţă! m-am arătat atunci mai binevoitor.

Legat cu mâinile la spate, Neagoe îşi ţinea capul sus şi privea semeţ în jur. Dănişor, în schimb, se uita ruşinat în pământ. La fel şi cei trei slujitori ai săi.

— Va trebui până la urmă să dai ochii cu Vlad Dracul, l-am întâmpinat pe spătar.

— Te străduieşti zadarnic, mi-a răspuns Neagoe cu nepăsare. Oştile lui Vladislav Dan ţi-au luat-o înainte.

— Se duc întâi la Târgovişte ca să cuprindă cetatea, i-am amintit, pe când noi pornim spre tabăra de la Bălteni. Deci tot vei da socoteală lui Vlad Dracul.

— De la un om care a ajuns căpetenie de tâlhari mă

aştept la orice, m-a înfruntat Neagoe.

— Pe aceşti tâlhari, cum îi numeşti pe nedrept, îi doare mai mult sufletul de ţară decât pe domnia ta.

Spătarul şi-a plecat în sfârşit capul. Mi-am mutat atunci privirea la Dănişor Lupul, poruncindu-i:

— Ridică fruntea, neputinciosule, şi priveşte-mă în faţă!

— Iartă-mă! a gemut hangiul. A fost o clipă de rătăcire de care m-am căit amarnic.

— Când te-ai căit? După ce-ai fost prins?

— Mă judeci aspru, însă drept, a rostit Dănişor cu glasul stins. Fă cu mine ce socoteşti. Spintecă-mă cu spada! Nici nu voi clipi! îmi merit soarta pe deplin!

— Ai avut cândva o inimă de viteaz! l-am dojenit.

— Nu te-am vândut pentru bani. Drăguşin, a ţinut hangiul să mă încredinţeze. Am vrut doar să-mi pun nevasta şi copiii la adăpost. Nu-ţi cerşesc iertarea… Voiam să-ţi spun doar că mă doare fapta mea… Dar în numele prieteniei noastre, în numele celor făptuite împreună, îndeplineşte-mi două dorinţi.

— S-auzim, m-am prefăcut nepăsător.

— Întâi, aş vrea să pier numai de mâna ta.

— Frumos! am pufnit fără voie în râs. Şi cealaltă dorinţă?

— Să ai grijă de copiii mei… Doar ţi-au fost atât de dragi.

— Rar mi-a fost dat să întâlnesc un şiret mai mare ca tine, prietene, i-am grăit înveselit de-a binelea. Însă n-ar fi mai potrivit să-ţi pui singur nevasta şi copiii la adăpost?

Uluit, Dănişor mă cerceta cu ochii mari. Nu voia să-şi creadă nici auzului, nici văzului, când, la porunca mea, muntenii au început să-l dezlege. Pomenindu-se

slobod, odată cu slujitorii săi, hangiul mi-a căutat privirea cu înfrigurare.

— De ce faci asta? m-a întrebat cu glasul tremurat.

— Nu ştiu, am răspuns fără să mă prefac. Bănuiesc că pentru pruncii tăi… Dar piei o dată până nu mă răzgândesc!

Dănişor şi-a lăsat capul în piept pentru a-şi ascunde lacrimile. S-a răsucit apoi pe călcâie, păşind de parcă se îndrepta spre o înmormântare. Slujitorii săi l-au urmat la fel de abătuţi.

— Asta a fost! am rostit mai mult pentru a-mi descărca sufletul.

Spătarul Neagoe mergea alături de „cinstitul şi înţeleptul” negustor David Weiss. Paza lor o încredinţasem celor trei fraţi din Bărbăteşti, care voiau să-şi răscumpere greşeala din urmă cu două nopţi, când Dănişor li-l luase pe spătar de sub nas. În faţă, ca cercetaşi, rânduisem pe Stângaciu şi Dumitru.

Dar, în loc să pornim spre Câmpulung, adică pe calea cea mai scurtă, alesesem un drum ocolit. Buză-Ruptă voia să cunoască pricina.

— Mai am de încheiat nişte socoteli pe aici, i-am răspuns, arătându-l pe David Weiss. Vreau să vând la un preţ bun pielea acestui negustor braşovean.

— Voia domniei tale, s-a arătat Buză-Ruptă bucuros. Dar abia pe la vremea prânzului am primit veşti despre sosirea omului de încredere al lui David Weiss. Negustorul nu mai putea de bucurie.

— Cu cine a mai venit Francisc? l-am întrebat pe Stângaciu.

— Îl însoţesc doi slujitori, mi-a răspuns acesta, şi a fost călăuzit de Pavăl cu alţi doi oieri.

— Să nu ne fi pregătit vreo blestemăţie, mi-am rostit

temerea.

— Prin împrejurimi n-am simţit nimic, m-a încredinţat Stângaciu.

Însoţit de slujitorul meu şi de Dumitru, m-am îndreptat spre locul întâlnirii. Curând ne-a ieşit în cale Pavăl.

— Totul e aşa cum ne-am înţeles, m-a înştiinţat el.

— „Cinstitule şi înţeleptule” negustor, i-am grăit atunci lui David Weiss, se apropie clipa despărţirii… Şi aş vrea ca cel puţin în acest ultim ceas să fii cu adevărat cinstit şi înţelept.

— Voi fi, mi-a făgăduit acesta.

— Să zici oamenilor domniei tale să facă întocmai ce le voi cere.

— Fii fără grijă, m-a încredinţat David Weiss din nou. Slujitorii braşoveanului, care ne aşteptau lungiţi într-o poieniţă, au sărit în picioare, cercetându-ne cu ochi temători. M-am oprit cam la o jumătate de bătaie de săgeată, grăindu-i lui Francisc:

— Ţi-am adus stăpânul viu şi nevătămat.

— Văd, a mormăit el.

— Du-te şi scoate din ascunzătoare tot ce-ai adus, i-a poruncit îndată David Weiss. Nu-i nicio primejdie… Căpitanul e om de cuvânt.

— Dar n-am adus nimic! a încercat Francisc să se împotrivească.

— Ţi-am dat poruncă şi te poftesc s-o îndeplineşti, i-a grăit negustorul cu asprime.

— Să te dezlege întâi, a stăruit Francisc.

— Du-te odată! s-a răstit negustorul la omul său de încredere.

— Faci cum socoţi, a bombănit Francisc. Dar ai să te căieşti.

— Să nu te căieşti tu după ce voi fi slobod, l-a înştiinţat negustorul, scos din fire.

Francisc s-a îndreptat spre pădure, de unde s-a întors cu un burduşel din piele de capră.

— Deşartă-l! i-am cerut.

Cu paşi şovăielnici, Francisc s-a apropiat până la doi paşi de botul calului meu, unde a vărsat burduşelul.

— Poftim! a rostit cu ciudă.

Strălucirea galbenilor şi a pietrelor scumpe i-a făcut pe toţi să scoată câte un suspin. Măsurând grămăjoara din ochi, mi-am dat seama că slujitorul lui David Weiss adusese atât cât fusese înţelegerea.

— Acum poţi să-l dezlegi pe negustor, i-am zis lui Stângaciu.

Văzându-se slobod, David Weiss a sărit iute pe cal, s-a oprit o clipă lângă preţiosul burduşel, a scos un ultim oftat, după care a zbughit-o spre slujitorii săi. Părea că se născuse a doua oară.

— Un sfat, am ţinut să-i amintesc înainte de despărţire. Să nu mai calci prin părţile acestor oieri, care-mi sunt prieteni... Nu de alta, dar aş putea să le vin în ajutor.

Mă întorceam la cele două cete cu preţiosul burduşel atârnând la oblânc. Firesc ar fi fost să-l duc neatins lui Vlad Dracul, ca să-si mai scoată din pierderile suferite. Dar îmi ziceam că la acel ceas soarta sărmanului domn era deja pecetluită.

Buză-Ruptă m-a întâmpinat bucuros, privind lacom la oblâncul şeii mele.

— Gata târgul?

— Am luat preţ bun, m-am lăudat. Vom împărţi totul frăţeşte!

Haiducul a scos un chiot vesel, în timp ce Radoica

mă măsura cu o privire jucăuşă.

— Nu ştiu dacă se află pe lume un hoţoman mai mare ca domnia ta, căpitane.

— Oare? m-am arătat neîncrezător. Dacă era aşa, până acum trebuia să fi ajuns măcar spătar.

Neagoe a simţit împunsătura, dar s-a mulţumit să-mi trimită numai o privire piezişă pe sub sprâncene.

Cei dintâi oşteni ai lui Vladislav Dan întâlniţi de noi au fost nişte lefegii, lăsaţi în urmă pentru a aduna vitele de prin sate. După spusele unui ţăran ce ne-a ieşit în cale vrăjmaşii numărau vreo două sute de săbii şi tocmai aduceau de sus, din munte, vitele ascunse de rucăreni.

Buză-Ruptă îl cunoştea pe sătean.

— Dacă vreţi să vă scăpăm dobitoacele, i-a zis, puneţi şi voi mâna pe arme.

— Mă duc să-i chem pe oameni, a rostit rucăreanul, îndreptându-se bucuros spre munte.

Soarele se îndrepta spre chindie şi umbrele copacilor acopereau drumul care şerpuia pe lângă apa Dâmboviţei. Mergeam fără grijă pentru că ultimele care cu poveri ale oastei lui Vladislav Dan trecuseră pe acolo încă pe la amiază. Cam la două bătăi de săgeată de casa vămii am zărit şi primele străji lăsate de el. Erau cinci lefegii, care se holbau nedumeriţi la ceata noastră pestriţă. Crezând că venim de la Bran, ne-au întâmpinat fără teamă.

— Cine sunteţi?

— Oameni paşnici, am răspuns tot în grai unguresc.

— Valahi! a îngăimat unul dintre ei.

— Vezi bine, i-am adeverit. Şi nu vă sfătuiesc să ne staţi în cale. Mergeţi cuminţi alături de noi până la casa vămii, iar acolo spuneţi-le şi celorlalţi să lase

armele.

Înciudaţi, lefegiii ne-au întins suliţele şi spadele.

— Cum te numeşti? l-am întrebat pe oşteanul aflat mai aproape de mine.

— Ştefan, mi-a răspuns.

— Iar pe căpitanul vostru cum îl cheamă?

— Ragyas Bandi.

— Nu mai spune! m-am mirat.

— Îl cunoşti? m-a privit Ştefan cu o umbră de nădejde în ochi.

— Într-o noapte i-am luat Ciupitului vostru toţi banii la zaruri, mi-am amintit.

— Care-i numele domniei tale? a stăruit Ştefan.

— Drăguşin sin Ursu.

— Trebuia să-mi închipui, s-a arătat oşteanul supărat pe sine. Doar pe vremea aceea eram şi eu sub steagul lui Ragyas Bandi.

— Cu atât mai bine, i-am grăit cu bunăvoinţă. Dar unde-i acum Ciupitul?

— În munte, după vite, mi-a răspuns Ştefan fără şovăire.

— Ca să nu fie vărsare de sânge fără rost, l-am sfătuit, spuneţi-le celor de la vamă să iasă cu toţii şi să azvârle armele. Orice împotrivire e zadarnică!

— Aşa am să fac, m-a încredinţat Ştefan, dând pinteni calului.

Păstrând în mijloc pe ceilalţi patru lefegii ne-am apropiat până la o bătaie de săgeată de vamă şi ne-am oprit. Străjile adăpostite în casă n-au întârziat să se arate. Am numărat doisprezece oşteni care se uitau mohorâţi la numeroasa noastră ceată de călăreţi.

— Aşezaţi armele grămadă! le-am poruncit, şi sunteţi liberi să plecaţi la casele voastre!

Doar pe Ştefan l-am oprit.

— Rămâi ca să împiedici mai departe vărsarea de sânge, i-am poruncit.

— Mă trimiţi la Ragyas Bandi? m-a privit el năuc.

— Întocmai!

— Nu ajută la nimic, s-a împotrivit. Îi cunoşti îndărătnicia!

Eram de neînduplecat.

— Omul bun e prost, s-a căinat lefegiul, privind cu jind după tovarăşii săi de arme, care şi porniseră la drum.

Văzându-se stăpâni pe vamă, rucărenii au început să iasă din pădure. Aveau în mâini coase, furci, topoare, unii şi câte o spadă sau un arc. Am numărat cincizeci şi două de căciuli miţoase care ne înconjurau în neorânduială.

— Ăştia sunteţi toţi? i-am întrebat.

— Deocamdată, mi-a răspuns săteanul întâlnit pe drum.

Dar am trimis vorbă tuturor celor aflaţi mai în munte.

— Şi vitele?

— Le mână vrăjmaşii la vale! au strigat rucărenii cu obidă.

Mă uitam în lungul pârâului care-şi purta apele spre Dâmboviţa şi mă gândeam că aş putea să-l aştept pe Andrei Ciupitul chiar acolo, făcând din casă şi din grajduri un loc bine întărit. Nemaifiind însă vreme pentru aşa ceva, trebuia căutat fără întârziere altceva.

Pârâul nu era nici prea larg, nici prea adânc, şi cu o vale atât de prăpăstioasă, încât ajungeau câţiva brazi bătrâni răsturnaţi de-a curmezişul pentru a opri o oaste întreagă. Rucărenii, tăietori neîntrecuţi, au isprăvit treaba mai repede decât mi-aş fi închipuit. I-

am rânduit apoi pe toţi pentru bătălie. În spatele zidului verde am păstrat alături de mine pe Radoica şi pâlcul ei de bulgari. Pe Radu Stan l-am pus în fruntea rucărenilor, cărora le-am încredinţat malul răsăritean al pârâului, înalt, drept, uşor de apărat, iar lui Buză-Ruptă şi oamenilor săi le-am cerut să păzească celălalt mal.

— Vrăjmaşii vor încerca, după cum bănuiesc, să lovească în partea voastră, le-am zis haiducilor. Şi vor fi nevoiţi să descalece ca să urce povârnişul. Dacă staţi adăpostiţi după copaci şi stânci, îi puteţi ţine pe loc până sosim noi ca să-i atacăm din spate şi din coastă.

— Socoteala e bună, mi-a răspuns Buză-Ruptă, numai să ţină seama şi duşmanii de ea.

— Oricum nu veţi rămâne singuri, l-am îmbărbătat. Ocupând fiecare locul ales, ne aşteptam potrivnicii.

Dar aceştia s-au ivit abia după vreun ceas. I-am auzit încă de departe mânând vitele cu chiote şi sudălmi. Ragyas Bandi îşi împărţise oamenii în cete de câte cincizeci de luptători, având la mijloc turma de vite a rucărenilor. El însuşi călărea în frunte, pândind laturile pentru a nu fi luat pe nepregătite. Era atât de sigur, încât n-a trimis în faţă nici măcar un cercetaş. Şi, cum noi îl aşteptam după un cot al pârâului, Ciupitul s-a pomenit la mai puţin de o bătaie de săgeată cu zidul verde care-i închidea calea. Nedumerit, a făcut semn de oprire. Dar abia când turma de vite s-a mai potolit, i-am putut striga şi eu din răsputeri:

— Ragyas Bandi! îţi grăieşte Drăguşin sin Ursu, fostul tău tovarăş de arme!

— Chiar?! s-a arătat Bandi mirat. Şi de ce nu-ţi arăţi

chipul, frumosule călugăraş?

— Lasă gluma, Ciupitule! i-am cerut. Vreau să ne înţelegem omeneşte!

— Ce pofteşti? m-a întrebat el semeţ.

— În clipa asta te ţintesc peste două sute de arcaşi, l-am înştiinţat.

— Cu asemenea poveşti mă adormea mama când eram prunc, m-a înfruntat iarăşi Bandi. Înlătură naibii copacii din calea mea, că altfel îmi ies din cizme!

— Nu mă crezi! i-am grăit cu părere de rău. Are să-ţi adeverească îndată un om de-al tău.

— Mă, coadă de topor! s-a burzuluit Bandi. Care eşti? Ştefan s-a codit cât s-a codit şi când a simţit vârful jungherului meu între coaste a strigat înfricoşat:

— Iartă-mă, Bandi! Sunt mulţi şi ne-au prins pe toţi.

— Tu eşti, Ştefi? a rostit Ciupitul uimit.

— Ne-am trezit cu ei pe nepusă-masă, s-a dezvinovăţit Ştefan. Veneau dinspre Bran.

Ciupitul a stat câteva clipe în cumpănă, după care mi-a zis:

— Ai lucrat frumos, călugăraşule!

— Ştii doar că nu fac treabă de mântuială, i-am răspuns.

— Şi ce pofteşte inimioara ta cea bună?

— Să laşi în pace vitele acestor oameni sărmani, iar tu să-ţi iei năimiţii şi să te înapoiezi de unde ai venit.

— Straşnice vorbe îţi mai ies din gură, m-a înfruntat Ciupitul în bătaie de joc. Dar mă miră c-ai uitat în slujba cui mă aflu şi cine mi-a poruncit să iau aceste vite!

— Ştiu, Bandi, că n-ai venit aici de capul tău, am rostit cu aceeaşi blândeţe în glas, şi că nu eşti în stare

de ticăloşii. Dar nu uita că te afli pe pământul ţării mele, pe care sunt dator să-l apăr.

— De cine, frumosule? s-a arătat Bandi nedumerit. Chiar nu cunoşti în slujba cui mă aflu?

— Prietene! l-am chemat din nou pe Andrei Ciupitul. Lasă-i pe cei mari, iar noi, cei mici, să cădem la învoială.

— Nu-ţi pot făgădui decât un singur lucru, mi-a răspuns Bandi fălos. Să uit, atunci când voi ajunge în faţa domnului, că te-ai aşezat în calea poruncilor sale… Fii om cu mintea întreagă şi lasă-mă să trec fără nicio opreliştе!

— Şi eu mă aflu aici, Bandi, ca să îndeplinesc poruncile domnului acestei ţări, l-am înştiinţat. Încât nu vei trece mai departe decât peste trupul meu.

— Facă-se, atunci, voia cerului! mi-a răspuns Bandi cu mâhnire.

Şi, înainte de a-mi da bine seama, lefegiii s-au şi culcat pe cai, amestecându-se printre vite. Era limpede că nu-i mai puteam lovi cu săgeţile. Bietele dobitoace, mânate din urmă cu chiote şi pocnete de bici, alcătuiau un zid viu, în veşnică mişcare. I-am ghicit îndată gândul. După ce va ajunge în urma cirezii va căuta să iasă în spatele haiducilor lui Buză-Ruptă. „Va fi înfruntare de suliţe şi săbii”, mi-am spus cu părere de rău. Dar n-aveam de ales. Am trimis îndată vorbă lui Buză-Ruptă, înstiinţându-l asupra primejdiei care-l pândea, iar lui Radu Stan i-am cerut să vină cu rucărenii săi. Dar pe acesta nu l-a urmat decât o parte dintre săteni. Ceilalţi căutau să-şi adune vitele ca să le ascundă din nou în munte.

În scurt timp pe povârnişul apărat de oamenii lui Buză-Ruptă au început să se audă strigăte de luptă şi

zăngănit de arme. Haiducii se băteau voiniceşte, dar lefegiii îi împingeau totuşi înapoi pas cu pas. Trebuia să lovesc fără întârziere, cu întreaga ceată, acolo unde Bandi îşi croia drum cu paloşul său mare, altfel eram pierduţi. Au înţeles toţi oamenii mei acest lucru şi-am izbit cu atâta tărie încât lefegiii, luaţi pe neaşteptate, au început să se tragă spre costişă, nădăjduind să scape din strânsoarea alcătuită de munte şi albia pârâului. Şi ar fi izbutit să iasă la lărgime, unde ar fi fost stăpâni, pentru că ei aveau oşteni bine pregătiţi, nu oameni de strânsură cum erau ai mei. Dar, când se socoteau scăpaţi din strânsoare, s-au pomenit loviţi în coastă şi-n spate de vreo patruzeci de arcaşi. La început am crezut că erau nişte rucăreni, sosiţi între timp de pe munte. Însă felul în care se aşezaseră pentru luptă şi priceperea cu care ţinteau m-au dus mai degrabă cu gândul la o ceată de oşteni domneşti, veniţi ca prin minune în ajutorul nostru. Seceraţi fără cruţare, lefegiii s-au adunat în jurul lui Bandi. La adăpostul scuturilor, nimerit de-o săgeată în umăr, Ciupitul a ridicat armele în semn de pace.

De după stânci şi copaci s-au ivit atunci straşnicii arcaşi care au hotărât în fapt soarta luptei. Erau într-adevăr slujitori domneşti, în frunte cu căpetenia vamei de la Rucăr, un oştean încărunţit în bătălii.

— Aţi avut mare noroc că n-am apucat să ne tragem către Câmpulung, m-a lămurit el. Oastea lui Vladislav Dan ne-a luat pe nepusă-masă şi-a trebuit să ne ascundem în munte, unde am aflat de la nişte săteni ce se petrecea în vale.

L-am îmbrăţişat bucuros pe bătrânul oştean, apoi m-am întors către Bandi, măsurându-l îndelung cu privirea.

— Ai vărsat sânge de pomană, Ciupitule!

— Nu puteam face altfel, m-a înfruntat învinsul cu aceeaşi semeţie. Ragyas Bandi n-a încălcat niciodată porunca celui pe care-l slujeşte şi n-a lăsat arma din mână decât atunci când n-a mai putut s-o ţină, a adăugat, arătându-mi umărul străpuns de săgeată.

— Îngroapă-ţi morţii, ia-ţi răniţii şi du-te cu Dumnezeu, i-am zis în loc de rămas bun.

— Şi caii? m-a privit Bandi întâiaşi dată rugător.

— Doar pe ai morţilor îi vom păstra, m-am arătat iarăşi îngăduitor.

— Îţi mulţumesc, prietene, m-a învăluit Ragyas Bandi într-o privire caldă de vechi tovarăş de arme.

Radoica era bucuroasă. Oamenii ei scăpaseră teferi, în schimb, ceata lui Buză-Ruptă număra cinci răniţi, care trebuiau lăsaţi în grija rucărenilor. Haiducii luptaseră straşnic şi i-am lăudat.

— Ţi-am spus că suntem oameni de nădejde, s-a făli t Buză-Ruptă.

Doar căpetenia arcaşilor domneşti privea bănuitor când la haiduc, când la mine.

— Ce te nemulţumeşte? l-am întrebat pe bătrânul oştean.

— Mă înşel eu ori s-a întors lumea pe dos? şi-a arătat el nedumerirea. Un mare dregător stă legat ca un hoţ de rând, a adăugat privind la Neagoe, iar oameni ca Buză-Ruptă se află în mare cinste.

— Spre nefericirea mea, i-am răspuns, am aflat târziu că Vlad Dracul are la curte tâlhari, iar oameni ca Buză-Ruptă se dovedesc credincioşi ţării.

— O fi cum zici, a rostit oşteanul cu mâhnire, dar până mă voi dumiri asupra acestor lucruri poţi să-mi spui încotro te îndrepţi?

— Nu cunosc decât o singură cale, l-am înştiinţat. Cea care duce la tabăra lui Vlad Dracul de la Bălteni.

Bătrânul oştean m-a cercetat îndelung, apoi şi-a trecut privirea peste chipurile arcaşilor săi. Aceştia stăteau neclintiţi, păstrând o tăcere grea.

— Dacă voi cădea răpus în luptă să-i zici lui Vlad Vodă că Stoica Pădureanul şi arcaşii săi i-au fost credincioşi până în ultimul ceas, m-a rugat bătrânul ostaş.

— Aşa am să-i spun, i-am făgăduit.

CAPITOLUL 14
CEA DIN URMĂ PORUNCĂ

Noaptea am petrecut-o la Vamă, iar a doua zi, în zori, înainte de-a porni pe valea Dâmboviţei, spre Bălteni, l-am luat pe Neagoe de sub paza celor trei fraţi din Bărbăteşti şi l-am încredinţat lui Stângaciu. Cel mai mare dintre fraţi m-a întrebat cu teamă:

— Am greşit cu ceva?

— Da’ de unde! i-am zâmbit prieteneşte. Cu voi am altă treabă... Vreau să plecaţi neîntârziat la Bărbăteşti, ca să luaţi pe jupâniţa Iro şi pe pruncul ei, pentru a-i duce la cetatea Giurgiului. Aveţi aici un răvaş către pârcălabul cetăţii, ca să vă primească şi să vă adăpostească până la sosirea mea. Iar, dacă în cel mult o săptămână după sosirea voastră acolo nu vin sau nu primiţi vreo veste de la mine, înseamnă că am căzut în luptă şi...

— Nu grăi aşa! m-a certat el.

— Porniţi fără întârziere! le-am cerut.

Ziua întreagă am petrecut-o urmând valea Dâmboviţei. În cale n-am întâlnit cete vrăjmaşe, dar aşezările erau pustii. Sătenii se trăseseră cu mic cu mare către ascunzişurile codrilor.

Pe înserate am ajuns în Malul cu Flori. Satul era de

asemenea părăsit, iar gospodăria lui Radu Stan arsă şi pustiită.

— Cine-a făptuit oare ticăloşia asta? m-a întrebat el cu lacrimi în ochi.

Am descălecat şi-am cercetat casa şi grajdurile pârjolite, încercând să aflu vreo urmă. După chipul temeinic în care fusese pus focul mi-am dat seama că nu era treabă făcută de-o ceată vrăjmaşă în trecere prin sat, ci de potrivnici din ţară.

— E mâna vornicului Manea sau a altuia ca el, i-am zis lui Radu Stan. Bine că ne-a trecut prin minte s-o trimitem pe Iro de aici.

Radu Stan parcă nu mă auzea. Privea cu jale în jurul său.

Peste noapte ne-am adăpostit prin casele părăsite ale sătenilor şi înainte de culcare m-am pomenit în încăpere cu Stoica Pădureanul.

— Ce ai de gând cu spătarul? m-a întrebat.

— Vii din partea lui? am ridicat sprâncenele a mirare.

— Îmi cere să mijlocesc o înţelegere între domnia ta şi el.

— Ce fel? m-am arătat nepăsător.

— Nu-ţi făgăduieşte nicio răsplată… Ştie că nu vei primi. Dar te roagă să nu-l mai umileşti purtându-l legat… E boier de viţă veche, a adăugat Stoica Pădureanul, şi-ar putea să mai ajungă la putere.

— Dacă nu-i scurtează Vlad Dracul mai înainte de asta capul, i-am amintit. Doar ştii că a trecut de partea Dăneştilor?!

— Mi-i teamă că nu-i singurul boier care-şi va încărca sufletul cu asemenea păcat, a oftat bătrânul oştean.

— Se poate, i-am răspuns, dar pe Neagoe l-am făgăduit lui Vlad Dracul.

— Adineaori am prins un fugar din Târgovişte, a stăruit Stoica Pădureanul. Zicea că oastea lui Vladislav Dan a şi pornit din cetatea de scaun spre Bălteni… Asta înseamnă că va ajunge acolo înaintea noastră.

Am stat câteva clipe pe gânduri, după care am rostit hotărât:

— Pe Neagoe tot nu-l las slobod.

— De ce-l urăşti într-atât? m-a întrebat bătrânul oştean.

— La Braşov m-a hăituit ca pe un câine de pripas, m-am destăinuit.

— Şi nu socoţi că i-ai plătit destul purtându-l legat şi păzit ca pe un tâlhar de drumul mare?

Vorba potolită, sfătoasă, a lui Stoica Pădureanul îmi înmuia încetul cu încetul pornirea împotriva spătarului.

— Uite ce e, bătrâne! m-am lăsat înduplecat în cele din urmă. Eu nu mai cred în cuvântul spătarului. Dar ţi-l încredinţez. Fă cu el ce socoţi! Am însă o dorinţă, am adăugat.

— Anume?

— Neagoe să jure că în bătălia care va avea loc mâine sau poimâine la Bălteni nu se va amesteca defel.

— Tocmai cu asemenea jurământ voia să vină în faţa domniei tale, m-a înştiinţat Stoica bucuros. De aceea rogu-te să-l primeşti. Aşteaptă afară…

Nu mai aveam cum da înapoi şi-am încuviinţat să-l aducă.

Pentru a trece pragul uşii scunde, Neagoe a trebuit

să se aplece mult. Şi abia atunci mi-am dat seama că fostul dregător al lui Vlad Dracul era într-o stare dintre cele mai jalnice.

— Ai mare noroc cu acest bătrân oştean, am arătat spre Stoica Pădureanul.

— Nu-l voi uita, m-a încredinţat Neagoe.

— Chiar te-aş ruga să-ţi aminteşti atunci când vei urca înapoi, pe scara măririi.

— Dacă n-ai fi atât de mândru, ai putea şi domnia-ta să mă urmezi, mi-a strecurat Neagoe îmbietoarea făgăduială.

— Singura avere a celor ca mine e alcătuită din cinste şi mândrie, i-am amintit.

— Cunosc şi te fericesc într-un fel, a oftat spătarul cu o anume părere de rău. Eu însă nu-mi mai pot schimba viaţa.

— Fiecare cu soarta lui! Dacă Vlad Dracul va fi înfrânt la Bălteni… şi mi-i teamă că aşa va fi…

— În privinţa asta să n-ai nicio îndoială, m-a încredinţat Neagoe.

— Eu voi fi nevoit să plec din ţară, am rostit mai departe fără a-i lua vorbele în seamă. Şi poate n-o să ne mai vedem…

— Nu se ştie, s-a arătat spătarul binevoitor faţă de soarta mea.

— În ceata asta de luptători, pe care i-o duc lui Vlad Dracul la Bălteni, se află oameni de nădejde. Jură-mi că nu-i vei prigoni mai târziu.

— Îţi făgăduiesc, mi-a răspuns Neagoe. Şi crede-mă că poţi pune mai mult temei pe această făgăduială decât pe un jurământ!

— Pentru a-ţi purta o frumoasă aducere-aminte, i-am grăit mai departe, ţi-aş cere ca în acest ultim ceas al

domniei lui Vlad Dracul să nu te amesteci şi să nu loveşti într-un om căzut.

— Oricum nu pot face nimic, mi-a răspuns spătarul. Doar sunt prinsul domniei tale!

— Slobod, l-am înştiinţat.

— Îţi mulţumesc! mi-a grăit Neagoe bucuros. Ne-am privit încă o dată în ochi şi ne-am strâns mâinile bărbăteşte.

— Dumnezeu să vă blagoslovească pe amândoi! a rostit bucuros Stoica Pădureanul.

După o zi şi încă o jumătate de noapte de drum istovitor am ajuns în preajma taberei de la Bălteni. Am încercat să trecem de străjeri. Însă vornicul Manea, care se afla în fruntea oştirii din acea parte, poruncise cu străşnicie să nu fie lăsat nimeni în tabără până a doua zi dimineaţa.

— Trebuie să ajung neîntârziat în faţa măriei sale, m-am îndârjit. Îi aduc o veste pe care o aşteaptă cu sufletul la gură!

— Înţelege, omule, că n-am voie să las nici măcar o pasăre să treacă mai departe... Şi dacă nu te astâmperi îţi iau armele, mi-a răspuns răstit capul străjilor. Şi-apoi mâine dimineaţă începe lupta, a adăugat. Aşteaptă să vezi cum se sfârşeşte.

Îndoiala din vorbele oşteanului mi-a sporit şi mai mult temerea că bătusem atâta cale în zadar. Am mai făcut totuşi o încercare:

— Poţi să-mi spui cel puţin dacă Stanko sârbul, căpitan de lefegii, se află pe aproape?

— Ia ascultă, s-a răstit oşteanul din nou la mine. Vorba de trecere n-o cunoşti, după nume şi chip nu te ştiu, în schimb încerci să mă tragi de limbă. Nu eşti cumva o iscoadă vrăjmaşă?

M-am lăsat păgubaş şi m-am întors la ai mei. Mâhnirea îmi sugruma glasul.

— Să ne odihnim şi să aşteptăm ziua de mâine. Am nimerit cum nu se poate mai rău. Aici porunceşte vornicul Manea şi orice încercare de a trece peste el e de prisos. Iar alt drum…

— Nu mai este, m-a încredinţat Stoica Pădureanul. Eu sunt din părţile astea şi cunosc aproape fiecare potecă… În dreapta dăm de smârcuri şi în stânga nimerim drept în suliţele vrăjmaşilor!

Priveam neputincios la codrul înalt, des, întunecos.

— Deloc nu-mi place porunca asta a vornicului, i-am mărturisit lui Stoica.

— Dumnezeu să-l aibă în pază pe Vodă, a rostit bătrânul oştean cu durere în suflet.

În ceasurile care s-au scurs până la ziuă n-am închis ochii deloc. Nu-i vorbă că şi ceilalţi se foiau în culcuşurile lor. Mai cu seamă Neagoe. Iar în zori, după ce-am înşeuat caii şi ne-am pregătit armele, spătarul mi-a spus:

— Rămân aici şi-am să privesc lupta de departe, aşa cum ne-a fost înţelegerea, mi-a răspuns el.

— Să ne vedem sănătoşi!

— Mergeţi cu bine, ne-a urat spătarul.

În priviri îi citeam totuşi o anumită părere de rău.

Străbăteam drumul de pădure pe care fuseserăm opriţi în timpul nopţii şi spre marea noastră nedumerire n-am mai dat peste străji. Curând au început să se audă cornurile, tânguindu-se parcă a jale. Radoica s-a înfiorat. Era întâia oară când trăia clipele dinaintea unei mari bătălii.

— Ţi-i teamă? am întrebat-o.

— Încă nu-mi dau seama, mi-a mărturisit ea. Mai

degrabă mă înspăimântă codrul ăsta de nepătruns.

— Ieşim îndată din el, am îmbărbătat-o.

Ceilalţi mă urmau tăcuţi, posomorâţi, prin pădurea care nu se mai sfârşea.

— Nu cumva ne-am rătăcit? m-a întrebat la un moment dat Radu Stan, simţind că începea să-şi piardă răbdarea.

— Alt drum n-am văzut, i-am răspuns, iar pe acesta văd urme proaspete lăsate de trecerea oştenilor.

Am pătruns în sfârşit într-o poiană presărată cu ruguri stinse, smocuri de fân şi rămăşiţe de mâncare. Iar când am ajuns la celălalt capăt al poienii în auz ne-au venit pe neaşteptate urale şi chiote slobozite din mii de piepturi. Am tresărit cu toţii înfioraţi. Începea oare bătălia? Aşteptam dintr-o clipă în alta să izbucnească bubuiturile tunurilor. Dar acestea rămâneau tăcute, atât într-o parte, cât şi în cealaltă.

— Ce să însemne oare? m-a privit Stoica Pădureanul nedumerit.

— De ce ne-a fost frică n-am scăpat, i-am răspuns abătut.

Am ridicat apoi spada şi-am strigat din răsputeri: După mine!

Am pătruns în goana cailor pe câmpul unde ne aşteptam să se dea o crâncenă bătălie. Dar oştenii lui Vlad Dracul, cu căciulile purtate în vârful suliţelor şi având în frunte pe cei mai de seamă dregători, treceau de partea lui Vladislav Dan. Doar câteva cete răzleţe goneau spre pădure, strigându-ne din răsputeri:

— Fugiţi! Scapă cine poate! Vodă a fost vândut! Fără a mai sta o clipă în cumpănă, am tăiat calea

fugarilor.

— Înapoi, fricoşilor! Să-l scăpăm pe Vodă! După noi! Cu chiu cu vai am strâns vreo sută de călăreţi fugari.

Ţinta noastră era cortul deasupra căruia mai flutura încă flamura domnească.

Putina oştite rămasă credincioasă lui Vlad Dracul era împărţită în două şi se lupta din răsputeri cu vrăjmaşii, care curgeau puhoi, înconjurând cortul din toate părţile. Deşi soarta lui Vodă şi a coconului său era pecetluită, năzuiam să scăpăm măcar pe unul dintre ei. Ne făceam loc cu suliţele şi săbiile prin rândurile pedestraşilor noului domn. Luaţi pe neaşteptate, oştenii se trăgeau în părţi, dar se dezmeticeau îndată, închizându-ne calea de întoarcere. Ca să grăbesc trecerea am început să strig:

— Loc! Faceţi loc!

Pedestraşii se fereau într-adevăr ceva mai repede din drumul nostru. Deodată însă, în chiotele smintite ale învingătorilor, s-a înălţat o suliţă lungă, în vârful căreia stătea capul tăiat, şiroind de sânge, al lui Vlad Dracul. Ne-am oprit o clipă încremeniţi de groază, după care am început să strigăm cu mai multă putere:

— Loooc! Faceţi loc!

Am răzbătut cum am putut până la trupul voievodului. Un lefegiu necunoscut purta falnic spada de Toledo a lui Vlad Dracul. L-am doborât dintr-o lovitură de sabie, smulgându-i frumoasa armă, împreună cu cingătoarea bătută cu pietre scumpe, la care sărmanul vodă ţinuse atât de mult.

— Ai grijă! am auzit în aceeaşi clipă chemarea lui Stoica Pădureanul.

Culcat cu iuţeală pe coama calului, m-am putut feri

de suliţa care mi-a şters doar spinarea. Mâniaţi că le scăpa prada din mâini, lefegiii ne încolţeau tot mai amarnic. Iar când l-am zărit şi pe vornicul Manea venind vijelios în fruntea unui număr mare de călăreţi, am strigat oamenilor mei:

— Spre pădure!

Ne-am repezit cu toată puterea în roata de lefegii, ieşind din strânsoare. Dar călăreţii vornicului ne-au luat urma, mânând caii din răsputeri.

Gonind în frunte, pe un armăsar tânăr şi focos, Stoica Pădureanul schimba mereu drumul în căutarea celui mai bun loc de intrare în codru. Mare noroc am avut cu acest bătrân oştean! Ne-a dus tocmai acolo unde pădurea era mai deasă şi mai de nepătruns, pe o cărare numai de el ştiută. Până ne-am strecurat însă pe poteca îngustă, călăreţii vornicului ne-au ajuns din urmă, doborând câţiva din oamenii care încheiau şirul nostru. Dar nu s-au încumetat să intre, după noi, pe potecă, pentru că îi aşteptam cu arcurile întinse.

— Am scăpat! a răsuflat Radoica lângă mine.

Stăteam culcat, cu mâinile sub cap, pe patul tare, de lemn, al chilioarei pe care pârcălabul cetăţii Giurgiului mi-o dăduse drept adăpost. Spada de Toledo atârna în cui. Atât arma, cât şi cingătoarea răposatului voievod al Munteniei erau lucrături dintre cele măiestre. Feciorul lui Mircea cel Bătrân le primise în dar pe vremea când pribegea pe la curţile împărăteşti în aşteptarea sorocului urcării sale în scaunul de la Târgovişte. De la firea voievodului i se trăgea şi porecla dată în ţară. În fapt, fusese cinstit de împăratul Sigismund cu Ordinul Dragonului.

„Iar din toate n-a rămas decât această spadă”! mă

gândeam cu mâhnire. Când am smuls arma din mâinile lefegiului străin socoteam că o voi înapoia întâiului născut al lui Vlad Dracul. Dar la Giurgiu am aflat că însetatul de sânge Vladislav Dan, după ce-a purtat în vârful suliţei capul vărului său Vlad, l-a hăcuit cu sabia şi pe feciorul acestuia.

— Se spune că boierii vicleni l-ar fi îngropat încă viu pe cocon, îmi şoptise între altele pârcălabul cetăţii.

Ce-mi mai rămânea de făcut? Gândul mă purta fără voie către împărăţia Otomană. Undeva, într-o cetate din munţii Anatoliei, stăteau zălog alţi doi feciori ai nefericitului voievod. Pe cel mare dintre ei îl chema tot Vlad, şi se zicea că seamănă leit cu tătâne-su. Celălalt se numea Radu, şi se vorbea că era un copil tare frumos. Avea trăsăturile maică-si, cea care găsise adăpost pentru zile de restrişte la o mănăstire de peste Olt.

Pietrele scumpe de pe mânerul spadei de Toledo, ca şi din cingătoarea din piele de Cordoba străluceau parcă anume pentru a mă îndemna să-mi fac datoria până la capăt. „Arma care a fulgerat de atâtea ori în mâna lui Vlad Dracul trebuie încredinţată moştenitorului acestuia”, păreau a-mi grăi nestematele. M-am răsucit în pat ca să scap de vraja lor. Şi gândul mi se îndrepta către cei cu care-mi petrecusem ultimele zile. Mă legau de ei amintiri de neuitat. Despărţindu-se de mine, după ce scăpaserăm de urmărirea aprigului vornic, Mihăilă Buză-Ruptă îmi spusese:

— Dacă mai ai vreodată nevoie de noi, ştii unde ne găseşti!

Stoica Pădureanul ne purtase apoi prin codru, până în satul dintre bălţi. Şi, după un scurt popas făcut

acolo, ne îndrumase pe drumul cel mai scurt către Giurgiu. În preajma cetăţii, Radoica şi mica ei ceată de bulgari se opriseră pentru a-şi lua, de asemenea, rămas bun:

— Vă aşteptăm dincolo, peste Dunăre, grăise hangiţa purtându-şi ochii mari, negri, înecaţi în lacrimi, când la mine, când la Radu Stan.

La poarta cetăţii ajunseserăm să cerem adăpost doar patru pribegi.

— Cine sunteţi? întrebase straja.

— Drăguşin sin Ursu din Bărbăteşti, Radu Stan sin Dionisie Orbul din Malul cu Flori şi doi slujitori ai lor, îi răspunsesem cu glasul sleit.

În Giurgiu sosise cu o seară înainte şi Iro cu pruncul ei. Cei trei fraţi din Bărbăteşti mi-o încredinţaseră cu bucuria datoriei împlinite.

— Ce-i pe acasă?

— Prăpăd! mă înştiinţase Marcu. Ţi-au ars gospodăria!

— Dacă sunt sănătos şi mă întorc, voi ridica alta, încercam să mă îmbărbătez.

Eram însă tare amărât. În anul cât apucasem să stau tihnit în Bărbăteşti trudisem cu sârg şi cu drag pentru a încropi o căsuţă şi nişte grajduri.

— Noi ce facem? mă întrebaseră cei trei fraţi.

— Întoarceţi-vă acasă, le poruncisem. Rostul vostru e acolo!

Fusesem apoi oprit de un trimis al căpeteniei cetăţii.

— Pârcălabul vrea să-ţi grăiască!

Bănuiam de ce eram chemat, încât îl urmasem pe trimis cu sufletul împăcat. Iro şi Radu Stan se aflau de asemenea la pârcălab. Mă cercetau amândoi cu priviri descumpănite.

— Iată de ce v-am poftit pe toţi aici, rostea vădit încurcat mai marele cetăţii. Am fost înştiinţat că noul domn a numit pe altcineva în locul meu. Urmează să sosească chiar mâine. Eu nu ştiu ce gânduri are noul pârcălab şi ce porunci a primit. De aceea socotesc potrivit ca la noapte să vă trec peste Dunăre în Bulgaria.

Era cel mai potrivit sfat. Îi mulţumirăm tustrei pentru bunăvoinţa arătată şi făgăduirăm să-i urmăm sfatul întocmai.

Ajuns din nou în chilioara mea de piatră, privirea mi s-a oprit în colţul unde atârna spada de Toledo. Nestematele ei străluceau atât de tare, încât voiau parcă a-mi porunci cu străşnicie: „Arma care a fulgerat de atâtea ori în mâna lui Vlad Dracul trebuie încredinţată moştenitorului acestuia.” Şi nu vedeam altă cale.

SFÂRŞIT

EDITURA MILITARĂ

Lei 5